

ДЕМОКРАСИЈА

**Bandelj in Šimenc
spet v akciji**

**Politika z dvojnim
obrazom z Obale**

**Liberalna
akademija
o krizi LDS**

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

03 број : 2195/2
24. 08. 2005. године
Београд

СПОРОЧИЛО ИЗ БЕОГРАДА

НОВА ОБЗОРЈА Д.О.О.

Каменскога 11
1000 Љубљана

Г-дин Алеш Коцјан

У вези са Вашим захтевом од 23. августа 2005. године, на основу факултетске евиденције, потврђујемо да ЛУКА ПЕКЛАР, рођен 2. августа 1977. године није студирао на Правном факултету Универзитета у Београду.

С поштовањем,

**“Luka Pekar ...
ni študirao na
Pravni fakulteti
Univerze u
Beogradu.”**

Predsednik sveta MLD ponaredil diplomu

9 771408 049069

РЕВОЛУЦИЈА
Pravica
škofa
Rožmana

СЛОВЕНИЈА
V primeru
Ribičič
zakonito

ИНТЕРВЈУ
Mag. Branko Grims
Konec skrivanja za
“civilno društvo”

JESENI SPET Z VAMI!

TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA

vsako nedeljo od 11. 9.

PRI JOŽOVCU Z NATALIJO vsako nedeljo od 11. 9.

NIKOLI OB DESETIH vsako soboto od 17. 9.

SPET DOMA vsako nedeljo od 18. 9.

ARITMIJA vsak ponedeljek od 19. 9.

NAJŠIBKEJŠI ČLEN vsak petek od 30. 9.

HRI-BAR vsako soboto od 1. 10.

oddaje razvedrilnega programa
na TV Slovenija 1 in 2

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

Med vrsticami

»» *Demokracija se je (...) prelevila (...) v pomemben dejavnik na medijskem trgu. <<*

DNEVNIK, 17.8.2005

»» *(...) v Sloveniji lahko na prste ene roke preštejemo revije, ki del vsebine objavljajo po spletu. Z Demokracijo je ena več. <<*

VEČER, 4.8.2005

»» *Morda je pri nas Demokracija edina revija, ki bi ji lahko rekli politični tednik, meni Zorko*. <<*

DELO, Sobotna priloga, 2.7.2005

* - Andraž Zorko, CATI

tednik knjigarna spletna
DEMOKRACIJA

Objavimo, kar drugi zamolčijo.

9 Zapuščina Solidarnosti

V Srednji in Vzhodni Evropi se letos spominjamo številnih tragičnih usod ljudi, ujetih v vrtinec zgodovinskih dogodkov.

11 Ministrstvo ni kršilo zakonov

12 Izganjalci hudiča

V javnosti se je pred kratkim znašel zanimiv skrivni zapisnik ene izmed sej Liberalne akademije. V njem je mogoče prebrati nekatere ocene o dogajanju znotraj LDS, poglede njenih članov na to, predvsem pa veliko demoniziranja predsednika vlade Janeza Janše.

15 Lažni diplomiraneec (2)

16 Dvoličneža z Obale

Ob nedavnih incidentih v Piranskem zalivu in diplomatski konfrontaciji okoli razglasitve slovenske ekološke cone so se širokoustili mnogi slovenski politiki, tudi tisti, ki so v preteklosti kazali popolnoma drugačen obraz.

18 Bandelj in Šimenc spet v akciji

22 Drama brez konca?

32 Poletje katastrof

Narava je v tem poletju spet pokazala svojo uničevalno plat in prebivalci Evrope so se na eni strani morali soočiti s podivjanimi požari, na drugi pa so obilno deževje in narasle vode poplavljali mesta in za seboj puščali popolno opustošenje.

34 Skrivanja za "civilno družbo" bo konec

Pogovor z mag. Brankom Grimsom

Ureditev, kot jo prinaša novi zakon o RTV Slovenija, je evropsko primerljiva. Javnost razpisa in preglednost postopkov in izbora je največji mogoči porok za izbiro kompetentne osebe. Bistveno je, da bodo morebitne napake lahko sankcionirali kar volivci na volitvah in bo torej vzpostavljen sistem odgovornosti. Skrivanja politike za "civilno družbo" bo konec.

44 Pravica škofa Rožmana

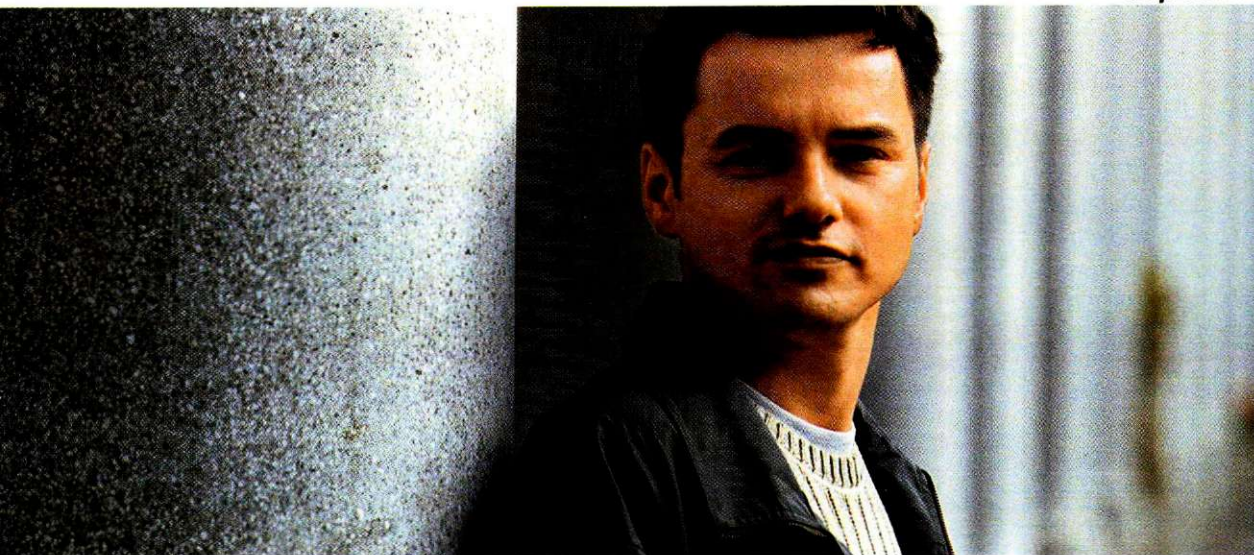
56 Atraktivne Sneguljčice

V svetu športa je vse polno privlačnih Sneguljčic, ki se v moških očeh potegujejo za laskavi naslov najlepše Zemljanke.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joza Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %. Naročniški oddelek: naročnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Naporno sosedstvo

Odločitev slovenske vlade, da v državni zbor pošlje predlog zakona o razglasitvi slovenske zaščitne ekološke cone in epikontinentalnega pasu na Jadranskem morju, je precej razburila naše južne sosede. Njihovi časopisi so bili polni zgražanja nad Slovenijo, ki naj bi si s tem želela prilastiti domnevno hrvaško morje. Hrvaški predsednik vlade Ivo Sanader je ob tem pod vtisom domačih medijev izjavil, da si Hrvaška sicer želi dobrih odnosov s Slovenijo, vendar ne bo dopustila poseganja na hrvaško ozemlje. Na dokaj buren hrvaški odziv se je racionalno odzval slovenski premier Janez Janša. Po njegovo je bilo ravnanje Slovenije pričakovano, saj sta se o razmejitvi epikontinentalnega pasu na Jadranu brez vednosti naše države dogovarjali Hrvaška in Italija. Naša država je morala ob tem samo zavarovati svoje interese, kar bi naredila vsaka normalna država. "V pogovorih oziroma v komunikaciji s hrvaškimi sogovorniki smo te razloge pojasnili," je dejal slovenski premier. "Slovenija bi ravnala v veliki meri neracionalno, če bi kot pomorska država edina ostala brez ukrepov, ki so jih sprejele druge države ob Jadranskem morju. Tako nismo naredili nič takšnega, česar ne bi naredili tudi drugi. V tisti točki, kjer je razglasitev ekološkega pasu takšna, da je v tem trenutku ni mogoče natančno definirati, pa smo v predlog zakona o zaščitni ekološki coni in epikontinentalnem pasu jasno zapisali, da se bo ta del meje ekološke cone na jugu natančno določil, potem ko bo dosežen sporazum o razmejitvi z Republiko Hrvaško." Po Janševem mnenju odločitev Slovenije, da državnemu zboru predloži v obravnavo omejnjeni zakon, ne predstavlja nikakršnega posega na tuje ozemlje ali akvatorij niti ne predstavlja žarišča kakršnega koli konflikta. Gre namreč za pravno dejanje, ki ga je Slovenija naredila na podlagi pomorskega zakonika, v katerem je jasno zapisano, da ima Republika Slovenija pravico do suverenih pasov na morju.

Mejni problemi s Hrvaško imajo kar dolgo zgodovino. Na neki način jih je zakuhal pokojni slovenski komunistični voditelj Edvard Kardelj, ki se je kmalu po drugi svetovni vojni s predsednikom hrvaških komunistov Vladimirjem Bakaričem dogovoril, da bo meja

med Slovenijo in Hrvaško potekala na reki Dragonji in ne na reki Mirni. Če bi se takrat dogovoril vsaj za mejo južno od Savudrije, bi to rešilo vse sedanje slovenske probleme, ki so povezani z mejo na morju. A Kardelj je bil komunist in je komunistično idejo, pravice delavskega razreda, bratstvo in enotnost ter jugoslovansko idejo postavil pred interese slovenskega naroda. Ob osamosvojitveni vojni je imela Slovenija možnost, da zasede manjši vojaški objekt zvezne armade v Savudriji, vendar so v slovenskem predsedstvu republike, ki ga je takrat vodil Milan Kučan, temu nasprotovali. To je bila enkratna priložnost, saj se Hrvaška zaradi srbske agresije ni mogla ukvarjati s takimi malenkostmi, poleg tega je bila Savudrija, zgodovinsko gledano, vedno del piranske občine. Namesto tega je Slovenija dovolila, da je Hrvaška svojo mejno nadzorno točko ob Dragonji postavila kar na slovensko katastrsko ozemlje. Potem so se napake nadaljevale in danes smo v položaju, ko si Hrvaška, njeni ribiči in policija lastijo polovico Piranskega zaliva.

Po neuresničenju sporazuma Drnovšek-Račan in predvolilnem incidentu, v katerega sta se lani septembra ob Dragonji zapletla brata Podobnik, ter Ropovi izjavi, da Slovenija ne bo več podpirala hrvaškega vstopanja v EU, sta se državi znašli na najnižji točki midsosedskega odnosov. Z nastopom sedanje slovenske vlade so se zadeve začele nekoliko umirjati, kar se je odrazilo v srečanju obeh vlad na Brionih. Ker pa so z vprašanjem meje povezana tudi nacionalna čustva in možnost nekaterih za samouveljavljanje, se tako Sanader kot Janša zavedata, da ni vse odvisno le od njiju. V junijskem intervjuju za našo revijo je tako Janša opozoril, da pozitivni premiki v praksi niso odvisni samo od obeh vlad. "Sami vidite, koliko je na obeh straneh takšnih, ki boleajo za t. i. palestinskim sindromom in stalno iščejo konflikte. Slovenija bo svoje interese najbolje zavarovala, če bo odprta vprašanja lahko reševala v strpnem in prijateljskem ozračju in s sogovorniki ob svojih mejah, ki so bliže uveljavljanju evropskih standardov." S tega vidika je za Slovenijo dobro, da se Hrvaška približuje EU in s tem evropeizira, saj bo le tako mogoč dialog z njo in reševanje nerešenih zadev.

Ravnanje slovenske vlade ob zadnjih dogodkih, povezanih s Hrvaško, je zato racionalno, premišljeno in državotvorno. Sloveniji se ne splača nespametno zaletavati kot v času Ropove vlade. Na hrvaško in italijansko dogovarjanje se je ustrezno odzvala in s tem zavarovala svoje interese. Ne nazadnje bo to naši državi koristilo tudi pri pogajanjih o končni meji na morju. Žal smo imeli v preteklosti že dovolj nespametnih potez naših politikov pa tudi domnevnih strokovnjakov, ki so govorili in pisali, da Slovenija nima neposrednega dostopa na odprto morje. Zdi se, da je končno na obzoru državotvorna politika, ki ve, kaj hoče ...

Metod Berlec

Žal smo imeli v preteklosti že dovolj nespametnih potez naših politikov pa tudi domnevnih strokovnjakov, ki so govorili in pisali, da Slovenija nima neposrednega dostopa na odprto morje. Zdi se, da je končno na obzoru državotvorna politika, ki ve, kaj hoče ...

Ribič

Se še spominjate, drage bralke in bralci, znamenite popevke Ribič, ribič me je ujel? Dandanes bi bilo že poslušanje te skladbe prvi greh, saj mnogi dobijo cmok v grlu ob spominu na čase, ko so lahko še brezskrbno ribarili v Piranskem zalivu. Teh brezskrbnih časov ni več, saj je menda že celoten Piranski zaliv (ali Savudrijska vala) hrvaški in hrvaški ribiči menda že razmišljajo, da bi vzeli zadevo v svoje roke, ker jim provokatorski Slovenceljni hodijo v zelje. Kdo ve, kakšne izgube utrpijo zaradi izgubljenega ulova v Piranskem zalivu, kjer naj bi bilo daleč najbogatejše nahajališče rib v Jadranskem morju. Nič nenavadnega torej, da so se hrvaški ribiči lotili naših že z dinamitom (seveda pravim in ne s "čikom", ki je bil pred dobrimi desetimi leti podstavljen pod Jelinčičev avto), kameri naše nacionalne televizije pa niso bili sposobni pokazati kaj več kot golo zadnjico.

Seveda niso problematični samo ribiči, norijo tudi politiki v Zagrebu, ki jih menda zelo moti, da je Slovenija samo izrazila namero o uvedbi nekakšnega zaščitnega pasu, kar naj bi oznanil minister za okolje in prostor Janez Podobnik, isti Podobnik, ki so ga Hrvatje lani meni nič tebi nič odvlekli v "luknjo". Razlog za preplah v Zagrebu je povsem preprost – Podobnik tokrat ne bo sadil lip, ampak bo zadevo zastavil malo konkretnije, pa čeprav se je Kacin še nedavno pritoževal, da se Slovenija obnaša kot cagav kmečki fant. Pa ne, da je naš evropski poslanec pozabil, da so se tudi kmečki fantje med seboj pošteno stekli, potem ko so si rekli Aufbiks! Čreva na plot!?

In kdo je kriv za vse to, kar se dogaja v odnosih s Hrvaško? Kriv je seveda Janša. Saj veste, za razvoj slovenskega čebelarstva je kriv Janša (in ne morda Peterle). Tudi za to, da je veslač Jani Klemencič postal rezervist, je kriv Janša. No, naš predsednik vlade je ta čas kriv samo zaradi tega, ker je pač malo preveč prijateljsko kramljal s svojim hrvaškim kolegom Ivom Sanaderjem in so bili celo naši levičarji kljub nezaupanju do predsednika vlade prepričani, da smo znova dosegli bratstvo in enotnost. Malo morgen! Seveda pa ni nihče obujal spominov na skupna srečanja v ljubljanskem lutkovnem gledališču, ko se je slovenska in hrvaška levičarska smetana krohotala domislicam Borisa Kobala. Škoda, ker se ob Ruparjevih "mednožjih" nihče ni spomnil na Kobalovo "pi...". Toda če se že prijateljstvo med slovenskimi in hrvaškimi politikmi nekako ne obnese, se obnese vsaj zaveza med Howardom Deanom in Milanom Kučanom, ki še vedno zelo rad letuje na hrvaški obali. Nihče ni popoln.

In slovensko-hrvaški odnosi ta trenutek? Eno samo ribarjenje v kalnem ... Gašper Blažič

diktafon

"Zgodba o stadionu je doslej stala že ogromno denarja, ki pa je bil vložen v prizadevanja, da se stadion ne zgradi."

(Olimpijin nostalgik Peter Božič ugotavlja, da mestne oblasti nikoli niso imele namena zgraditi novega stadiona.)

"Za novinarstvo je to črn dan, ker je iz Murske Sobotne prišlo sporočilo, da je mogoče z novinarji nekaznovano početi prav vse, vse tja do likvidacij."

(Miru Petku je jasno, da bo imela oprostilna sodba v procesu proti domnevnim napadalcem nanj širše in pogubne posledice.)

"Najlaže je v proceduro poslati neumen zakon in potem trmasto vztrajati pri tem, da bo sprejet, ker pač izkoristiš večino, ki jo imaš v parlamentu."

(Za Draga Kosa je predlog zakona, po katerem bi odpravili njegovo nemočno komisijo, bedarija.)

"Moj tip moškega pa ravno ni, no."

(Nekdanja mis Rebeka Dremelj se ne strinja z Manco Košir, da sodi premier Janša med najlepše Slovence.)

"Najboljše bi seveda bilo, če bi si Slovenci omislili inteligentno tablico. Nisem pa prepričan, ali bi potem sploh še bila slovenska."

(Oblikovalec Jani Bavčer bi gordijski vozil v zvezi z avtomobilskimi tablicami rešil na preprost način, pa čeprav na račun slovenske identitete.)

"Res je sicer, da zdrava jabolka ne morejo ozdraviti gnilega, ampak pri ljudeh bi moralo biti tudi to mogoče."

(Nekdanji minister za zdravje Dušan Keber je glede odnosov med ljudmi nepopoljšljiv optimist.)

"Z novim zakonom pa nesramežljivo vstopa skozi glavni vhod nacionalke in to politično prilastitev pušča v uporabo tudi naslednjim volilnim zmagovalcem."

(Novinar Gojko Brvar meni, da politika vstopa skozi glavni vhod nacionalke. Kaj pa doslej, ko se je rinila v notranjost skozi stranske vhode?)

"Pozna se, da smo na ledu šele pet dni, medtem ko so Jeseničani že cel mesec."

(Hokejist Olimpije Mitja Šivic išče vzroke za premoč jeseniških hokejistov na zadnji tekmi. Očitno imajo Jeseničani krajše počitnice.)

"Šefi so kot oblaki. Ko izginejo, je dan prekrasen."

(Mitja Cjuha se navdušuje nad anarhističnimi idejami.)

"Ker gre za prvi primer nespoštovanja protikorupcijske zakonodaje, nas zanima, ali ste pripravljeni javno objaviti, koliko od 97 funkcionarjev, ki niso spoštovali protikorupcijskega zakona, je iz vaše stranke?"

(Miran Potrč bi po udbovsko ugotavljal politični izvor 97 funkcionarjev, ki jih v svojem poročilu omenja Drago Kos.)

"S plovili bomo preprečili vstop Slovencev v hrvaško morje, to bodo storili ribiči, ki bodo v trenutku približevanja tujih plovil na območju."

(Hrvaški ribič Danilo Latin bo vzel pravico v svoje roke.)

"Nekateri mi bodo ploskali, drugi bodo spet pljuvali po meni."

(Nekdanji poljski predsednik Lech

Walensa bo obletnico ustanovitve Solidarnosti zaznamoval zelo demokratično, četudi ga bodo nekateri kot nekdanj nemškega kanclerja Kohla obmetavali z jajci.)

"Zanimivo je, da se je prostor po koncertu spremenil in gay klub. S tem sicer ni nič narobe, a v trenutku ni bilo nikjer nobene ženske več."

(Člani skupine The Hives so na zabavi po koncertu v Sloveniji pogrešali žensko družbo.)

Domnevni napadalc na Petka oproščeni

Slovenska javnost je dočakala prvo odmevnejšo razsodbo v zvezi s poskusom umora novinarja Mira Petka. Kljub pričakovanju, da bodo storilci krutega napada obsojeni, se to ni zgodilo, saj je sodišče v Murski Soboti – sodni senat vodi sodnik Branko Palatin – vseh pet obtožencev oprostilo. Tožilka Elizabeta Györkös je po razglasitvi sodbe napovedala pritožbo, kar pomeni, da se bo že tako dolgotrajen in zahteven sodni proces še zavlekel. Obtoženi Andrej Štruc, Neven Koludrovič, Drago Hojnik in Stanislav Vogrinec ter Branko Puc, ki zanikajo vsakršno vpletenost v primer Petek, so zdaj na prostosti, čeprav bo do pravomočnosti sodbe poteklo še kar nekaj časa. Nekdanji novinar in član poslanske skupine SDS Miro Petek je takoj po razglasitvi sodbe dejal, da je nad njo razočaran, vendar pa je takšen izid pričakoval. Po njegovem mnenju je bilo že pred enim letom jasno, da bo prišlo do oprostilne sodbe, saj naj bi bil sodnik sprejemal samo takšne dokazne predloge, ki bi bili v prid oprostilni razsodbi, in tudi ni dovolil, da bi pred sodiščem še enkrat nastopil izvedenec za obuvala. Petek je poleg

tega omenil tudi dejstvo, da so odvetniki ves čas hvalili delo sodnika. Nasprotno od Petka pa je odločitev sodišča presenetila nekdanjo generalno državno tožilko in kasnejšo ministrico za pravosodje Zdenko Cerar, ki je dejala, da je imelo v času njenega vodenja generalnega državnega tožilstva le-to velik interes, da se storilci odkrijejo in kaznujejo. Zanj zgodba tako še ni končana. Podobno meni tudi poslanec Mirko Zamernik, ki je v prejšnjem mandatu vodil komisijo, ki je preiskovala napad na Mira Petka. Oprostilna sodba bo velika obremenitev tudi za priče, ki so bile med sojenjem deležne groženj obtožencev, saj se bodo slednji najverjetneje poskušali maščevati tako za obremenilno pričanje kot za dolgotrajni

prapor, na kar je opozoril tudi nekdanji generalni direktor policije Marko Pogorevc. Znano je, da ima že vse od prevzema primera Petek tožilka Györköseva zaradi nenehnih groženj z nasiljem zagotovljeno 24-urno policijsko varovanje. Vsekakor je oprostilna sodba za svobodo tiska v naši državi zelo slabo znamenje, še zlasti zato, ker so se med procesom izvajali veliki pritiski na tožilko in priče. Naročniki napada so še vedno neznan, kar kaže na to, da razkritje naročnikov preprečuje zlizanost policije in tožilstva s koroškim podzemljem. Zato se postavlja vprašanje, ali ne bo afera Petek še ena od številnih nerazrešenih tranzicijskih zgodb, v kateri bodo žrtve še enkrat potegnile krajši konec. Če se bo izkazalo, da policija in tožilstvo nista sposobna najti naročnikov napada, se lahko upravičeno zamislimo nad tem, ali se spleča nositi glavo v torbi z razkrivanjem takšnih in drugačnih tranzicijskih mahinacij. **G. B.**

Nekdanji novinar Miro Petek je nad razsodbo razočaran, vendar ga ni presenetila.)

modrosti tedna

“Tudi stari zakon je namreč jasno določal, da člani sveta RTV, ki prihajajo iz civilnodružbenih organizacij, ne smejo biti člani vodstev političnih strank. In kaj se je zgodilo? Član civilnodružbene organizacije, ki je zastopal slovenske športnike, je zgolj leto prej, preden je vstopil v svet RTV, še vodil ZLSD. Če bo tudi nova oblast zelo stroge omejitvene določbe za članstvo v programskem svetu RTVS razumela tako z levo roko in kadrovala na tako poguben način kot prejšnja, potem nam še tako dober zakon ne bo mogel pomagati.”

(Novinarka Rosvita Pesek)

“Strah, da bodo novinarji izpostavljeni posegom od zunaj, pa lahko čuti samo nekdo, ki je prepričan, da teh pritiskov doslej ni bilo.”

(TV-voditelj Sandi Čolnik)

Brezzoba komisija

Vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko opozarja, da se je zakon o preprečevanju korupcije po objavi seznama funkcionarjev, ki niso oddali obrazca za prijavo premoženjskega stanja, pokazal kot slepilo. Zakon nima učinkov niti tam, kjer so jih predlagatelji napovedovali in pričakovali, saj komisija ni zaznala niti suma, kaj šele da bi uvedla postopek proti funkcionarjem, ki so bili vpleteni v nečedne posle. Komisija pa je tudi brez potrebne avtoritete. V SDS so zato prepričani, da je potreben nov zakon, čeprav se v koaliciji še niso dogovorili, ali bo ta Kosovo komisijo odpravil. Sprememba zakona je vsekakor potrebna, saj mora pristojnim organom zagotoviti tudi pristojnosti za ukrepanje. Kosova komisija se je v celoti usmerila na nepoklicne lokalne funkcionarje, kar je nesmisel. Med argumenti, zakaj je obstoječi zakon slab, je Tanko navedel, da vsebina zakona ni usklajena z imenom zakona, saj je iz poročila Kosove

Jože Tanko opozarja, da je obstoječa protikorupcijska komisija le slepilo.

komisije jasno, da ta preiskuje nezdruljivost opravljanja določenih zadev in ne korupcije. Zakon ne daje nobenih pooblastil za ukrepanje, napisan je tako, da so vsi funkcionarji “permanentni osumljenci”, zaradi razpršenosti nadzora nad nepravilnostmi v javnem sektorju pa ne zagotavlja nobenih učinkov. Sporna je tudi nekonsistentnost odločitev komisije. Primer za to je društvo Ključ, v katerem je Kos solastnik in član poslovodnega organa. Društvo ima poseben status in ne sme poslovati samo s Kosovo komisijo, čeprav večino dohodkov ustvari na podlagi pogodb z nekaterimi ministrstvi. Na te navedbe se je odzval Drago Kos in zoper Tanko napovedal možnost kazenske ovadbe. **V. K.**

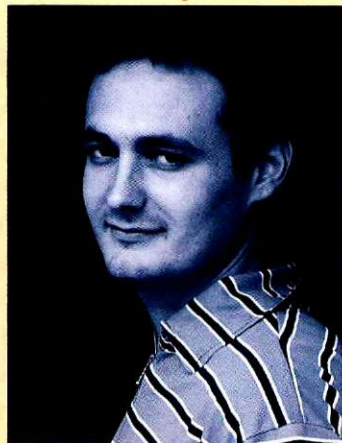
Vrisku se maje stol

Predsednik KGZS Peter Vriska želi, da se z obtožbami na račun zbornice počaka, dokler zadeve niso raziskane. Denar po njegovo še ni izgubljen.

Ob tem ko se že dalj časa pojavljajo govornice o neučinkovitosti Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in se postavlja pod vprašaj obvezno članstvo ter plačevanja članarine tej ustanovi, so očitki o kmetijski politiki te institucije dosegli vrhunec ob nedavnih zapletih v zvezi z vlogami za subvencije. Pomanjkljivo izpolnjenih vlog je bilo kar 80 odstotkov in sindikat kmetov s predsedujočim Marjanom Gorencem za to krivi zbornico, predsednika Vriska pa poziva, naj odstopi. Vrisk obtožbe o neodgovornem delu svojih terenskih svetovalcev, ki naj ne bi dajali popolnih informacij, zavrača. V zbornici podarjajo, da večina potrebnih dopolnitev “izhaja iz potrebe po dodatnih obrazložitvah pri grafičnih podlagah, kar pa ni posledica nestrokovnega dela kmetijskih sve-

tovalcev, temveč posledica zastarelega katastra, ki ne odraža dejanskega stanja v naravi”. Vriska je napadel tudi Peter Kranvogel, podpredsednik sindikata, češ da vzrok za tako veliko večino napačno izpolnjenih vlog ne more biti drugje kot v neusposobljenih svetovalnih kadrih in v napačni organiziranosti. Predsednik zbornice pa je dejal, da ni še jasno, kdo vse je kriv, in da velja z obtožbami počakati, dokler to ne bo dokončno raziskano. Dodal je še, da denar ni izgubljen in da so kmetom že svetovali, naj se pritožijo, saj je velika verjetnost, da bo večina pritožb rešena pozitivno. Upamo, da bo res tako, saj so kmetje od vstopa v Evropsko unijo v nezavidljivem položaju. **P. A.**

Niso vsi pošteni

Nedavno odkritje ponarejene diplome predsednika sveta Mladih liberalnih demokratov Luke Peklarja sproža vsaj dve resni vprašanji. Prvo je, kaj so delale državne ustanove, da Peklarjeve ponarejene diplome niso odkrile že v postopku nostrifikacije in njegove zaposlitve kot pripravnika, drugo pa, koliko je v Sloveniji glede na to, da je s sistemom preverjanja verodostojnosti diplom očitno nekaj narobe, še ponarejenih diplom in lažnih diplomantov.

Po slovenski zakonodaji imajo vse državne institucije, med katere spadajo univerze, pa tudi podjetja, da v primeru, kadar posumijo, da je z uradno listino, ki jim jo predloži neka oseba, nekaj narobe, na instituciji, ki naj bi bila izdala listino, preverijo, ali je ta pristna ali ne. Ne na Pravni pravni fakulteti Univerze v Ljubljani ne na Pošti Slovenije tega niso storili. Na fakulteti pravijo, da tega niso storili zato, ker mora verodostojnost uradnih dokumentov zagotoviti oseba sama, na Pošti Slovenije pa v pristnost dokumentov niso podvomili, ker so poleg diplome dobili še potrjeno o njihovi nostrifikaciji. Če Pošto Slo-

vilo kot izjema, drugo pa, da takšno preverjanje sploh ni zamudno.

Seveda se na fakulteti lahko svoji odgovornosti izognejo z izgovorom, da jim zakon ne zapoveduje preverjanja pristnosti predloženih dokumentov, in v tem delu bi jim morali dati prav. Slovenija namreč v vseh letih, odkar je samostojna, še vedno ni

sprejela zakonodaje, s katero bi podjetjem ali državnim ustanovam naložila preverjanje pristnosti diplom in drugih uradnih listin. Namesto tega imamo še vedno zakonodajo, po kateri so vsi pošteni in je zagrožena kazen za ponarejanje listin do dveh let zapore zadostno zagotovilo, da bodo vsi predlagali samo pristne dokumente.

Realnost je seveda povsem drugačna, saj vemo, da niso vsi pošteni, hkrati pa je tudi represivna zakonodaja takšna, da nima pravega učinka (za ponarejanje listin oseba dobi največkrat le pogojno kazen). Glede na to bi bilo edino nujno in smiselno, da bi na pristojnih ministrstvih razmislili o takšnih spremembah za-

Ministrstva bi morala spremeniti zakonodajo, da bi državne ustanove preverjale uradne listine.

venije lahko še razumemo, da je potrdilo o nostrifikaciji diplome s strani slovenske univerze pač zagotovilo, da je diploma pristna, pa je povsem nerazumljivo ravnanje pravne fakultete, ki je za preverjanje, ali je diploma pristna, imela vsaj dva dobra razloga. Prvi je, da jim je Peklar predložil diplomu iz države, kjer se diplome prodajajo dobesedno kot solata na tržnici in kjer je korupcija v šolstvu prej pra-

konodaje, ki bi podjetjem in državnim ustanovam zapovedale obvezno preverjanje diplom in vseh drugih uradnih listin, hkrati pa bi fakultetam naložila, da preverijo vse do zdaj izvedene nostrifikacijske postopke. Vse dokler tega ne bomo naredili, ne bomo vedeli, koliko namišljenih pravnikov, ekonomistov, zdravnikov in drugih je med nami.

Aleš Kocjan

Steklarji

Delničarji Steklarne Rogaska, ki je v večinski lasti malih delničarjev, so na ponedeljkovi skupščini potrdili sklepe, po katerih bodo štiri banke upnice svoje terjatve lahko spremenile v lastniške deleže. Gre za Novo Ljubljansko banko, Novo Kreditno banko Maribor, Banko Celje in SKB. Sklep o podanem predlogu t. i. konver-

skih podjetij v tujini. Posebno so mu bile pri srcu družbe v ZDA. Nekateri nekdanji vodilni celo pravijo, da so bili izdelki prodani tujim kupcem, denarja od prodaje pa v Rogasko ni bilo. Prav tako naj bi bili v Rogaski zelo brezbrizni do novih kupcev. Znan je primer, ko se nekdanje vodstvo ni niti toliko potrudilo, da bi po fran-

Položaj delavcev v Steklarni Rogaska je začasno rešen, saj jim ne grozi več stečaj.

zije terjatev upnikov pa bo veljaven le, če bo Okrožno sodišče v Celju sredi septembra potrdilo prisilno poravnano. To pomeni, da bodo banke svoje terjatve do družbe spremenile v lastniške deleže, hkrati pa bodo vanjo vložile svež denar, kar pomeni, da bo steklarne lahko začela nekoliko bolj normalno delati. Z novo lastniško strukturo se bo steklarne razbremenila dolga v višini 10 milijonov evrov, uspešno pa bodo lahko izvedli prisilno poravnano in ustvarili razmere za nadaljnji razvoj. Agonija zaposlenih v Rogaski Slatini se s tem končuje. Banke kot solastnice podjetja bodo nedvomno poskrbele za to, da bo vodstvo v prihodnje ravnalo drugače kot v

coskega kupca, ki je želel kupiti za pol milijona evrov izdelkov in je že prišel v Rogasko Slatino, poslalo službeni avtomobil, da bi ga iz hotela pripeljal v steklarne. Nasprotno, celo posmehovali so se, češ da kupcu, ki nima denarja niti za taksi, že ne bodo prodajali. Aroganca, napuh in polni žepi vodilnih so steklarne pahnili na rob propada. Postavlja se vprašanje, kakšno vlogo so pri tem odigrali v vodstvu t. i. družbe pooblaščenke pa tudi v vodstvih nekaterih sindikatov. Gre namreč za to, da so svoje lastniške certifikate v družbo pooblaščenko vložili zaposleni, upokojeni in nekdanji zaposleni, družba pa je nato postala večinska lastnica steklarne. Ideja je bila dobra, vendar se je izkazalo, da so se posamezniki z lastniki certifikatov, pozneje spremenjenih v lastniške deleže, z njimi pošteno poigrali. Podobnih primerov je v Sloveniji še več. Primeri kažejo, da so nekateri vodilni, med njimi je bil Šenija, z ljudmi manipulirali. Zdaj ko je tudi s pomočjo nove vlade steklarne začasno rešena in ji ne grozi več stečaj, bodo lahko v Steklarni Rogaska razčistili svojo preteklost in na odgovornost poklicali tiste, ki so jo pahnili v izgube.

Vida Kocjan

Dr. Andrej Rahten

Zapuščina Solidarnosti

A praznovanja, ki smo jim bili priče letos, so dala že nekoliko zbledelim slikam nov sijaj. Med temi je prav gotovo tudi proslava 25. obletnice gibanja Solidarnost.

Pri opisovanju fenomena Solidarnosti se srečujemo z več definicijami. Ponavadi jo označujemo kot sindikat in socialno gibanje, pogosto pa tudi kot narodno vstajo, celo revolucijo. Vsem oznakam je skupna ugotovitev, da je šlo za politični projekt z močnim demokratičnim mobilizacijskim nabojem, ki ima zgodovinske razsežnosti. Verjetno ni naključje, da se je Solidarnost začela in uveljavila prav na Poljskem. Tradicija poljskega uporništvu in svobodoljubja sega na sam začetek razvoja modernih nacionalnih gibanj. Poljaki so ji ostali zvesti tudi v obdobju totalitarizmov 20. stoletja. Komunizmu ni nikoli uspelo v celoti prevladati nad tradicijo poljskega uporništvu. Stalinu je z "rdečim imperijem" sicer uspelo – kot posvoda v Vzhodni Evropi – najti tudi na Poljskem voljne izvrševalce komunistične ideologije. Prav tako se je po drugi svetovni vojni poljsko delavstvo, ki naj bi bilo po zamislih marksistov nosilec "napredka", dobro organiziralo. A kot ugotavlja dober poznavalec "stoletja skrajnosti" Eric Hobsbawm, je imel vsaj z vidika komunističnih voditeljev poljski delavski razred "manjšo napako": ni bil usmerjen proti-

kapitalistično, ampak prav nasprotno – protisocialistično.

Rezultat takšne usmerjenosti je bilo kontinuirano nezadovoljstvo z ukrepi komunističnih oblasti: od poznanskih nemirov leta 1956, uporov univerzitetnih študentov leta 1968 prek stavk v Gdansk leta 1970 pa vse do ustanovitve prve opozicijske skupine za varstvo človekovih pravic, t. i. Delavskega odbora za obrambo leta 1976. H krepitvi demokratične zavesti je nedvomno pripomogel znameniti obisk papeža Janeza Pavla II., ki je domovino prvič po nastopu svojega poslanstva obiskal junija 1979. Poljski papež je s svojo karizmo in vztrajno držo navdihnil marsikatererega rojaka, da je v boju proti "imperiju" našel "novo upanje".

Solidarnost je vplivala tudi na demokratična opozicijska gibanja v drugih državah Srednje in Vzhodne Evrope. Danes je sicer nekdanji večmilijonski sindikat precej manjši, njegovi voditelji pa imajo različne in nasprotujoče si vizije njegovega nadaljnega razvoja. Vendar se je vsaj na simbolni ravni večina dediščine Solidarnosti ohranila in bo tudi v prihodnosti ostala del evropske demokratične misli.

Seveda pa ob opisovanju fenomena Solidarnosti ne moremo mimo osebnosti Lecha Walense. Njegov znameniti skok čez ograjo Leninove ladjedelnice v Gdansk, s katerim se je avgusta 1980 zavihtel na čelo delavskega gibanja, je v marsičem spremenil tok poljske, a tudi celotne (vzhodno)evropske zgodovine. Walensa je z vztrajnostjo in pre-

mišljenimi koraki spremenil sindikat gdanskih delavcev v vsenacionalno gibanje, ki je na vrhuncu svoje moči pod svojo zastavo zbralo devet in pol milijona članov. Sovjetska zveza je sicer poskušala uporabiti znane metode, da bi ustavila neprijetno opozicijo. A vrnitve na staro ni več mogla doseči.

Walensi so kasneje nekateri očitali, da je pot svojemu gibanju utrl tudi prek kompromisov s komunističnim režimom, kot so bile znamenite "okrogle mize". A cilj je dosegel. Solidarnost je vplivala tudi na demokratična opozicijska gibanja v drugih državah Srednje in Vzhodne Evrope. Danes je sicer nekdanji večmilijonski sindikat precej manjši, njegovi voditelji pa imajo raz-

lične in nasprotujoče si vizije njegovega nadaljnega razvoja. Celotno Walensa napoveduje svoj izpis iz članstva. Vendar se je vsaj na simbolni ravni večina dediščine Solidarnosti ohranila in bo tudi v prihodnosti ostala del evropske demokratične misli.

(Avtor je predavatelj na Fakulteti za podiplomske državne in evropske študije na Brdu pri Kranju.)

Smo v letu praznovanja obletnic. Predvsem v Srednji in Vzhodni Evropi se letos spominjamo številnih tragičnih usod ljudi, ujetih v vrtnec zgodovinskih dogodkov 20. stoletja. Res je, da se nam danes, ko je od padca berlinskega zidu preteklo že več kot poldrugo desetletje, marsikateri dogodek ne zdi več tako pomemben.

Kmetijstvo – ena najpomembnejših panog

V Gornji Radgoni so v soboto, 27. avgusta, slovesno odprli 43. kmetijsko-živilski sejem. Odprl ga je predsednik vlade RS Janez Janša. Pri tem se je premier skupaj s kmetijsko ministrico Marijo Lukačič srečal s predstavniki Sindikata kmetov Slovenije.

Kmetijski sejem v Gornji Radgoni ima že častitljivo tradicijo. Letos se na njem predstavlja okrog 1.500 razstavljalcev iz 22 držav na skupni površini 57.000 kvadratnih metrov. Predsednik vlade je v svojem nagovoru ob odprtju dejal, da je "tudi zato, ker so naše kmečke korenine tako globoke in močne, danes kmetijstvo ena najpomembnejših panog v državi. Kljub današnji globalni povezanosti je še vedno tudi v Evropi vsak narod in vsaka država še vedno vitalno povezana in odvisna tudi od lastne proizvodnje hrane. Hrana je namreč tisto, kar omogoča preživetje bolj kot kar koli drugega, bolj kot nafta, bolj kot tehnološki dosežki in tako bo še dolgo časa". Zato je za Janšo po-

membno, da ob pojavljanju svetovne in predvsem množične proizvodnje živil, ko kakovost hrane izginja, ohranimo svoje, slovenske značilnosti, hkrati pa moramo biti tudi ekonomsko uspešni. "Naša podjetja so že začela iskati svoje priložnosti v tržnih nišah, to je v proizvodnji izdelkov nadstandardne kakovosti, ki izhajajo iz tradicije in so geografsko zaščiteni ali pa so sad okolju prijaznejšega načina kmetova-

nja. Zagotovo pa velja pravilo, da sta varna hrana in zadovoljstvo potrošnika prvi pogoj za kakršno koli uspešno poslovno dejavnost," je še dejal predsednik vlade.

Kmetijska ministrica Marija Lukačič je v svojem govoru ob odprtju sejma dejala, da "je skrajni čas, da se, razvajeni od vseh dobrin, ki jih ponujata današnji čas in način življenja, vprašamo, ali res vemo, kaj nam pomeni kmetijstvo in kako

je upoštevano in cenjeno delo kmetov. Potrošnikom, ki žive v mestih, je v zavesti vir hrane in ne na podeželju. Pri nakupih usmerjamo pozornost na cene in reklamna sporočila, pri tem pa nas premalo zanima, kako je bilo živilo pridelano, kakšna je njegova kakovost in od kod prihaja. Premalo nas zanima, ali je živilo povezano s Slovenijo, z našimi pridelovalci in predelovalnimi podjetji, našim okoljem, preživetjem Slovencev kot naroda in z ohranitvijo posebnosti in kultivirane slovenske krajine, ki nam jo mnogi v Evropi zavidajo". Hkrati je ministrica oštela nekatere skupine kmetov, ki naj se še vedno ne bi prilagodili evropskim pravilom, ki veljajo za vse članice EU. Vlada namerava dodeliti kmetijstvu povečana proračunska sredstva v letu 2006, kar kaže na to, da je kmetijstvo v Sloveniji še vedno ena od prioritarnih panog. Na sejmu potekajo tudi strokovna predavanja, ocenjevanje mleka, mlečnih izdelkov, mesa, vina ... Na ogled so tudi strokovne razstave živali, vzorčni nasadi rasti in seveda vsa kmetijska mehanizacija. **G. D.**

Predsednik vlade Janez Janša je ob odprtju 43. kmetijsko-živilskega sejma dejal, da je kmetijstvo še vedno ena najpomembnejših panog v državi.

Zagreb zaostrojuje položaj na Jadranu

Kot smo napovedali, je slovenska vlada prejšnji teden sprejela predlog zakona o razglasitvi zaščitne ekološke cone in epikontinentalnega pasu, kar je povzročilo burne odzive hrvaške politike in diplomacije.

Na pritisk hrvaških parlamentarnih strank, ki so zahtevale opredelitev Sanaderjeve vlade do poteze slovenskega vrha, se je Zagreb odzval precej živčno. Sprva je hrvaško zunanje ministrstvo javnosti podalo le sporočilo o seznanjenosti s slovenskim predlogom in o telefonskih pogovorih med premierjema Janšo in Sanaderjem. Predsednik Hrvaške socialno-liberalne stranke Ivan Čehok se je nato oglašil, češ da mora biti hrvaška zunanja politika "bolj ofenzivna", ko gre za varovanje hrvaških državnih interesov. Predstavniki socialdemokratske stranke pa je slikovito dejal, da ob slovenskih potezah "naša vlada spi, Slovenci pa sprejemajo zakone, ki nas močno ogrožajo".

Odziv hrvaške vlade je kaj hitro sledil z vročitvijo protestne note slo-

venskemu veleposlaniku v Zagrebu, prek državnega sekretarja Biščevića pa je s svojim stališčem seznanila predstavnike članice EU in delegacije evropske komisije v Zagrebu.

Zagreb je odločitev slovenske vlade, ki je ukrepala predvsem zaradi skrivnih dogovorov med Hrvaško in Italijo o določitvi epikontinentalnega pasu, ocenil kot politično škodljivo in v neskladju s prizadevanji za dobre sosedske odnose. Predlog zakona o ekološki coni naj bi

z vzpostavljanjem novih razmer ob meji kršil brionsko deklaracijo ter sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju med državama. Slovenski predlog naj bi odražal tudi ozemeljske težnje in poseganje na hrvaško državno območje, česar ne morejo dopustiti. V Zagrebu so prepričani, da kopenska meja Sloveniji ne daje "nobene stika z odprtim morjem niti pravice do epikontinentalnega pasu". Slovensko teritorialno morje je zaprto z italijanskim in s hrvaškim teritori-

alnim morjem, zato je Slovenija geografsko prikrajšana država, kar je v preteklosti sama priznala v različnih dokumentih, so prepričani na hrvaški strani. Hrvaška vlada je ob tako neizprosnih stališčih sicer znova ponudila Sloveniji možnost mednarodne arbitraže in se opredelila za nadaljevanje sosedskega dialoga. Kot je kasneje izjavil Sanader, si v Zagrebu želijo dobrih, a pravičnih odnosov.

Kot navidezno pomirjujoča gesta zadnje dni kroži domnevna hrvaška pobuda o vzpostavitvi "tamponske cone" v Piranskem zalivu, kar naj bi zmanjšalo število incidentov. Predlog bi najverjetneje dal hrvaškim ribičem še več prostora za izsiljevanje ribolova v slovenskem morju, kar bi bilo po vložitvi zakona o slovenski zaščitni coni višek ironije.

Zadnje poteze hrvaške vlade je treba razumeti v luči njene šibkosti v saboru, zaradi česar si ne more privoščiti "popuščanja" sosednji državi, ki jo hrvaški mediji sistematično napadajo in ji večinska hrvaška javnost ni naklonjena. Vprašanje pa je, koliko so odzivi Zagreba skladni z duhom brionske deklaracije. **M. V.**

Vlada hrvaškega premierja Sanaderja nasprotuje slovenskim "ozemeljskim težnjam" in vztraja pri stališču, da Slovenija nima izhoda na odprto morje.

Ministrstvo ni kršilo zakonov

V tedniku Demokracija smo že poročali o dvojnih merilih opozicijskih LDS in SD pri presojanju kazenskega postopka proti Mitji Ribičiču; znano je, da je policija doslej že nekajkrat na lastno pobudo razkrila imena ovadenih, kadar je šlo za javne osebe. Največkrat se je to zgodilo v primeru poslanca Pavla Ruparja, čigar ime se tako rekoč redno pojavlja v zvezi z ovadbami, seveda brez pripomb LDS in SD, ki ju zdaj zelo skrbi primer Ribičič. Po mnenju LDS in SD naj bi pri ovadbi proti Ribičiču prišlo do dejanj, ki niso v skladu z zakonom in naj bi predstavljala poseg v pravice obtoženca, vsa ta dejanja pa naj bi bila politično motivirana.

Potrč in Cvikel proti Mateju

Velik interes tranzicijske levice za primer Ribičič kažeta tudi poslanski vprašanji, ki sta ju na vlado naslovlila poslanca Miran Potrč (SD) in Milan M. Cvikel (LDS). Vprašanji sta se nanašala na potek in izsledke predkazenskega postopka za pregon kaznivega dejanja genocida in na sum nezakonitih dejanj, ki naj bi jih bilo v omenjenem postopku zagrešilo ministrstvo za notranje zadeve oziroma minister Dragutin Mate. Gre za nadaljevanje zgodbe iz meseca julija, ko je namestnik direktorja kriminalistične policije Marjan Erhatic v odprtem pismu zapisal, da je notranji minister Mate osebno odredil objavo ovadbe zoper Ribičiča za kaznivo dejanje genocida. Po nekaterih podatkih pa naj bi bil objavo naročil kar premier Janez Janša. Tedaj se je oglasil nekdanji vršilec dolžnosti direktorja policije Bojan Potočnik in menil, naj bi potekala instrumentalizirana in politično motivirana medijska kampanja proti Ribičiču, za kar naj bi bil odgovoren notranji minister Mate. Slednji je bil konec julija deležen izdatnih medijskih napadov, zlasti s strani Dnevnika, v katerem je komentator Toni Perić med drugim zapisal: "Gospod Mate se nam v vseh teh zgodbah kaže kot nekakšen vrhovni policijsko-politični uslužbenec za odnose z javnostjo, ki z novinarji baranta s podatki iz policijskih kartotek tedaj, ko policiji zmanjka legalnih orodij, da bi svoje preiskave uspešno končala, ali tedaj, ko mora spodnesti dejanske ali namišljene politične nasprotnike."

Miran Potrč iz SD in Milan M. Cvikel iz LDS sta zaskrbljena zaradi domnevne "kršitve človekovih pravic" Mitje Ribičiča s strani ministrstva za notranje zadeve. O kršitvah človekovih pravic s strani komunističnega režima, katerega funkcionar je bil Ribičič, pa niti besede.

Vlada zavrača očitke

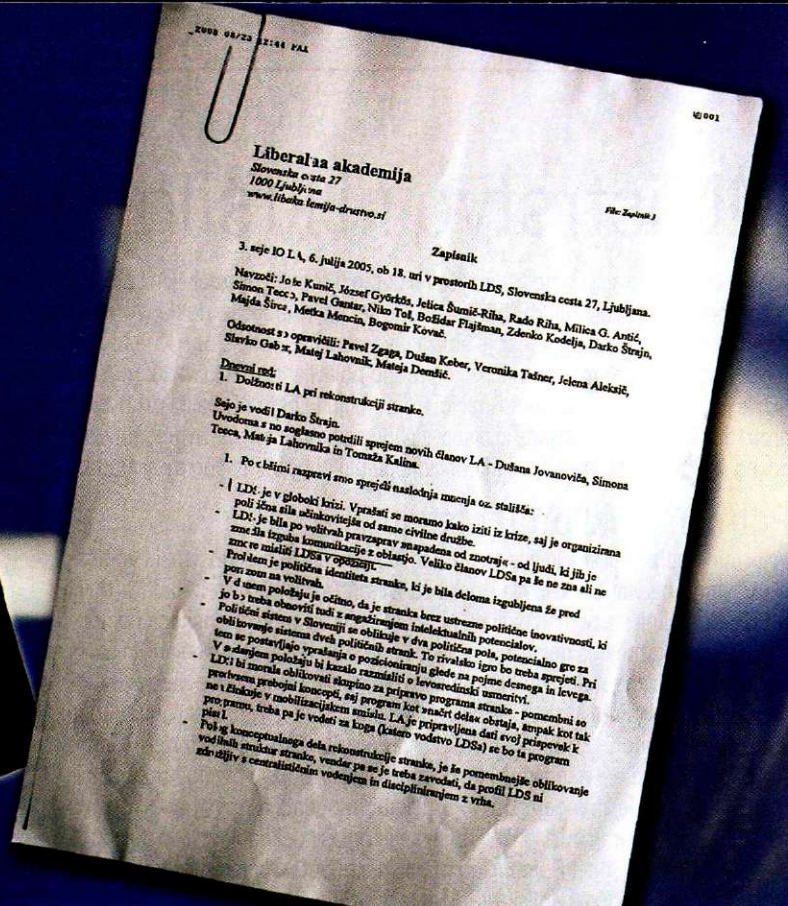
Obtožbe glede nezakonitega ravnanja ministra Mateja je konec julija ovrigel Janez Janša, češ da je minister ravnal v skladu s svojimi pristojnostmi. Minuli četrtek pa se je na poslanski vprašanji Milana M. Cvikla in Mirana Potrča odzvala še služba za odnose z javnostmi pri MNZ. V odgovoru na omenjeni poslanski vprašanji je bilo tako med drugim zapisano, da mora v skladu z zakonom o dostopu do informacij javnega značaja organ v primeru zahteve po informaciji, pridobljeni iz kazenskega postopka, izvesti test javnega interesa. V primeru Ribičič je treba po mnenju MNZ upoštevati, da gre za ovadbo izredno hudega kaznivega dejanja, ki še vedno pomembno vpliva na javno življenje in zaradi svojega obsega vzbuja zanimanje zelo velikega kroga ljudi ter celo vpliva na politično dogajanje v državi. Poleg tega je bil Ribičič v času prejšnjega režima visok državni funkcionar, za takšne javne osebe pa velja, da morajo biti bolj odprte javnemu nadzoru. Vse to naj bi dokazovalo, da je javni interes v tem primeru dovolj velik za razkritje. Ministrstvo za notranje zadeve poleg tega meni, da imajo mediji pravico raziskovalnega novinarstva in lahko sami raziščejo, kdo bi lahko bila ovadena oseba, kar naj bi bila tudi praksa Evropskega sodišča za človekove pravice. Potrditev pravilnosti informacije, ki jo ima novinar, tako ne predstavlja posredovanja osebnih podatkov, saj jih je novinar že prej imel. MNZ svoj odgovor sklene s pripombo, da "obstaja bojazen, da je v ozadju poskus preusmerjanja pozornosti z dejstva, da je po šestdesetih letih vendarle prišlo do pregona kaznivega dejanja genocida, in poskus diskreditacije tistih, ki so v skladu z zakonom vestno opravili svojo profesionalno dolžnost".

Kdo krši človekove pravice?

Ob vsej gonji proti notranjemu ministru Dragutinu Mateju in tudi predsedniku vlade Janezu Janši je milo rečeno čudno, da so najglasnejši kritiki (zlasti Miran Potrč) v primeru ovadbe proti Ribičiču izpostavili kršitve človekovih pravic ovadenega, saj je slednji kot eden visokih funkcionarjev komunističnega režima grobo kršil človekove pravice. Že s stališča politične higiene bi bilo torej bolje, da bi politiki, ki si zatiskajo oči pred kršenjem človekovih pravic s strani komunističnega režima, prihranili moralne nauke v zvezi s človekovimi pravicami. Ni pa presenetljivo, da so mnogi mediji nepreverjene navedbe, da je objavo podatkov o ovadbi proti Ribičiču naročil Janša sam, pograbili kot resnične in jih zlorabili za politični obračun. S tem se nekako ponavlja zgodba iz leta 1994, ko so se mediji v aferi Depala vas postavili na stran Milana Kučana in njegovo interpretacijo afere prikazovali kot edino pravilno.

Gašper Blažič

V primeru Ribičič je treba po mnenju MNZ upoštevati, da gre za ovadbo izredno hudega kaznivega dejanja, ki še vedno pomembno vpliva na javno življenje in zaradi svojega obsega vzbuja zanimanje zelo velikega kroga ljudi ter celo vpliva na politično dogajanje v državi. Poleg tega je bil Ribičič v času prejšnjega režima visok državni funkcionar, za takšne javne osebe pa velja, da morajo biti bolj odprte javnemu nadzoru. Vse to naj bi dokazovalo, da je javni interes v tem primeru dovolj velik za razkritje.

Izganjalci hudiča

V javnosti se je pred kratkim znašel zanimiv tajni zapisnik ene izmed sej Liberalne akademije. V njem je mogoče prebrati nekatere ocene o dogajanju znotraj LDS, pogled njenih članov na to, predvsem pa veliko demoniziranje predsednika vlade Janeza Janše.

V zapisniku, ki je nastal na 3. seji izvršilnega odbora Liberalne akademije (slednja deluje kot društvo, vendar gre v resnici za nekakšno intelektualno izpostavo LDS) v začetku letošnjega julija, njeni člani (naštetimo samo nekaj javnosti bolj znanih: Pavel Gantar, Niko Toš, Majda Širca, Darko Štrajn, Bogomir Kovač) ugotavljajo, da so na seji v obsirni razpravi sprejeli nekaj pomembnih mnenj in stališč in jih tudi naštejejo. Najprej člani izvršilnega odbora aka-

demije ugotavljajo, da se je LDS znašla v globoki krizi, zaradi česar se je treba vprašati, kako iziti iz te krize, saj je "organizirana politična sila učinkovitejša od same civilne družbe". V drugem stališču člani odbora ugotavljajo, da je bila LDS po volitvah "napadena od znotraj", in to predvsem s strani ljudi, ki jih je zmedla izguba komunikacije z oblastjo, in da veliko njenih članov še ne zna razmišljati opozicijsko. Eden izmed večjih problemov stranke je po mnenju članov Liberalne akademije tudi ta, da je bila njena politična identiteta deloma izgubljena že pred porazom na volitvah. Zato predlagajo: "Politični sistem v Sloveniji se oblikuje v dva politična pola, potencialno gre za oblikovanje sistema dveh političnih strank. To rivalsko igro bo treba sprejeti. Pri tem se postavlja vprašanje o pozicioniranju glede na pojme desnega in levega. V se-

danjem položaju bi kazalo razmisliti o levosredinski usmeritvi." V zapisniku so kritični tudi do samega delovanja stranke. "V danem položaju je očitno, da je stranka brez ustrezne politične inovativnosti," zato jo je, kot pišejo, "treba obnoviti tudi z angažiranjem intelektualnih potencialov. LDS bi morala ustanoviti posebno skupino za pripravo programa stranke – pomembni so predvsem prebojni koncepti stranke, saj program kot 'načrt dela' ob-

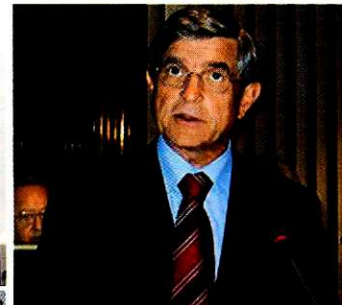
staja, ampak kot tak učinkuje v mobilizacijskem smislu... Poleg konceptualnega dela rekonstrukcije stranke je še pomembnejše oblikovanje vodilnih struktur stranke, vendar se je treba zavedati, da profil LDS ni združljiv s centralističnim vodenjem in discipliniranjem z vrha," ugotavljajo člani Liberalne akademije.

Demoniziranje Janše

Še bolj kot ugotovitve, do katerih so člani Liberalne akademije prišli v

Člani Liberalne akademije pod vodstvom dr. Darka Štrajna so se na eni izmed svojih zadnjih sej posvetili razmeram v stranki.

Analizo je napisal obrambni minister eldeesove vlade v senci Jožef Kunič.

Analiza je v enem delu precej kritična tudi do Socialnih demokratov, saj jim očita željo, da so po volitvah hoteli vstopiti v tako imenovano veliko koalicijo.

Analiza je polna demoniziranja Slovenske demokratske stranke in njenega predsednika Janeza Janše, ki naj bi vodil tako imenovano "firsko" politiko.

razpravi, je zanimiva analiza, ki jo je, kot je mogoče razbrati iz zapisnika, še pred razpravo predstavil član akademije Jožef Kunič (gre za ministra za obrambo v eldeesovi vladi v senci) in je v celoti v zapisniku. V precej dolgi analizi Kunič ugotavlja, da se je slovenska družba razdelila na dva pola, ki ju, kot navaja, poenostavljeno imenujemo levica in desnica. "Do izrazitejše razdelitve je prišlo zlasti ob zadnjih državnoborskih volitvah. V volilni kampanji, ki je praktično trajala eno leto, je sedaj vladajoča koalicija začela ostro kritizirati tedaj vladajočo levico. Pred tem resnejše opozicije ni bilo. Mnoge odločitve so se sprejemale brez resnega nasprotovanja opozicije ali pa z njenim soglasjem. Opozicija ni nasprotovala odločno prehitri profesionalizaciji Slovenske vojske, ni kritizirala nekaterih sedaj očitno slabih pogajanj z EU in še bi lahko naštevali. Tedaj se je zdelo, kot da nismo bili daleč od sistema SZDL, ko so bila dopuščena nasprotovanja, a ne na resnih vprašanjih," piše Kunič. Kot piše, naj bi si podoben način vladanja želeli nekateri tudi po zadnjih volitvah, ko so se zavzemali za tako imenovano veliko koalicijo (tukaj Kunič okra del SD, ki naj bi si želel vstopiti v t. i. veliko koalicijo), vendar pa naj bi bilo to preprečilo članstvo LDS in SD. Tako smo po Kuničevem pisanju po volitvah dobili pravo opozicijo in pravo pozicijo. "Vsaka ima svoj krog pripadnikov. Vendar se družba ni razdelila po liniji partizansko ali domobransko poreklo. Brejc, Rupel in še mnogi drugi so partizanskega porekla, Janša, Bajuk in še mnogi drugi pa domobranskega. Ni se razdelila po liniji bivših komunistov ali nasprot-

nikov komunizma. Janša, Rupel, Brejc so bili prej aktivni goreči komunisti, Peterle, Podobnik in Bajuk pa ne. Ni se razdelila po liniji verujoči ali neverujoči. Za katoličane se ba je priznava daleč več Slovencev, kot pa jih je volilo desnico. Slovenska družba se je razdelila na tiste, ki so pristaši sistema trde roke, to je avtoritarizma, ki bo ' naredil red' in bo 'prinesel pravico'. Skupaj so se v tej skupini našli mnogi bivši zagrizeni komunisti, ki so prenehali to biti tedaj, ko ZKJ ni bila več odločen diktator, ko se je liberalizirala oziroma razpadala. Hkrati so se med pristaši trde roke našli tudi klerikalno usmerjeni katoliki, ki jim trda vladavina Cerkev, kakršno je predstavljal nadškof Rode, ustreza. 'Kdor ni z nami, je proti nam' je neizrečena parola tr-

Kunič v analizi daje tudi nekaj napotkov o tem, kako na svojo stran pridobiti vernike, do katerih je bila LDS pogosto sovražna.

de roke. Spoštujejo se predvsem povelja ali zgolj želje vodje oziroma vodji bližnjih, manj pa se spoštujejo tradicije, sklepi, zakoni in druga veljavna regulativa. Beseda vodje, ki dela

red', je nad obljubami in nad zakoni. Tako kot je ZKJ nekoč, v času trdega komunizma najprej zavzela medije, gospodarstvo in izobraževanje, tako se sedaj sistematično zavzemajo ti položaji. Da le-to prinaša na površje povprečno manj sposobne ljudi in uveljavlja iracionalnost oblasti, je še vse bolj vidno, ni pa še dovolj razvidno in vsakomur razumljivo in javno izrekljivo," piše Kunič. In nadaljuje: "Drugi del slovenske družbe sistema trde roke ne podpira. Želi si Slovenijo, v kateri so temelj veljavni zakoni, kjer ima lahko vsak državljan svoj pogled na svet in kjer ni temeljni pogoj za vrednotenje, da je 'naš', temveč njegova strokovnost in z rezultati dela dokazana sposobnost, da spoštuje veljavne zakone ter se zavzema za dobrobit vseh slovenskih državljanov, ne le desnih ali le levih. Temelj takšne usmeritve je spoštovanje vsakega posameznika ne glede na njegovo politično, versko ali kako drugo usmeritev. V tem delu slovenske družbe so vsi, ki jim je takšna Slovenija blizu, ne glede na njihove korenine. Tu so tisti, ki so verni ali pa so ateisti. Vsakdo, ki sistema trde roke ne podpira, je v tej skupini državljanov."

"Odrešitelji" Slovenije

Po razdelitvi slovenske družbe na mazohiste, ki si želijo Janševe "diktatorske" roke, in tiste, ki si želijo demokratičnega načina vladanja, ki ga lahko ponudi samo LDS, Kunič nadaljuje z nekaj predlogi, kako slednje pridobiti na svojo stran. "LDS ima vse možnosti, da na svojo stran pridobi vse tiste, ki so zgoraj opisani v tako imenovani drugi skupini. Pri tem se ne sme osredotočati na

marginalne skupine, ne sme se izločati posameznih skupin prebivalstva. Vsakdo, ki mu je sistem trde roke tuj, naj bo simpatizer LDS. Prva vrednota, ki naj jo LDS Slovincem pokaže, naj bo družba spoštovanja zakonov in ne družba trde roke.

Vendar le en sklop vrednot ne zadošča. Ljudem je treba ponuditi še nekaj vrednot, ki jih od desnice pričakujejo, a jih očitno ne bodo dobili nazaj. Zavzemanje za vrednote, ki jih ljudje želijo, ni populizem. Vrednota, ki jo je treba poudarjati, je (poleg spoštovanja zakonov) varnost pred kriminalci vseh vrst ter socialna var-

ANKETA

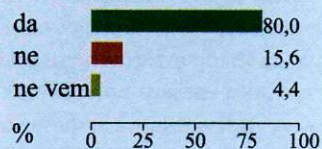
Ali menite, da je v Sloveniji veliko ponarejenih diplom?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

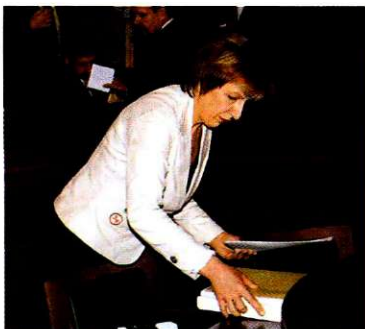
Ali Sloveniji pripada del mednarodnega morja na Jadranu?

Glasovalo: 1.217

DEMOKRACIJA

»nost (predvsem na delovnem mestu). Ti dve vrednoti je treba stalno postavljati in na teh dveh točkah osredotočiti kritiko vladajoče elite. Poudarjati je treba, da sta osebna in socialna varnost temeljni pogoj za družino in predstavljata predpogoj za povečanje slovenskega naroda." Po Kuničevem prepričanju mora LDS, verjetno zato, da bi na svojo stran pridobila tudi vernike in da bi se pokazala kot prozahodno usmerjena stranka, zavzeti zelo jasno stališče do dveh zelo močnih mednarodnih subjektov, to sta ZDA in Katoliška cerkev. "LDS naj spoštuje vsakega vernika in njegove vrednote, vsak vernik je dobrodošel med nami, vsaj je lahko naš simpatizer, a ustavna ločitev Cerkve od države ostaja. LDS (in ne SDS) je predlagala in uveljavila sporazum z Vatika-

Kuničeva analiza na eni strani govori o tem, kako mora stranka narediti jasen prelom s svojo koruptivno preteklostjo, na drugi pa pravi, da so v njej dobro došli vsi. Tudi Vika Potočnik, ko jo bremeni afera SIB.

nom. Ob upoštevanju ustavne ureditve in določil omenjenega sporazuma se vpliva klerikalizma na upravljanje države ni bati. Do ZDA naj ima LDS prijateljski in konstruktivni odnos. LDS se je zavzemala za vstop v Nato, LDS ga je izpeljala in te zasluge bi bilo dobro poudarjati. Večkrat se zastavlja vprašanje, ali je LDS kontinuiteta. Ja, a kontinuiteta tistih plasti družbe, ki so se zavzele za odpravo enoumnja, v katerem dominira ena stranka, en posameznik, za sestop avtoritarne stranke z oblasti, z vpeljavo prave demokracije, vladavine prava in spoštovanja vseh posameznikov. Ni pa del tako imenovane pomladne koalicije, ki se zavzema za politiko trde roke in prevzemanj vseh opozicij v slovenskem prostoru, ki verbalno kri-

Po Kuničevem mnenju ni nujno, da predsednik Liberalne demokracije Slovenije postane nekdo od uveljavljenih članov stranke.

tizira komunizem, uporablja pa njegove metode," piše Kunič.

Dobrodošla je tudi Potočnikova

V nadaljevanju Kunič govori o tem, kako naj se v prihodnje organizira stranka, vendar niti pri tem ne more mimo Janše. "Organiziranost LDS ne more biti organizirana tako, kot je SDS ali druge stranke trenutne koalicije. Če ne priznava 'firskega' sistema v celotni družbi, bo organiziranost, v kateri ima ena oseba zelo velika pooblastila, za člane LDS nesprejemljiva. Misel, da naj se v tem primeru spremenijo člani in ne vodenje, bi bila zgrešena. Vodenje je treba prilagoditi članstvu. Vsi tisti, ki imajo radi sistem odločnega vodje, so že pri Janši. Krepitev statutarnih pooblastil, ki smo jih sprejeli na decembrskem kongresu, se je izkazala za slabo. Člani LDS si želijo spoštovanja obljub, sklepov in statutarnih aktov, a obenem svobodo misli, stališč, nastopanja. Edino, s čimer naj bodo člani kompatibilni, je spošto-

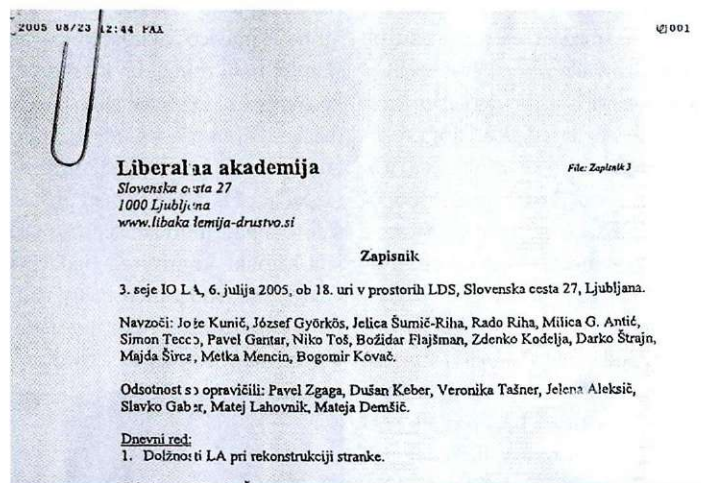
vanje temeljnih vrednot LDS. Zahteva po kompatibilnosti z vodilnim, kdor koli pač že bo, bo zagotovo prinesla razpad stranke in podaljšala krizo slovenske leveice, pa čeprav je njenih simpatizerjev v Sloveniji zelo veliko. Vsi dosedanji vidni člani naj dobijo možnost dela v LDS, vsi naj dobijo možnost nastopanja, bitke na voličih in javnega udejstvovanja. Vse potrebujemo. Potrebujemo Anderliča, Kacina, Potočnikovo, Ropa, Školčiča in še bi lahko naštevali. Tudi Golobič bi potrebovali. Vsi naj dobijo možnost aktivnega delovanja," piše Kunič.

Stranka naj se prenovi

Čisto na koncu analize Kunič govori o tem, kako naj se izbira novo vodstvo stranke in kakšnim kandi-

datom bi morali dati prednost. "Težava, s katero se srečuje članstvo, je odgovor na vprašanje, kdo pa naj bo novi vodja stranke. Trditev, da dobrega med skoraj pet tisoč člani ni, je smešna. Med tako številnim članstvom jih je gotovo vsaj ducat. Ni potrebe po iskanju osebnosti, ki ni naš član. Druga težava, ki jo je čutili, je, da posamezne skupine izbirajo svojega človeka z namenom, da bodo kasneje pridobile na moči v stranki. Zato se naj išče oseba, ki

opozicije in ga bo na tej točki učinkovito raztrgala. Oseba mora biti za javnost sprejemljiva. Širša publika jo mora rada gledati, rada poslušati. Mora biti sposobna zagovarjati vrednote LDS in mora biti takšna, da v njih sama iz srca verjame. Ne moremo govoriti o karizmatičnosti. To se pridobi šele po določenem času na nekem položaju, ko se javnost navadi določenega načina komuniciranja. Bistvo karizmatičnosti pa je, da se osebi zaupa, vseeno pa je, ali je način poljuden, lordovski ali populističen. Oseba mora biti ustreznega formata, z ustreznim izobrazbo, z ustreznimi izkušnjami. In, čeprav na koncu, pa ne nepomembno, mi izbiramo naše vodstvo in zato prisludnimo le članom naše stranke in ne zunanjim prišepetovalcem, ki seveda delujejo

Tajni zapisnik Liberalne akademije, ki deluje v okviru Liberalne demokracije Slovenije, veliko pove o stanju v tej stranki in posledicah nanj.

ne pripada le eni skupini, ki z nobeno ni preveč trdno povezana. Morala bo, če bo hotela obdržati zaželen nivo aktivnosti vseh grupacij, tudi imeti možnost in sposobnost sodelovati z vsemi grupacijami.

Stranka mora pokazati slovenskemu narodu, da se je dejansko prenovila, da prenovljena ni tista, ki bi bila odgovorna za nekatere nepravilnosti, v katerih je žal sodelovala in ki jih sedanja pozicija zelo dobro koristi. Novo vodstvo ne sme biti obremenjeno s preteklimi nepravilnostmi. Oseba naj ne bo nekdo, ki je imel v času pred osamosvojitvijo pomembne funkcije, ker bo to uporaben argument sedanje

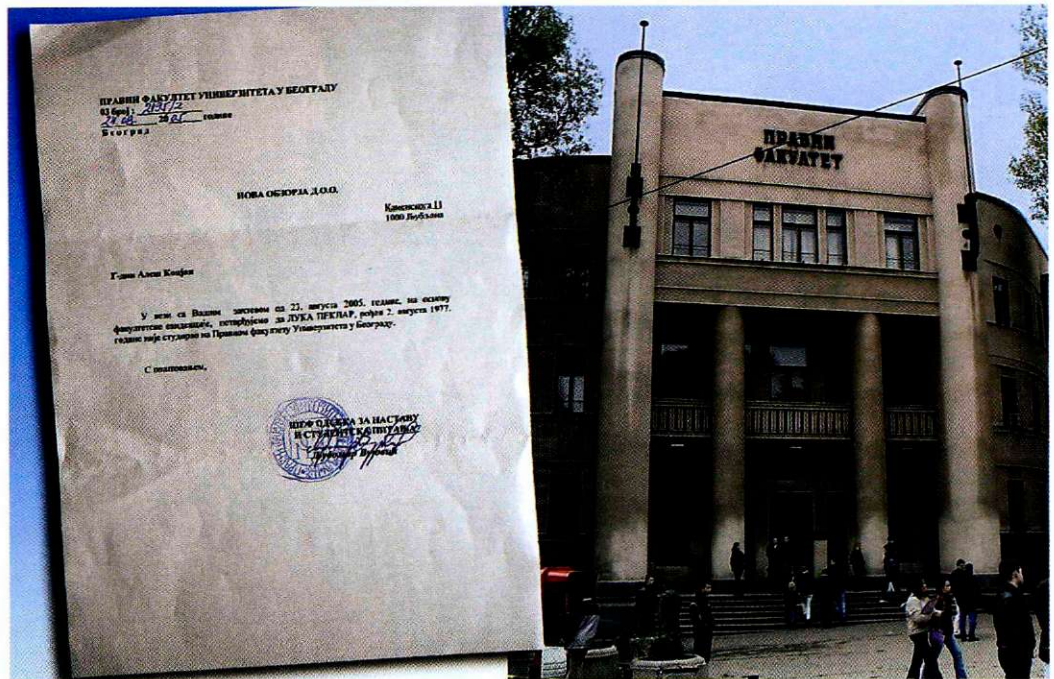
predvsem sebi v prid in ne LDS," svojo analizo končuje Kunič.

Ker analiza, s katero so se člani izvršilnega odbora Liberalne akademije verjetno strinjali, ne pove nič novega o stanju v LDS, je precej verjetno, da je bila bolj kot poglobljeni razpravi o stanju v LDS namenjena odvratanju pozornosti od odgovornosti sedanjega vodstva LDS za poraz na volitvah in demoniziranju ta čas očitno najhujšega političnega nasprotnika LDS Janeza Janše. Glede na to ne bi bilo presenečenje, če bi se na koncu izkazalo, da se do tajnega zapisnika seje izvršilnega odbora Liberalne akademije niso prebili novinarji, ampak so jim ga v LDS posredovali kar sami.

Aleš Kocjan

Dopis Pravne fakultete Univerze v Beogradu: "V zvezi z vašo zahtevo z dne 23. 8. 2005 na podlagi naše fakultetne evidence potrjujemo, da Luka Pekar, rojen 2. avgusta 1977, ni študiral na Pravni fakulteti Univerze v Beogradu."

Potem ko smo v Demokraciji pretekli teden razkrili, da ima predsednik sveta Mladih liberalnih demokratov in nekdanji predsednik Študentske organizacije Univerze v Mariboru Luka Pekar ponarejeno beograjsko diplomu, nam je tokrat uspelo pridobiti dokument, ki nedvoumno dokazuje, da je njegova diploma res ponarejena.

Lažni diplomant (2)

Dokument, ki smo ga dobili le nekaj ur po oddaji članka v tisk pretekli teden, je v bistvu uradni odgovor na naše vprašanje, ki smo ga pretekli teden, ko smo raziskovali pristnost Pekarjeve beograjske diplome, poslali na Pravno fakulteto Univerze v Beogradu. Na naše vprašanje, ali je Luka Pekar kdaj študiral na njihovi pravni fakulteti, smo preteklo sredo najprej po faksu, v začetku tega tedna

na Pravni fakulteti v Beogradu, kar pomeni, da na njej ni mogel niti diplomirati in da je torej diploma, ki jo je Pekar, kot je znano, leta 2003 predložil nostrifikacijski komisiji Pravne fakultete v Ljubljani, ponarejena.

"Kazen" za ponarejeno diplomu

Ob tem se seveda postavlja vprašanje, kakšne sankcije zdaj čakajo Pekarja, ki se je na podlagi lažne

pri tem ugotovili, da beograjska pravna fakulteta ni izdala diplome, ki jim jo je ob zaposlitvi predložil Pekar. Zaradi tega so se, kot so dejali, s Pekarjam, s katerim so nameravali te dni skleniti redno delovno razmerje (Pekar je bil eno leto na Pošti zaposlen kot pripravnik) pogovorili in sprožili postopek izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Poleg tega, da je izgubil službo, se

razrešili s funkcije predsednika sveta in ga hkrati izključili iz stranke. Ker Pekar trditev v Demokraciji razumljivo ni mogel ovreči, je še isti dan odstopil s svoje funkcije v MLD, v ponedeljek pa tudi iz LDS.

Pa to še ni vse. Grozi mu tudi razveljavitev nostrifikacijskega postopka, s katerim je na ljubljanski pravni fakulteti "overil" beograjsko diplomu. Kot so nam dejali na Pravni

fakulteti Univerze v Ljubljani, ta čas pridobivajo vse potrebne dokumente, nato pa bodo ukrepali (najverjetneje bodo razveljavili nostrifikacijo diplome). Kot nam je uspelo neuradno izvedeti, pa naj bi se Pekarjevega primera že lotili tudi mariborski kriminalisti. Kako daleč so pri tem, ne ve-

Zgodba s ponarejeno diplomu je Pekarja ujela le nekaj dni predtem, ko bi ga redno zaposlili na Pošti Slovenije. Zdaj s tem ne bo nič.

Raziskovanja sporne Pekarjeve diplome so se po naših podatkih lotili tudi mariborski kriminalisti. Za ponarejanje listin je zagrožena kazen do dveh let zapore.

Pekar ni čakal na izključitev iz MLD in LDS, ampak je v petek odstopil sam. Njegovo ime in predstavitev so že umaknili z internetnih strani MLD.

pa še po pošti prejeli naslednji odgovor: "V zvezi z vašo zahtevo z dne 23. avgusta. 2005 na podlagi naše fakultetne evidence potrjujemo, da Luka Pekar, rojen 2. avgusta 1977, ni študiral na Pravni fakulteti Univerze v Beogradu." Iz dokumenta je torej razvidno, da Pekar ni nikoli študiral

diplome septembra lani zaposlil na pravno-kadrovskem oddelku Pošte Slovenije in se je nameraval v bližnji prihodnosti vpisati še na podiplomski študij. Kot so nam dejali na Pošti Slovenije, so, potem ko so prebrali članek v Demokraciji, preverili pristnost Pekarjeve diplome in

je moral Pekar soočiti tudi s svojimi strankarskimi kolegi iz podmladka LDS. Predsednik podmladka Aleš Bučar ga je tako pretekli petek pozval, naj predloži dokaze, da navedbe v Demokraciji ne držijo, v nasprotnem primeru bo sklical sejo sveta MLD, na kateri ga bodo

mo, najverjetneje pa lahko kmalu pričakujemo kakšno kazensko ovadbo.

Cena ponarejene diplome bo za Pekarja visoka, kar pa je navsezadnje prav. Le strogo kaznovanje tovrstnega početja je lahko jasen znak vsem namišljenim diplomantom, da se takšno početje ne izplača.

Aleš Kocjan

Dvoličneža z Obale

Ob nedavnih incidentih v Piranskem zalivu in diplomatski konfrontaciji okoli razglasitve slovenske ekološke cone so se širokoustili mnogi slovenski politiki, tudi tisti, ki so v preteklosti kazali popolnoma drugačen obraz.

Zadnji dnevi so bili precej vroči, vendar vzrok niso bile visoke temperature, temveč razgoreto politično ozračje v slovensko-hrvaških odnosih. Odločitev slovenske vlade, da sprejme zakon o razglasitvi zaščitne ekološke cone in epikontinentalnega pasu na Jadranu (predlog bo državni zbor po nujnem postopku obravnaval še ta mesec), je, kot smo že pisali, našla konsenz vseh političnih opcij.

Popuščanje Hrvaški

Med glasnejšimi politikmi sta predstavnik sedanje parlamentarne opozicije, ki izhajata iz Slovenske Istre in tamkajšnje razmere domnevno dob-

ro poznata. Gre za nekdanjega koprškega župana in člana Socialnih demokratov Aurelia Jurija ter pravnega strokovnjaka in za kratek čas ministra za promet v Ropovi vladi Marka Pavliho. Juri, ki se je oglašil, še preden je predsednik SD Borut Pahor podal uradno stališče stranke, je do vladnega predloga o razglasitvi zaščitne ekološke cone izrazil precejšnje pomisleke. "Nisem naklonjen dejanjem, ki v javnosti izzovejo pričakovanja, ki se kasneje ne uresničujejo," je Juri podcenjevalno ošvrknil vladno pobudo in po svoji stari navadi pozval k dogovarjanju s Hrvaško. Po njegovo "moramo najprej vedeti, do kod segajo naše teritorialne vode, tega pa ne moremo storiti mimo dogovora s Hrvaško o določitvi meje na morju". "Šele nato bodo mogoči nadaljnji koraki," je dejal Juri in naglasil nujnost arbitraže. Zakonskega predloga, ki sta ga pripravili okoljsko in zunanje ministrstvo, v sedanji obliki Juri ne namerava podpreti, saj naj bi šlo za "brezplodno

dejanje". Nadvse ostri odzivi Zagreba dokazujejo, da je tovrstni "mekiki" pristop k vprašanju slovenske suverenosti in ozemeljske celovitosti zgrešen, vladi pa pravni strokovnjaki skoraj brez izjeme priznavajo, da samo udejanja pravice, ki nam pripadajo po mednarodnem pravu.

Sporna vloga med vojno

Vendar se Jurijevim stališčem ne smemo čuditi. Podobno popustljivo in neodločno držo je namreč pokazal že leta 1991, v času osamosvajanja Slovenije, ko je bil predstavnik ljudstva v tedanji skupščini in koprski župan.

Tedanji koprski župan je med osamosvojitveno vojno odigral sumljivo vlogo, kar dokazuje njegovo dopisovanje z generalom JLA Marjanom Čadom.

Njegovo sumljivo vlogo med vojno za Slovenijo je delno razkril že Janez Janša v Premikih in po izidu knjige, ko se je v časopisju vnela polemika z Jurijem. Ker pa je od dogodkov minilo že nekaj let, bomo na tem mestu povzeli dejstva.

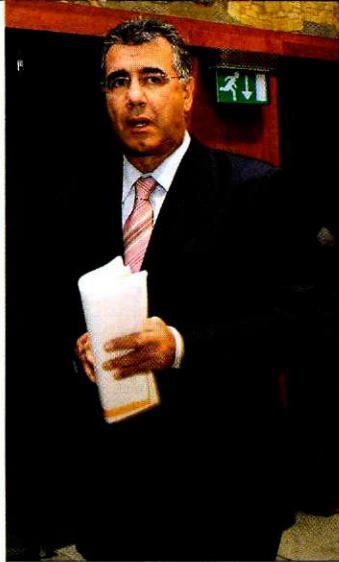
Takratni koprski župan naj bi bil prek več telefonskih pogovorov s prijateljem generalom Marjanom Čadom, poveljnikom reškega korpusa, omogočil okupatorjevemu generalu, da se je 26. junija 1991, to je dan pred "uradnim" začetkom vojne, s tanki mirno "sprehobil" po delu Primorske. Čadu je tedaj uspelo zasesti mejne prehode z Italijo na Sežanskem in Koprskem, pri tem pa uničiti več kot 30 kilometrov naših cest. Tanki so s streljanjem uničili tudi gostinski lokal, Čad pa je v naslednjih dneh grozil s topniškim napadom na Ilirsko Bistrico. Že nekaj tednov pred vojno je dal Čad izvidnici, ki naj bi deblokirala cesto na koseškem mostu v Ilirski Bistrici, povelje za streljanje; dva teritorialca in en pripadnik

JA so bili ranjeni, en vojak JA pa je umrl. Celo po koncu vojne, pri umiku enot iz Slovenije, so Čadove enote povzročile večmilijonsko škodo.

Vprašljiv Jurijev odnos do poveljnika agresorske vojske razkriva njegovo dopisovanje z njim. V pismu z dne 10. julija se mu Juri zahvaljuje za vlogo pri pomiritvi razmer na območju občine Koper in šteje to "kot prispevek k splošni umiritvi v Sloveniji in Jugoslaviji". Pomiritev je sledila spopadom na mejnem prehodu Škofije, kjer so "ugasnili tri mlada življenja, žrtve nerazsodnosti in nemilosti vojne". Po Jurijevi oceni so na obeh straneh pomiritveno vlogo "dobro odigrali", za kar se je generalu zahvalil. Le dva dni prej pa je Juri v drugem pismu napadal Peterletovo vlado, ker je "pri posameznih osamosvojitvenih potezah ... napačno ali površno ocenila posledice in znašli smo se v vojni". Juri je kasneje objavilo svoje korespondence s Čadom označil za manipulacijo, saj naj bi bile njegove besede iztrgane iz konteksta.

Istrska republika?

Aurelio Juri je bil v preteklosti tako kot njegov brat Franco med glasnejšimi zagovorniki samostojne (vse)istrske regije, ki bi zajela območja treh suverenih držav (Slovenije, Hrvaške in Italije). Med osrednjimi argumenti te pobude je bil tudi ta, da je bila Istra v preteklosti enotna

Aurelio Juri prisega na dogovor s Hrvaško za vsako ceno. K temu ga morda vleče domoljubje, saj njegova družina izhaja iz Čičarije v hrvaškem delu Istra

in da novonastale državne meje ustvarjajo umetne pregrade med domačini. Če o neki skupni istrski zavesti (seveda s pridržkom) lahko govorimo vsaj na področju kulture, so bili "zgodovinski" argumenti preprosto pačenje stoletnih delitev fevdalnih in nato državnih (avstrijsko-beneških) ozemelj. Za idejo istrske regije, ki razen v ozkih krogih ni nikoli resnično zaživela (na Hrvaškem samosvojo regionalno zavest predstavlja Istrski demokratični zbor, ki je vse od hrvaške osamosvojitve najmočnejša tamkajšnja stranka), pa verjetno na italijanski strani obstajajo nekateri interesi, naperjeni v slabitev nacionalne zavesti obeh sosed na njihovih najbolj "ranljivih" območjih. Razmeroma slabo razvita samostojna Istra bi, če bi do njene nastanka prišlo, namreč prej ali slej padla pod vpliv Italije.

Očitki o hlapčevstvu

Marko Pavliha je nedvomno strokovnjak, čeprav je ta sloves delno zapravlil z nenadno vključitvijo v vladno ekipo prejšnjega premierja Antona Ropa, še bolj pa s prevzemom aktivne vloge v LDS. Pavlihovo delovanje pri pisanju pomorskega zakonika naše države leta 2001 pa ne le ni v skladu z njegovimi zdajšnjimi stališči, ampak je celo škodilo nadaljnjemu položaju Slovenije. Pavliha je bil še pred objavo slovenskega predloga o ekološki coni kritičen do odnosa sedanje vlade do

Marko Pavliha je pred nedavnim ostro kritiziral mlačnost slovenske zunanje politike. Vladna poteza s predlogom razglasitve zaščitne cone te kritike demantira

sosedom, ki "se kaže kot prijateljski, a ne rodi nič koristnega za našo zunanjo politiko". Poslanec LDS je napadel zunanjega ministra Rupla, češ da se o odnosih med Slovenijo in njenima sosedama na Jadranu spreneveda in trosi "puhlice v njemu lastnem slogu", slovenski zunanji politiki pod novim vodstvom pa je očital hlapčevstvo. Slednje naj bi se kazalo v tem, da "nenehno kimamo, se dobivamo na eksotičnih sestankih (verjetno je mišljeno srečanje slovenske in hrvaške vlade na Brionih, op. M. V.), ki ne prinesejo nič". Nekdanji minister je namignil na barantanje pod mizo, saj je kot eno od mogočih razlag za plehko ravnanje slovenskega državnega vodstva navedel, da "Janša plačuje ceno za Sanaderjevo podporo v predvolilnem času".

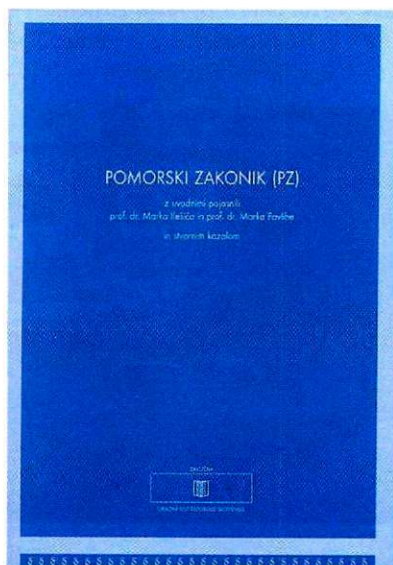
Škodljivi zakonik

Po drugi strani pa je Pavliha, ki se je zadnje čase zavzemal za razgla-

sitev slovenske zaščitne cone, eden od 15 strokovnjakov - avtorjev pomorskega zakonika naše države, ki je onemogočal ustanavljanje takšnih con. Leta 2001 sprejeti zakonik kljub zavirljivemu obsegu, šteje namreč kar 999 členov, v svoji prvotni obliki ni predvideval ustanavljanja zaščitnih con. Šele po zavzetanju tedanje opozicije je bil zakonik, po Pavlihovem mnenju povsem brez potrebe, saj naj bi šlo le za stavek iz tedanje obrazložitve k prvi obravnavi besedila zakonika, spremenjen na način, ki je omogočil zadnji odmevni korak vlade.

Treba je pojasniti, da je prejšnje besedilo pomorskega zakonika Slovenijo opredelilo kot geografsko prikrajsano državo, ki ji potemtakem ne pripadajo epikontinentalni pas in suverene pravice v njem. Do spremembe v besedilu zakonika je prišlo leta 2003 na pobudo Janševe SDS. Pavliha je tedaj razlagal, da je pomorski zakonik treba brati skupaj z mednarodnimi konvencijami o pravu morja. Gre za dokaj čudno razlago glede na obsežnost zakonika, saj bi si mislili, da zajema vse vidike pomorskega prava. Zakaj torej tako zajeten zakonik, če večino zadev urejajo mednarodne konvencije? Skoraj zaničljiv odnos pravnik do dikcije nekega zakonika pa nemara izhaja iz dejstva, da Pavliho peče vest, ker je sooblikoval pomorski zakonik v za Slovenijo škodljivi obliki in je kasneje poskušal zmanjšati pomen besedila pred očmi javnosti.

Mitja Volčanšek

Pavliha je bil med avtorji slovenskega pomorskega zakonika, ki je Sloveniji odrekel pravico do razglasitve epikontinentalnega pasu.

Slovensko morje je zadnje dni predmet političnih manipulacij, pri čemer je jasno, da zlasti v opoziciji pri zavzetanju zanj ne premorejo načelne drže.

Prijatelja v akciji

Politična prijatelja Bandelj in Šimenc, kar posebno prvi ves čas zanika, sta sodelovala tudi pri graditvi počitniškega doma slovenskih paraplegikov, katerega vrednost naj bi presegala milijardo tolarjev. Ker je imelo vodstvo zveze paraplegikov graditev trdno v svojih rokah in pod nadzorom, se je na koncu obrnilo tako, naj bi bila oba graditev preprosto zavirala, kot zatrjujejo poznavalci razmer.

Graditev je zdaj omogočila nova oblast. V javnosti pa se že pojavljajo nove izmišljene obtožbe in laži na račun zveze paraplegikov in njenega vodstva. Denar za paraplegike namreč "diši" tudi drugim.

O financiranju invalidskih organizacij, kamor se prelije precej denarja iz iger na srečo, posebno iz Loterije Slovenije, v javnosti že nekaj časa tečejo polemike. Nekatera občila o tem poročajo precej

pristransko pa tudi precej pompozno. Tako je komercialna televizija v drugi polovici avgusta objavila prispevek, v katerem so namigovali na nepravilno delitev loterijskega denarja, pri čemer so

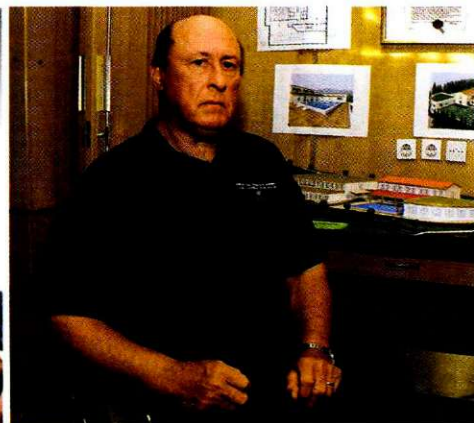
med drugim omenjali graditev doma paraplegikov v Piranu.

Drzni načrti za lažje življenje

Dom paraplegikov Piran v Pacugu naj bi bil namenjen za obno-

Mirko Bandelj, nekdanji generalni sekretar vlade, in Igor Šimenc, lažni diplomant, sta sodelovala tudi v svetu za graditev doma paraplegikov v Piranu. Nekateri so prepričani, da vsaj prvi stoji tudi za napadi na zvezo, ki gradi ta dom, saj jima vodstvo ni pustilo prostih rok.

Ivan Peršak je idejni vodja organiziranja slovenskih paraplegikov. Paraplegik je postal 2. decembra 1959, ko si je na delu v Srbiji zlomil hrbtenico. Predsednik zveze paraplegikov je s krajšo prekinitvijo vsa leta od ustanovitve. Zaradi politične pripadnosti je bil ves čas doslej šikaniran.

Vsako leto 50 novih paraplegikov

Organizacija slovenskih paraplegikov je bila ustanovljena 16. aprila 1969 v Ljubljani in se pozneje nekajkrat preimenovala in reorganizirala. Vsako leto se v društva včlani okrog 50 novih članov (vseh je 856), okrog 25 pa jih vsako leto umre. Povprečna starost članov je 46 let.

vitveno rehabilitacijo in počitnikovanje slovenskih paraplegikov, ki so ena najtežje prizadetih invalidskih populacij v Sloveniji. Do jeseni leta 1993 so vsakoletno obnovitveno rehabilitacijo skoraj 25 let v skromnih razmerah izvajali v Pineti pri Novigradu, vendar so te prostore jeseni leta 1993 zasedli hrvaški vojni begunci. Od takrat obnovitveno rehabilitacijo, ki je izredno pomembna za ohranjanje zdravja invalidov, izvajajo v Zdravilišču Laško in Termah Čatež. Z zgraditvijo novega doma so se želeli znova preseliti v obmorsko okolje in svojim članom omogočiti tudi takšno rehabilitacijo. Načrti so bili veliki, denarja pa je ves čas primanjkovalo. Graditev doma na 6 tisoč kvadratnih metrov veliki obmorski parceli z načrtovanimi 168 ležišči naj bi tekla po posameznih etapah. Prva dovoljenja so pridobili leta 1999, tehnični prevzem naj bi bil že leta 2003. Po načrtih naj bi pri financiranju približno milijarde tolarjev vrednega objekta sodelovali dve resorni ministri, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Fundacija invalid-

skih in humanitarnih organizacij (FIHO) pa tudi zveza paraplegikov. Dodajmo, da je graditev doma podprla tudi politika. Načrte so potrdili na ustreznih komisijah leta 1993 in 1999, potrdil jih je tudi urad za invalide pri vladi RS leta 1999 in svet za invalide pri vladi RS leta 2001.

Bandelj častni predsednik sveta, v zvezi naivno verjeli

Po odobritvi načrtov na svetu za invalide pri vladi leta 2001 je Mirko Bandelj, takratni generalni sekretar vlade, postal predsednik sveta za graditev doma. Podpredsednik je bil Ivan Peršak, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije, med častnimi člani pa najdemo tudi tri ministre: Antona Grizolda, Rada Bohinca in Vlada Dimovskega. Naloga sveta je bila priprava dobre finančne konstrukcije, pri čemer so bila predvidena dolgoročna državna posojila, posojila bank, lizing pa tudi donatorji in drugi viri. Zanimivo je, da je Mirko Bandelj za sekretarja sveta predlagal Igorja Šimenca, danes vsem znane lažnega diplomanta mariborske univerze in suspendiranega ge-

O poročanju medijev

Odgovor Ivana Peršaka na zadnje poročanje nekaterih novinarskih hiš. Zaradi aktualnosti ga objavljamo v celoti:

“Dne 23. 8. 2005 je bil v Dnevniku DELO objavljen članek z naslovom YHD opozoril na korupcijo v FIHU izpod peresa Jelene Gačesa. Po telefonu me je poklical novinar POP TV g. Bračko in prosil za nekaj besed za njihov TV-dnevnik 24 ur. Prišla je ekipa, za katero sem dal izjavo in svoje mnenje o vsebini članka v Delu.

Povedal sem tole:

Gre za povsem neresno politično obarvano delovanje, ki je politično organizirano v korist sprememb zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije, v korist rušenja ustanove FIHO ter proti nameravanemu referendumu Invalidskih organizacij Slovenije, ki nasprotujejo spremembam zakona, kar je za njihov obstoj škodljivo dejanje. V prikazanem dnevniku POP TV je bilo objavljeno le 8 (osem) prvih izgovorjenih mojih besed, dočim je predsednica YHD govorila trikrat in obtoževala vse po vrsti. Gre za to, kako javni mediji in POP TV krojijo demokracijo in eni strani zavežejo izgovorjene besede, druge pa privilegirajo na veliko. Ta primer ni osamljen in se na veliko uporablja proti invalidskim organizacijam, osebam, ki jih vodijo, ter FIHO. Kam torej poriva Invalidske organizacije Slovenije politika in kako se temu upreti? Toliko v razumevanje in razmislek.”

neralnega sekretarja Slovenskih železnic. Ivan Peršak nam je v pogovoru zatrdil, da so bili v zvezi paraplegikov naivni in so verjeli, da bo komisija s predsednikom Bandljem in sekretarjem Šimencem pripomogla, da bo dolgo načrtovani in želeni dom čimprej končan. Mirko Bandelj je kot predsednik sveta skliceval seje, vendar učinkov ni bilo. Peršak je danes prepričan, da jih je vedno “peljal žejne čez vodo”, kot se temu reče, in potrdil, da je Šimenca v svet pripeljal Bandelj, vendar kot sekretar ni naredil nič. Tako Bandelj kot Šimenc sta obljubljala, da bo država najela posojila in da bo dom kmalu zgrajen, vendar iz vsega skupaj ni bilo nič. Šimenc se je, potem ko se je

pred slabimi tremi leti zaposlil na Slovenskih železnicah, preprosto “izgubil”. Zamenjal je celo telefonsko številko in za zvezo paraplegikov ni bil več dosegljiv. Bandelj je pozneje odstopil s predsedniškega mesta. Na naše vprašanje, ali sta se Šimenc in Bandelj kakor koli okoristila pri graditvi, Peršak odgovarja da ne, ker nista imela nobenih pooblastil. Naredila nista nič, zveza pa je morala dela na domu ustaviti, saj ni bilo denarja.

Po lanski ustavitvi dela stekla

Stvari so se spet premaknile po zamenjavi oblasti. Tako je zveza paraplegikov 24. aprila letos od ustanove FIHO prejela 448 milijonov tolarjev in dela so spet stekla. Letos pozno jeseni naj bi bila končana prva faza graditve. Za dokončanje druge, kamor sodi bivalni del z opremo, pa zveza potrebuje še 300 milijonov tolarjev. V zvezi paraplegikov upajo, da bodo denar prejeli in dom končali do poletja leta 2006.

Podtikanja in laži

Dodelitev 448 milijonov tolarjev aprila letos pa je spet sprožila napade na zvezo. Tako je Elena Pečarič iz YHD, Društva za teorijo in kulturo hendikepa, za komercialno televizijo dejala, da “misli, da se dogajajo zelo velike spekulacije in da je to pač v korist posameznikov, ki so pri koritu”, in dodala, da zveza >>>

Elena Pečarič, predsednica YHD, Društva za teorijo in kulturo hendikepa, ki velja za podružnico LDS, je v javnosti navgrla nekaj informacij o spekulacijah v korist posameznikov, vendar nam obrazložitve in dokazov za svoje trditve ni podala.

V svetu za graditev je bil tudi Rado Bohinc, nekdanji minister za notranje zadeve in član SD, vendar učinkov njegovega dela in pomoči stranke, katere član je, invalidi niso čutili.

» paraplegikov svoje invalide še vedno pošilja v Novigrad, v tisti dom, ki naj bi ga bila zavzela hrvaška vojska. Ivan Peršak na to odgovarja, da ima dom, ki ga omenja Pečaričeva, le 22 postelj in da ga poleti obiskujejo člani zveze z družinami, kar seveda ni isto, kot če bi imeli svoj in svojim potrebam prilagojen počitniški dom ali rehabilitacijsko središče. Novinar komercialne televizije je v enem od prispevkov celo namigoval, naj bi denar za graditev v zvezi prikrivali, stroškov pa naj ne bi nihče preverjal. Ko smo želeli preveriti izjave Elene Pečarič, se na našo prošnjo ni odzvala. Ivan Peršak pa je dejal, da so obtožbe lažne in da si nekateri vedno nekaj izmislijo. Tovrstni napadi na zvezo in nanj osebno naj bi se bili začeli, potem ko je zveza pridobila denar od ustanove FIHO, saj naj bi si ta denar radi prilastili prav v YHD. Dodajmo,

Graditev doma paraplegikov v Piranu se je ustavila na pol poti, saj je zmanjkalo denarja. Potem ko je FIHO nakazal 448 milijonov tolarjev za nadaljevanje, se napadi na zvezo vrstijo.

da društvo YHD velja za podružnico LDS. Peršak nam je še zatrdil, da je vsa leta skrbno nadzoroval porabo denarja pri graditvi, sicer pa so poslovanje zveze že dvakrat pregledovali inšpektorji Davčnega urada

Republike Slovenije (DURS). Po Peršakovih besedah so inšpektorji vedno prišli zaradi prijave in nikoli niso odkrili nepravilnosti. V zvezi paraplegikov zdaj čakajo na pregled revizorjev računskega sodišča.

bil svoje delo navidezno opravljal še naprej, vendar učinkov ni bilo. Po prepričanju nekaterih naj bi imela, potem ko naj bi bila ugotovila, da ne bosta mogla voziti po svoje, v svetu celo zaviralno funkcijo. Kaj je res, je težko ugotoviti, dejstvo pa je, da zvezo paraplegikov vodi ekipa, ki je bila vsa leta drugega političnega prepričanja kot nekdanja vladajoča elita. Ravnanje nekdanje vlade potrjuje tudi zapis Ivana Peršaka, ki je bil la-

ni objavljen v glasilu zveze paraplegikov. V njem opisuje svojo pot in videnje vloge nekdanjega vladnega predsednika Antona Ropa. Objavljamo ga posebej. Na koncu lahko ugotovimo, da tudi za financiranjem invalidskih organizacij in pokrivanjem njihovih potreb stoji politika.

Peršak o sodelovanju nekdanjih oblastnikov

- Spočetka, v mandatnem obdobju od 1992 do 1994, je bila oblast še precej angažirana pri iskanju parcele na Obali za potrebe našega doma, zlasti ministrstvo za zdravstvo, ki je tiste čase imelo v domeni socialna vprašanja.
 - Pridobili in izdelali smo vso tehnično in drugo dokumentacijo, skratka, pripravili smo vse za gradnjo in ukrepali. Denar za nakup parcele smo zbirali pod geslom "Dobra misel".
 - Z dokumentacijo smo se odpravili na ministrstvo za delo, družino, socialna vprašanja in projekt predstavili takratnemu ministru Antonu Ropu. Brez posebnih razprav je projekt gradnje doma razumel in ga podprl z besedami: letos pripravite (na koncu leta 1999), naslednje leto bomo dom zgradili (leta 2000) in nato (leta 2001) opremili. Rekel je, da imajo v družini paraplegika, ki ga imajo vsi radi. Razšli smo se opogumljeni z veliko podporo ministra in pričeli graditi.
 - V banki smo imeli denar za začetek, zato smo na osnovi elaborata iz oktobra 1998 pričeli gradnjo s polno optimizma. Leta 2000 so bile volitve in minister za delo je odšel za ministra za finance, po odhodu dr. Drnovška za predsednika Republike Slovenije pa je postal predsednik vlade.
 - Vmes smo ob volitvah za predsednika sveta za gradnjo doma dobili generalnega sekretarja vlade Mirka Bandlja in podporo ministrov iz resorjev, od koder so tudi naši člani. To so ministrstva za obrambo, notranje zadeve, zdravstvo in tudi delo.
 - Obiskovali smo ministre in ti so izražali željo, da se dom zgradi, kar je bilo zelo lepo slišati. Hitro pa so obljube vsi pozabili, najbolj ministrski predsednik mag. Anton Rop, ki je celo po svojem sekretarju dal vedeti, da ni nič obljubil. Pa je te obljube slišalo deset parov ušes paraplegikov, ki so ministra obiskali.
 - Junija 2004 smo gradnjo ustavili, še prej pa smo storili vse, da do tega ne bi prišlo.
 - Zdaj po toliko letih naporov pričenjamo na novo, toda sedaj ne od začetka, temveč od polovice proti koncu. Občutek je lepši in boljši.
- Opomba: Citati in naslov iz članka v glasilu Paraplegik po presoji avtorice

Napadi zaradi drugačnega političnega prepričanja

Ivan Peršak, 70-letni invalid, pravi, da je že utrujen od vsega tega. Prepričan je, da je poglaviti greh zveze v tem, da je leta 1992 celotno vodstvo zveze vstopilo v SDS. Poleg predsednika Peršaka tudi vsi trije podpredsedniki. Dodajmo, da je Peršak nekajkrat tudi kandidiral na listi SDS. Peršak danes pravi, da so se po tem času napadi nanj in zvezo kar vrstili. Ko so vse zavrnili, so se pojavljale vedno nove obtožbe in laži.

Vloga sveta in Bandlja

To, da svet za graditev doma ni naredil nič, smo že napisali. Poznavalci razmer so zato prepričani, da je bilo imenovanje Mirka Bandlja za predsednika sveta le pesek v oči za javnost in invalide kot celoto, saj je dejansko njegovo delo opravljal Šimenc. Drugi pa namigujejo, da je želel imeti Bandelj prek Šimenca popoln nadzor nad več kot milijarno investicijo. Ker pa jima vodstvo zveze paraplegikov ni dalo nobenih pooblastil, sta ugotovila, da iz te moke ne bo kruha. Zato naj bi se bil Šimenc s ponarejeno diplomom zaposlil na drugem, dobro plačanem delovnem mestu, Bandelj pa naj bi

Za vsem politika

Politika LDS je razdelila celo invalide, kar je obžalovanja vredno dejanje. Ali bo odslej kaj drugače, bomo lahko spremljali ob spremembah zakona, s katerim želi vlada popraviti nekatere določbe pri delitvi loterijskega denarja. O tem, kaj se dogaja in kdo ima kakšno vlogo ter interese pri tem, bomo pisali prihodnjic.

Vida Kocjan

Slava Klavžič
 7000 Murska Sobota
 Slovenija
 tel.: 02/537 1949
 fax.: 02/537 1948
 GSM: 041/34 66 46
 GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
 e-mail: viva@radio-viva.com

Sredi avgusta so nekateri mediji objavili podatke o domnevno spornem načinu poslovanja Milana Pukšiča, magistra farmacije. Po nekaterih podatkih je Pukšič, zdajšnji direktor Javnega zdravstvenega zavoda Mariborske lekarnе (to je postal maja lani), tudi soavtor računalniškega programa, ki ga uporabljajo v zavodu, ki ga vodi. Ta program neposredno trži podjetje Pharmaco, informacijski inženiring, s sedežem v Bukovcih 127 pri Markovcih. Podjetje sta 6. maja 1993 ustanovila zakonca Pukšič in to vsa leta, posebno po letu 1996, posluje z viso-

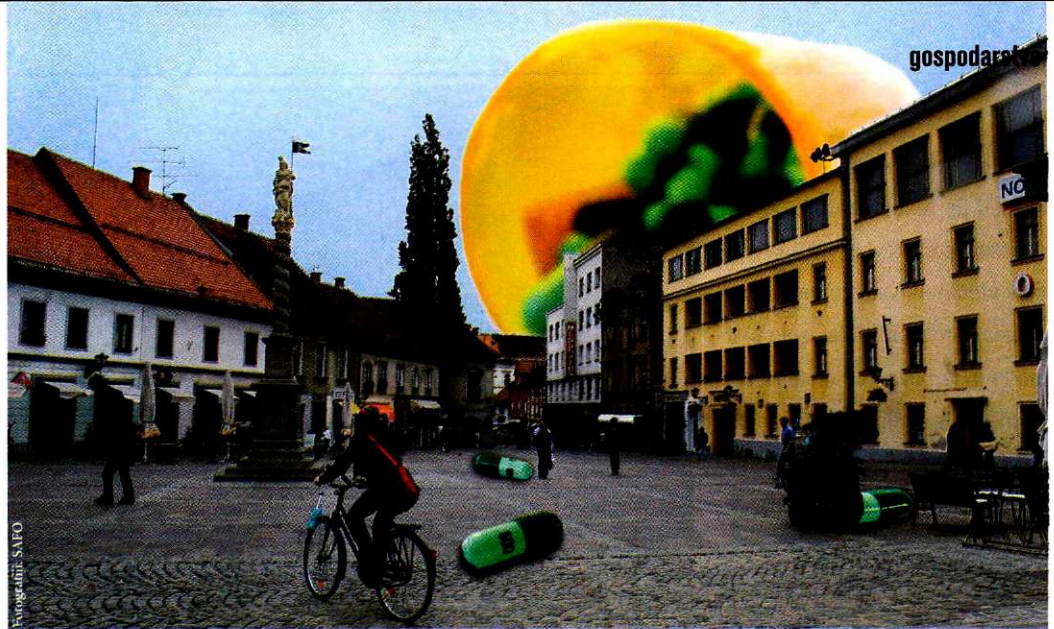

Foto: M. SAPO

Kolizija interesov

kimi dobički. Konec leta 2004 so imeli že nekaj manj kot 90 milijonov neporabljenega dobička preteklih let, v tem letu pa so ustvarili tudi dobrih 20 milijonov tolarjev novega. Hkrati je Pukšičeva družba, ki jo sam in nekateri drugi imenujejo družinsko podjetje, konec lanskega leta imela kar 150 milijonov tolarjev dolgoročnih fi-

Igor Marinšek, predsednik MO SDS Maribor, in mag. Danijel Blejč opozarjata, da Milan Pukšič kot direktor Mariborskih lekarn krši zakone.

nancnih naložb. Ko pa je Milan Pukšič postal direktor Mariborskih lekarn, je izstopil iz ustanoviteljske vloge, kar pomeni, da je zdaj ustanoviteljica podjetja, ki posluje z državnimi ustanovami, le Pukšičeva žena Jožica, ki je hkrati tudi direktorica podjetja.

Kolizija interesov

Na nekatere javno objavljene podatke so se konec preteklega leta odzvali tudi v mariborskem odboru SDS in opozorili, da Pukšič kot direktor javnega zavoda neposredno krši več zakonskih določb, s takšnim načinom poslovanja pa družbeni kapital odteka v zasebne roke. Med drugim so kršena določila zakonov o gospodarskih družbah, o javnih naročilih, o gospo-

darskih javnih službah in dve napolitni normi, ki jih predpisujeta zadnja omenjena zakona. Navajajo še, da gre za primer osebnega okoriščanja in izkoriščanje monopolnega položaja. "Direktor javnega zdravstvenega zavoda preko družinskega podjetja trži program, za katerega koristi tako materialne kot človeške vire Javnega zdravstvenega zavoda Mariborske Lekarnе," menijo v mariborski SDS. Pri tem opozarjajo še na povezavo s podjetjem Birocom, d. o. o., iz Prevalj, ki po 'priporočilih' kot edino sme opremljati druge lekarnе s standardno strojno opremo. Obe podjetji, Pharmaco in Biro-

com, naj bi bili po istih virih še drugače povezani. Med drugim naj bi bili ustanovitelja ljubljanskega podjetja Vitalex.

Sum zlorabe položaja

V območni enoti SDS Maribor so prepričani, da gre za sum zlorabe položaja, okoriščanja na račun javnih sredstev in virov, kar so elementi koruptivnega poslovanja. Opozarjajo, da lastnik Mariborskih lekarn, to je mestna občina Maribor, od vseh teh prenosov ne dobi nobenega denarja. "Zaskrbljenost in ogorčenost lah-

ko izrazimo tudi nad dejstvom, da se o omenjenem primeru ni razpisalo lokalno časopisje in drugi informativni viri ter da lastnica, to je MO Maribor, ni podala nobene izjave, so še dejali in poslali javni poziv lastnikom in organom pregona, da preverijo poslovanje javnih družb ter o tem poročajo ustreznim službam. V OO SDS Maribor zatrjujejo, da je njihov namen opozoriti na način, da se javnim družbam, upravnim organom, občini in državi omogoči, da preprečijo odtekanje javnega denarja, ki ga kot dodaten vir uporabijo za projekte javnega značaja in v korist prebivalstva oziroma za namen, za katerega so bili ustanovljeni. Hkrati

so na nadzorne svete poslali odprt poziv, da preverijo pravilnost in ustreznost poslovanja uprav in njihovih članov v povezavi z omenjenimi zakoni.

Župan in policija

Ni treba poudarjati, da Milan Pukšič vse očitke zavrača in pravi, da je programske aplikacije za Mariborske lekarnе že pred leti razvil brezplačno. Kako je to storil kot magister farmacije, seveda ni pojasnil. Da pa danes nekdo nekaj naredi zastonj, verjamejo samo naivneži. Na vse to se pristojni v MO Maribor sicer niso javno odzvali, v pojasnilu za regijski časnik pa so povedali marsikaj. Med drugim je Boris Sović (SD), župan MO Maribor, dejal, da po njegovih informacijah vsi posli potekajo na korektnih podlagah. Pri tem je vse očitke pripisal pregovorni slovenski škodoželjnosti. Vendar pa bolj kot to motijo izjave Franca Vrtiča s Policijske uprave Maribor. Za enega od dnevnikov je dejal, da doslej niso dobili prijave kakšnega oškodovanca, "naši kriminalisti pa niso sprožili preiskave, ker po naših informacijah ni znamenj, da bi se v tem podjetju zgodilo kakšno koruptivno kaznivo dejanje".

Dodajmo, da se morajo policisti odzvati že na zapise v občilih in da morajo tudi sami sprožiti kakšno raziskovanje.

Vida Kocjan

Poslovanje družbe Pharmaco		
Leto	Celotni prihodek	Čisti dobiček
1994	16.708	7.269
1995	18.855	6.998
1996	22.742	3.830
1997	45.047	6.800
1998	46.118	8.050
1999	70.603	9.050
2000	87.036	23.540
2001	86.873	10.320
2002	81.408	10.130
2003	105.846	33.750
2004	96.235	19.480

(podatki v tisoč tolarjih)

Opomba: V družbi so od leta 1998 štirje zaposleni. Podatki kažejo, da je začela družba celotni prihodek enomno povečevati po letu 1996.

Vir: I-bon, Ajpes

Za odpuščanja se zdi, da se vrstijo kot po tekočem traku. Nekoč uspešna in obetavna podjetja gredo v stečaj ali vsaj zmanjšujejo število zaposlenih. Največjo škodo, ki jo je povzročil cunami odpuščanj v zadnjih mesecih, je utrpel eden zaposlitveno najsiibkejših delov Slovenije – Bela krajina.

Območje, na katerem se odpuščanja kar vrstijo, čedalje več ljudi pa ostaja na cesti, postaja vedno večji nezaposlitveni problem. Veliki problemi, povezani s selitvijo dejavnosti v cenejša okolja, pa se pojavljajo tudi v osrednjih delih Slovenije.

Drama brez konca?

Droga Kolinska

Združitev Droge in Kolinske v družbo Droga Kolinska s sedežem v Ljubljani je sledila nova sistemizacija in pospeševanje procesa odpuščanja delavcev. Uprava družbe in predstavniki sindikata so se dogovorili o načinih, kako bi zmanjšali število zaposlenih za 140 delavcev, kar se bo zgodilo jeseni letos, ko bo končana reorganizacija. Predsednik sindikata nekdanje Kolinske Ljubo Berdajs je dejal, da bo prvi kriterij zmanjševanja števila delavcev predčasna upokojitve tistih delavcev, ki bodo za to izpolnjevali pogoje, sledili bodo delavci, ki bodo sami želeli zapustiti družbo in bodo za to dobili odpravnino, šele nato pa bo na vrsti odpuščanje, kjer bo temeljni kriterij strokovna usposobljenost in delovne izkušnje in ne (le) izobrazba.

Potem pa se je pojavil še drugi val. Na sestanku predstavnikov sindikatov in vodstva Droge Kolinske v sredini avgusta so v predlogu razvoja družbe za leto 2006 predvideli še 109 presežnih delavcev, ki bodo postali višek zaradi opučenih programov. Na sestanku sta bila med drugimi navzoča predstavnik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije v nekdanji Kolinski Ljubo Berdajs, ki je minuli teden protestno odstopil iz nadzornega sveta Droge Kolinske, in predsednik uprave Droge Kolinske Robert Ferko. Slednji je zagotovil, da bodo za pet delavcev izmed 146, kolikor jih bodo odpustili do konca letošnjega leta, znova preučili možnosti, da obdržijo zaposlitev. Gre za matere samohranilke, za katere bodo poskušali najti alternativne rešitve. Izmed 146 presežnih delavcev

jih je približno polovica našla alternativne rešitve in niso ostali na cesti. Ti delavci se bodo upokojili ali pa želijo odpovedati delovno razmerje ob izplačilu odpravnine oziroma bodo podali soglasje za odpoved pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. V Drogi Kolinski, ki je po združitvi maja letos največje slovensko živilsko podjetje s približno 1.900 zaposlenimi, bodo, kot so pojasnili, postopno zmanjševali število blagovnih znamk, in sicer s sedanjih 32 na 9. Hkrati so napovedali opuščanje nedonosnih programov in selitev proizvodnje na lokacije zunaj Slovenije.

Belokranjska odpuščanja

Pred desetimi leti so imeli v črnomaljski občini najvišjo brezposelnost v državi, zdaj pa se napoveduje nekaj

podobnega. Aprila je bilo v črnomaljski občini 772 brezposelnih in stopnja brezposelnosti 11,3-odstotna, maja letos je bilo brezposelnih že 975 in stopnja brezposelnosti 13,5-odstotna. V teh številkah ni 180 delavk Beti in 23 delavcev Belsada iz skupine Kolinske, ki se bodo tudi znašli na cesti. Te dni je brez dela ostalo 180 delavk in delavcev, kajti v letošnjem prvem polletju je, kot zatrjuje uprava, v črnomaljski hčerinski družbi nastalo več kot 50 milijonov tolarjev izgube. Beti, ki slovi po izjemni kakovosti, prepoznavnosti ter modnosti in izvozi 75 odstotkov vseh svojih izdelkov na trg EU, ima predrago delovno silo, zato se veliki naročniki odločajo za cenejšo. Kot je znano, se je uprava Beti odločila za vložitev stečaja v hčerinskem obratu, ker ji ni uspelo pridobiti novih naro-

Industrijska proizvodnja se v zadnjem času umika iz drage prestolnice.

Tekstilna industrija izginja tudi na podeželju – na primer na Dolenjskem in v Beli krajini.

čil za letošnjo jesen, ki bi pokrili stroške dela. Družba v zahodnoevropske države izvozi kar 75 odstotkov svojih izdelkov, kljub zadovoljivi kakovosti pa je za tuje naročnike glavni problem previsoka cena proizvodnje.

Poleg Konfekcije Beti Črnomelj grozi izguba delovnih mest do konca tega leta tudi zaposlenim v črnomaljskih obratih Kometa, Kolinske, Danfossa in Iskre. V občini Črnomelj menijo, da navedena podjetja ne bodo preživela brez ustrezne pomoči države, saj tolikšna izguba delovnih mest v občini pomeni tudi velik socialni problem. Da je val odpuščanja zares velikanski, dokazuje dejstvo, da so poleg stečaja v podjetju Beti Konfekcija Črnomelj kot hčerinski družbi Beti Metlika začeli odpuščati tudi v črnomaljskem podjetju Belsad, ki sodi v skupino ljubljanske Droge Kolinske, odpuščanja pa so napovedali tudi v Danfossu. Droga Kolinska namerava v naslednjih mesecih zapreti svoj črnomaljski obrat Belsad, kjer je ta čas zaposlenih 23 ljudi, v naslednjih mesecih pa bodo tudi v črnomaljski družbi Danfoss odpustili okrog 60 zaposlenih.

Razvojne možnosti

In kakšne so nasploh razvojne možnosti v Beli krajini? Priložnosti za gospodarski razvoj, da se situacija obrne ali za začetek morda malo izboljša, je dovolj, težava pa je v tem, da jih je treba poiskati, je po srečanju s predstavniki belokranjskih občin, direktorji, predstavniki območne GZS in zavoda za zaposlovanje dejal minister za gospodarstvo Andrej Vizjak. Ta se je dan po obisku ministra za delo, družino in socialne zadeve Janeza Drobničja odzval povabilu župana Črnomlja Andreja Fabjana, ki je dejal, da bo do konca leta v občini brez dela ostalo okrog 400 ljudi. Po Vizjakovem prepričanju morajo podjetja v regiji sama vedeti, kje so njihove razvojne možnosti, okrepiti pa bi morali tudi sodelovanje posameznih gospodarskih subjektov. Ministrstvo za gospodarstvo v ta namen ponuja zagotovljena sredstva za tehnološki razvoj, za kar pa je potreben večji odziv lokalne skupnosti na programe države. Na državni ravni bo po Vizjakovem mnenju treba spremeniti kriterije

Brezposelni pogosto nimajo dovolj interesa za prekvalifikacijo. Proizvodnja se seli v države s cenejšo delovno silo.

spodbujanja razvoja v posameznih regijah s posledično primerno razporeditvijo razvojnih sredstev. Na državno pomoč lahko po njegovih besedah glede na vzpostavljene zakone in kriterije računajo le konkretna podjetja v težavah. Sedanja odpuščanja v Beli krajini so po Vizjakovem mnenju tudi posledica nepravčasnega reagiranja posameznih podjetij na potrebe po prestrukturiranju. Poleg tega po Vizjakovih besedah predstavlja velik problem v Beli krajini sedanja struktura brezposelnosti, saj je oz. bo do konca leta brez dela ostalo veliko ljudi, starejših od 40 let in z nizko stopnjo izobrazbe. Ti ljudje seveda niso stimulirani za domačinske zaposlitve zaradi strukture zagotovljenih državnih nadomestil.

Problematika brezposelnih

Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič se je nedavno uradno sešel z vodstvom Zavoda RS za zaposlovanje. Vršilka dolžnosti generalne direktorice zavoda Anka Rode je ministru predstavila vodstveno ekipo zavoda in ga seznanila z njegovimi ključnimi usmeritvami dela v prihodnje. Predstavniki ministrstva in zavoda so največ po-

zornosti namenili razpravi o tem, kako bi reševali problematiko napovedanih odpuščanj in aktivirati brezposelne za čimprejšnjo zaposlitev. Kot so sporočili z ministrstva, so se sogovorniki strinjali, da je zaradi stisk, ki spremljajo brezposelne, treba poskrbeti za stalno izobraževanje in usposabljanje svetovalcev na zavodu, da bodo ti znali k brezposelnim primerno pristopiti in jih tudi motivirati za vključitev v novo zaposlitev. Drobnič je predstavnike zavoda pozval, naj čim več sodelujejo z delodajalci in poskušajo iskati možnosti za prezaposlitve presežnih delavcev v podjetja, ki te možnosti imajo. Predstavniki ministrstva in zavoda so se dogovorili, da bodo jeseni začeli pripravljati program aktivne politike zaposlovanja za leto 2006, pri čemer je Drobnič poudaril, da je vanj treba vključiti takšne ukrepe, ki bodo sledili aktualnim razmeram in se odzivali na dogajanje na trgu dela ter jih bodo brezposelni in delodajalci lahko izrabili v polni meri. Ministrstvo za delo in zavod sta se dogovorila tudi za sodelovanje in usklajeno delovanje na področju črpanja evropskih sredstev in se strinjala, da je treba razpise za

delodajalce oblikovati tako, da bo čim več prijav popolnih in ustreznih in bo tako omogočeno črpanje evropskih sredstev v največji mogoči meri. To je ena od prednostnih nalog zavoda in ministrstva za delo, so še sporočili. Za zvišanje zaposlenosti na območju pa bo po mnenju ministrstva potrebno predvsem ustrezno sodelovanje občin, podjetij, območnih enot Gospodarske zbornice Slovenije, obrtnih zbornic, zavoda za zaposlovanje in drugih dejavnikov na področju ravnanja z delovno silo.

Čeprav se morda v javnosti ustvarja vtis, da je zdajšnje stanje na področju odpuščanja delavcev najslabše doslej, podatki kažejo, da razmere niso nič drugačne kot prejšnja leta, le da očitki tokrat bolj letijo na vlado, kot je bila to praksa včasih.

Seveda to ne pomeni, da odpuščanje delavcev ni resen problem, ki mu ne bi bilo treba posvečati velike pozornosti in sredstev. Doseganje ustreznih rešitev za vlado zagotovo ne bo lahko in ne bo dajalo takojšnjih rezultatov. Bistvo je v tem, da se je treba držati dolgo napovedovane spremembe koncepta reševanja težav z brezposelnostjo. Iz nesmiselnega reševanja neperspektivnih delovnih mest je treba preiti v ustvarjanje novih, perspektivnejših, ki bodo nadomestila izginula. Pri tem se bo vlada soočila z največjo težavo – velikokrat premajhno pripravljenostjo zaposlenih in lokalnih okolij na prestrukturiranje in prekvalifikacijo. Dejstvo je namreč, da za mnoga delovna področja v Sloveniji primanjkuje kadrov, brezposelni iz drugih profilov pa prepogosto nimajo volje, da bi se prekvalificirali in si tako pridobili delo na teh področjih. Potreben bo velik miselni in motivacijski preskok in morda je prav njegovo doseganje največji izziv vlade.

Denis Vengust

Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič ima veliko skrbi z odpuščanji.

Nobena izmed treh slovenskih univerz se ni znašla na seznamu 500 najboljših univerz na svetu, ki ga je pripravil Inštitut za visokošolsko izobraževanje Univerze v Šanghaju. Takšen seznam je pripravil že tretjič, vsakokrat pa uporablja iste kriterije.

Zanimivo je, da je Univerza v Ljubljani ob prvi objavi seznama leta 2003 še zasedala 485. mesto, nato pa se v obeh prihodnjih letih raziskave na njem ne pojavi več.

Kriteriji, po katerih inštitut ocenjuje kakovost posamezne univerze, zajemajo več kazalcev. Število prejemnikov Nobelovih ali drugih

Slaba kakovost?

strokovnih nagrad med vsemi, ki so študirali na posamezni univerzi; prejemniki Nobelovih in drugih strokovnih nagrad med profesorji, ki poučujejo na posamezni univerzi; objavljanje v odličnih strokovnih publikacijah; kolikokrat se pojavljajo citati posameznih raziskovalcev in profesorjev ... Da pa ne bi zapostavljali manjših univerz, so uporabili tudi indeks, ki prej omenjene dosežke deli s številom polno zaposlenih profesorjev na določeni fakulteti. Tako posamezne univerze ne glede na svojo velikost dobijo nekakšen relativni rezultat.

Američani daleč pred vsemi

Pomenljiv je podatek, da je med prvimi dvajsetimi univerzami na svetu kar sedemnajst univerz iz Združenih držav Amerike. V prvo dvajseterico se uvrščata še dve britanski in ena japonska univerza. Po podatkih iz raziskave lahko vidimo, da so najuspešnejše univerze v tistih državah, kjer se morajo bojevati za svoje študente

(Velika Britanija); privabljajo jih s svojimi vedno novimi programi, profesorji pa delujejo na strokovni, a hkrati do študentov tudi prijateljski ravni. Naše sosede Italija, Avstrija in Madžarska so na lestvici dobro zastopane. Italija ima med prvih 500 kar 23, Avstrija pa 5 univerz, obe pa imata po eno univerzo med prvih 100 na svetu, Madžarska ima med prvih 500 tri svoje univerze. Žal slovenskih uni-

verz ni na seznamu. Očitno slovenski sistem državnega univerzitetnega študija ne deluje dobro.

"Naše univerze so slabe"

Za komentar objavljene lestvice smo zaprosili Petra Jambreka, predsednika sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo. Kot je dejal, "sploh ni bilo treba gledati ali čakati na objavo takšne lestvice, saj je jasno, da so slovenske univerze

skrajno slabe. Kar se dogaja v Sloveniji, je namreč katastrofa. Profesorji so neaktivni in nemotivirani, hkrati pa je študij postal nekakšna tortura in mučilnica študentov". Ko smo ga povprašali po rešitvah, ki bi omogočile preboj npr. ljubljanske univerze na lestvico, je izpostavil tri stvari: "Da lahko neka univerza konkurira, mora imeti vsaj eno pravo univerzitetno knjižnico, te pa v Ljubljani nimamo. Tu mislim na knjižnico ameriškega tipa, kjer se na enem mestu lahko dobi vse gradivo, kjer je urejena čitalniška mreža ... Spremeniti se mora sistem kadrovanja profesorjev; sedaj imamo nekakšen uradniški sistem kariernega napredovanja, kjer se po nekaj letih, in če si seveda pogodu svojemu mentorju, lahko prebiješ do naziva rednega profesorja. To je podoben sistem, kot ga ima denimo naša policija. In tretjič, vzpostaviti se mora konkurenca med univerzami. Treba je dopustiti, da se ustanovljajo nove univerze,

Peter Jambrek pravi, da so pri nas univerze postale nekakšna mučilnica za študente, profesorji pa so neaktivni in nemotivirani.

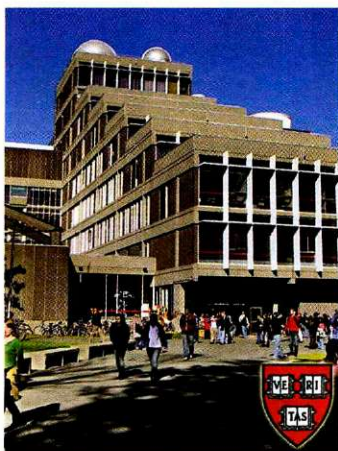
Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Jure Zupan meni, da morajo naše univerze začeti objavljati razpise za profesorje iz tujine, ne pa da rekrutirajo le profesorje znotraj naših univerz.

Statistika po regijah (število univerz po posameznih celinah, ki se uvrščajo na lestvico)

Povzeto po <http://ed.sjtu.edu.cn/rank>

Regija	1- 20	1- 100	1- 200	1-300	1- 400	1- 500
Severna in Latinska Amerika	17	57	100	140	165	198
Evropa	2	35	79	123	168	205
Azija in Pacifik	1	8	23	36	65	93
Afrika				1	2	4
Skupaj	20	100	202	300	400	500

fakultete, visoke šole, in to predvsem zasebne. Upam, da bodo morale sčasoma državne univerze pod pritiskom konkurence privabljaliti študente s svojo kakovostjo in tudi pripadnostjo. Če katera od fakultet znotraj univerze ne bi zagotavljala kvalitetnih kriterijev in pogojev, bi jo morala država preprosto pustiti, da propade. To bi gotovo povečalo kakovost univerz pri nas."

Ameriške univerze so po raziskavi Inštituta za visokošolsko izobraževanje Univerze v Šanghaju daleč najuspešnejše. Na sliki prvouvrščena univerza Harvard.

"Podpirati moramo kvaliteto!"

Tudi Jure Zupan, minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, meni, da so indikatorji pri tej raziskavi zelo jasni. "Ocena je realna. Za vrhunske univerze morajo biti kriteriji, ki pokažejo vrhunskost. Jasno je, zakaj Slovenija tem kriterijem ne more zadostiti. Odličnost raziskovalcev oz. zaposlenih na fakulteti se v veliki večini meri samo z objavljanji v odličnih publikacijah. Če nisi najboljši, je tam zelo težko objavljati." Minister Zupan velik pomen pripisuje odprtju univerz navzven. "Pridobiti moramo tiste strokovnjake, ki bi želeli delati pri nas, ne glede na to, ali so tujci, zamejci ... Naše univerze nočejo objavljati razpisov za profesor-

je iz tujine, ampak rekrutirajo profesorje znotraj univerz. Začeti morajo dajati pogoje, da bi pridobile tudi druge, od zunaj. Mi se žal ne odpiramo, ampak se zapiramo. Naj omenim še, da je ministrstvo v predlogu proračuna za leto 2006 že dalo postavko za financiranje odličnih tujih znanstvenikov pri raziskavah v Sloveniji. Taki znanstveniki bi morali priti k nam in delati pri naših projektih. Eden od rezultatov bi bila tudi morebitna objava članka v odličnih publikacijah, ki se kot kriterij za uvrstitev upoštevajo pri tej raziskavi. Odpreti moramo torej raziskovalni prostor, tako da profesorji postanejo najboljši strokovnjaki. To pa lahko storimo samo z bistveno več denarja. Vrhunska

oprema, znanje in strokovnjaki so pač dragi. Mi moramo podpirati kvaliteto. Najboljša bi bila formula: združiti kvaliteto, jo plačati in jo gojiti. To bi nam moral biti cilj."

Univerzitetni sistem je torej treba spremeniti, ga odpreti, če želimo dvigniti raven naših univerz.

V nadaljevanju objavljamo krajši pogovor z dosedanjim rektorjem Univerze v Ljubljani dr. Jožetom Mencingerjem, ki je zagovornik obstoječe ureditve univerzitetnega sistema in ni pretirano navdušen nad prihodom zasebnih univerz ali visokih šol. Hoteli smo pridobiti tudi mnenje nove rektorice dr. Andreje Kocijancič, vendar z njo nikakor nismo mogli navezati stika.

Gregor Drnovšek

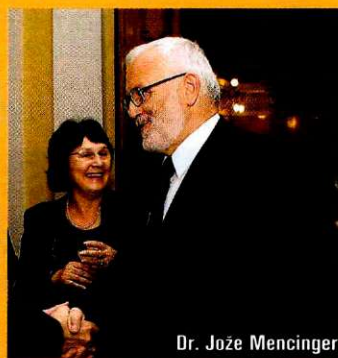
Pogovor z rektorjem Univerze v Ljubljani dr. Jožetom Mencingerjem

Univerza v Ljubljani je kar cenjena

Kako ocenjujete objavljeno lestvico najboljših 500 univerz na svetu, ki jo je pripravil Inštitut za visokošolsko izobraževanje Univerze v Šanghaju in med katerimi ni najti ljubljanske univerze kot največje v Sloveniji? Čemu pripisujete neuvrstitev na lestvico?

Seveda bi bil vsakdo rad visoko na kateri koli lestvici univerz, vendar tega, da nas ni na šanghajski lestvici, ne gre jemati preveč tragično. Res je tudi, da so kriteriji za uvrstitev specifični, a jeziti se na kriterije je podobno zgodbi o lisici in kislem grozdju. Kakor koli, uvrstitve, če odmislimo nobelovce, temeljijo skoraj izključno na člankih, objavljenih v natančno določenih revijah, v katerih imamo premalo objav. To je povezano s tem, da dolga leta objave za napredovanje sploh niso bile pomembne, pomemben razlog je tudi spreminjanje imena univerze, bili

smo Univerza Edvarda Kardelja, na kar je recimo lani opozarjala Univerza v Louvenu, ki ima več imen v različnih jezikih. Odločilno pa je, da se učitelji, običajno vezani še na inštitute, pod članke sploh nismo podpisovali

Dr. Jože Mencinger

vali z Univerzo v Ljubljani, ampak z imenom inštituta. Malone prepričan sem, da bi nas že ta popravek pripeljal na lestvico. Najbrž bi zadostovalo, da v Šanghaj pošljemo imena vseh, ki člankov niso podpisovali kot učite-

lji UL. No, mene rangiranje ni preveč zanimalo, novo rektorico pa morda bo.

Ste vi kot rektor zadovoljni s kvaliteto Univerze v Ljubljani?

Normalno je, da nisem in da bi rad, da je univerza boljša ne glede na lestvice. Razlike med fakultetami so seveda precejšnje. Vendar je UL med univerzami vsaj v Evropi kar cenjena. Mnogo bolj kot doma in mnogo bolj, kot izhaja s šanghajske lestvice. Sam menim, da sodimo vsaj na dno prve tretjine evropskih univerz, in da je najboljši kriterij uspešnost študentov, ki odhajajo na tuje univerze. V svoji 37-letni zaposlitvi na UL sem študentom napisal kar precej priporočil tudi za najboljše ameriške univerze. Praviloma so bili tam najboljši študenti, za nikogar ne vem, da bi "faliral".

Konec meseca septembra odhajate z delovnega mesta rektorja

Univerze v Ljubljani. Kako bi ocenili svoje delo v tem mandatu, kaj bi si želeli izboljšati, s čim ste zadovoljni?

Oceno svojega dela prepuščam drugim. Mislim, da se je UL medtem iz združenja fakultet počasi spreminjala v univerzo. Seveda si ne pripisujem zaslug za to, začetno grdo delo sta opravila moja predhodnika profesor Tišler in profesor Kralj. UL tudi kot institucija deluje dobro. Spet so dejansko delo opravili drugi, zasluge se pripišejo rektorju. No, sam vseeno menim, da sem zaslužen, da je vse to potekalo brez velikih sporov, lomov in afer in da sem UL obdržal kot politično avtonomno institucijo. Na žalost mi ni uspelo dovolj povečati pripadnosti univerzi. Povedano drugače: fakultete so pripadne, kadar univerzo potrebujejo, in mnogo manj, kadar je ne.

G. D.

Brezskrbno nad oblake

Čedalje več nesreč potniških letal po svetu postavlja pod vprašaj varnost tovrstnih prevozov, ki jih tudi zaradi nizkocenovnih ponudnikov vse bolj uporabljajo tudi Slovenci.

Vožnja z letalom že dolgo ni več razkošje, nasprotno, iz leta v leto postaja bolj priljubljena. To dokazujeta tako stalna rast števila potnikov kot raz-

svet ponudbe letalskih prevoznikov, ki bijejo hud boj za stranke. Ker je za zagotavljanje nizkih cen treba varčevati kje drugje, se postavlja vprašanje, ali takakonkurenca vpliva na varnost letov.

O zagotavljanju varnosti poletov smo se pozanimali na direktoratu za letalstvo. Matjaž Šonc nam je razložil, da na tem področju sodelujejo z upravo za civilno letalstvo, letalsko inšpekcijo pri Prometnem inšpektoratu RS in s sektorjem za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov, ki delujejo

v sklopu ministrstva za promet.

Direktorat med drugim skrbi za strategijo razvoja letalskega področja, pripravlja strokovne podlage za področje letalske zakonodaje in sodeluje z mednarodnimi organizacijami na letalskem področju.

Uprava izvaja upravno-strokovne naloge, vezane na izvajanje letalskih operacij, zagotavljanje plovnosti letal, licenciranje letalskega osebja, delo letališč, delo kontrole letenja, registracijo letal itd. Uprava iz-

daja letalskim dejavnikom ustrezna dovoljenja in upravno-strokovno nadzira njihovo delovanje.

Prometni inšpektorat zagotavlja inšpekcijski nadzor nad delovanjem letalskih dejavnikov, sektor za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov pa preiskuje nesreče in incidente ter izvaja preventivne naloge. Tu je še državno podjetje SLO Control, ki skrbi za vodenje kontrole letenja.

Slovenski varnostni standardi so povsem primerljivi s tujimi, saj naša

Redno in natančno vzdrževanje letal je ključnega pomena. Pri Adrii vzdržujejo tudi tuja letala.

Nizkocenovni prevozniki s konkurenčnimi cenami vse bolj prodirajo tudi na slovenski trg. Easyjet tako leti tudi z Brnika.

Velik problem za ohranjanje visoke ravni storitev in sprejemljivih cen je nebrzdana rast cene goriva.

Številne letalske nesreče po svetu odpirajo vprašanje varnosti pri civilnem letalskem prometu, ki tudi v Sloveniji skokovito narašča.

Na direktoratu za letalstvo so nam zagotovili, da so varnostni standardi v Sloveniji povsem primerljivi s tujimi.

zakonodaja upošteva smernice in priporočila Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) in vse zahteve iz zakonodaje EU. S stanjem na področju varnosti smo v Sloveniji lahko zadovoljni in se lahko primerjamo z razvitejšim delom EU, čeprav se soočamo s pomanjkanjem nekaterih vrhunskih strokovnjakov v prejšnjih institucijah, meni Šonc.

Nizkocenovni prevozniki morajo kot vsi drugi upoštevati vse predpise in zahteve, vezane na izvajanje letalskih operacij in vzdrževanje letal, zato je letenje z nizkocenovnimi prevozniki, dokler ti dosledno izvajajo omenjene predpise in ukrepe, tako varno kot letenje z drugimi prevozniki, Šonc zavrača dvome o nizkocenovnih prevoznikih.

Varnost dejansko večja

O varnosti letalskega prometa smo se pogovarjali tudi z dr. Brankom Lučovnikom, predsednikom uprave največje slovenske letalske družbe Adrie Airways. Lučovnik je prepričan, da je letalski promet še zmeraj varnejši glede na prepotovane kilometre. Tako je bilo lansko leto eno najvarnejših z okoli 600 žrtvami letalskih nesreč po vsem svetu. Dolgoletno povprečje se giblje okoli tisoč žrtev in približno 50 nesreč. Ob tem je treba upoštevati, da promet skokovito narašča, opozarja Lučovnik, kar pomeni, da se je varnost v resnici izboljšala.

Vsaki nesreči botruje splet okoliščin, je prepričan naš sogovornik, ki kljub številnim nesrečam v zadnjem mesecu dni ni pesimističen: "Mislim, da letošnje leto navkljub vsemu, kar se zdaj dogaja, ne bo presevalo dolgoletnega povprečja, kar se tiče letalskih žrtev, a kot sem re-

kel, se je letalski promet tudi letos povečal bolj, kot smo pričakovali."

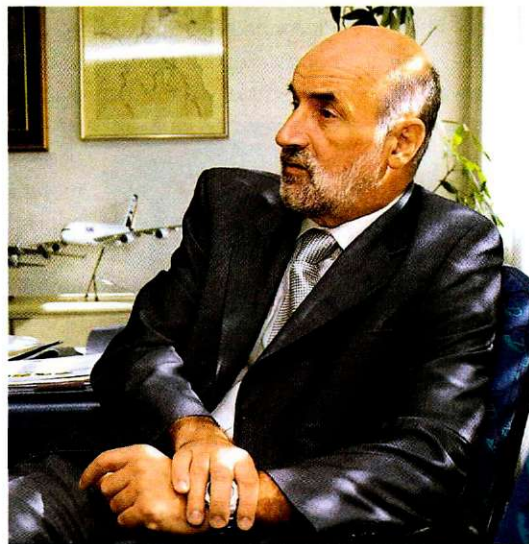
Ni povsod enako

Po drugi strani je Lučovnik kritičen do trditve, da je vzdrževanje letal povsod na enaki kakovostni ravni. "Mi sami vidimo, ko vzdržujemo tuja letala v našem servisu, da so vzdrževana zelo različno," komentira in dodaja, da gre pri vzdrževanju letal za dolgoročno stvar. Težave prej ali slej pridejo na dan, tako so imeli npr. na ciprskem letalu, ki se je raztresčilo v bližini Aten, že kar nekaj časa težave z dekompresijskim sistemom (slednji naj bi bil vzrok za izgubo zavesti pilotov). Čeprav najpomembnejši dejavnik ostaja človek, pa je čedalje več avtomatizma, zato lahko pričakujemo več napak po tehnični plati, in to predvsem zaradi varčevanja.

A Lučovnik niti nizkocenovnih prevoznikov ne meče v isti koš, saj med njimi po njegovo obstajajo precejšnje razlike. Manjši iščejo svoj zaslužek iz dneva v dan in postavijo varnost v ozadje. V Evropi je k sreči drugače, predvsem pri večjih letalskih družbah, saj "smo vsi podvrženi vsem vrstam pregledov s strani posameznih držav, EU in partnerskih letalskih družb".

Adria je bila na področju varnosti vseskozi v ospredju. 15. decembra lani se je kot regionalna članica pridružila največjemu svetovnemu združenju letalskih prevoznikov Star Alliance. To je bila tudi potrditev izpolnjevanja varnostnih, tehničnih in komercialnih standardov in zahtev. Ad-

ria je tudi članica združenja IATA, ki združuje več kot 300 letalskih prevoznikov po svetu in omogoča poenotene pregledov letal. "Pregled komisije je trajal kar en teden," je direktor podrobneje predstavil pregled, ki zagotavlja visoko mednarodno veljavo. Lanskega avgusta je Adria med prvimi dvanajstimi letalskimi družbami na svetu pridobila tudi varnostni certifikat IOSA, ki določa organiziranost družbe, operativne postopke ter varnost letenja in varovanja družbe. O skrbnosti pregledov pri Adrii priča

Predsednik uprave Adrie Airways dr. Branko Lučovnik: letalski promet je glede na prepotovane kilometre še zmeraj varnejši.

podatek, da opravljajo vzdrževalna dela tudi za druge letalske družbe. Lani so tako opravili tehnično-vzdrževalna dela na 77 letalih CRJ tujih letalskih družb. Že septembra 2002 jih je kanadski izdelovalec letal CRJ Bombardier namreč pooblastil za svoj prvi vzdrževalni center v Evropi.

Problem cene goriva

Adria je leto 2004 sklenila z dvo odstotnim povečanjem števila potni-

kov; teh je bilo v preteklem letu 885.000. Kljub temu pa se spopada s problemom poceni letalskih vozovnic, ki jih ponuja konkurenca v tujini in doma. Drugi problem za Adrio je nagla, nebrzdana rast cene goriva. V nasprotju z rastjo cene avtomobilskega goriva, ki ga država nadzoruje z vrsto davčnih ukrepov, je višina cene letalskega goriva prepuščena "odprtemu, divjemu trgu". Povrh tega zaradi Petrolovega monopola plačujejo najdražje gorivo v Evropi, celo za 15 do 20 odstotki dražje kot npr. v Frankfurtu, zatrjuje Lučovnik. Ker je 40 odstotkov letov Adrie iz Ljubljane, jih to seveda močno prizadene. Zato že nekaj časa pazijo na to, kje vzamejo gorivo, seveda ob upoštevanju varnostnih predpisov. Pomemben ukrep, ki ga bodo v kratkem sprejeli, pa bo prevzete opreme in sprejema potnikov, ki ga zdaj izvaja brniško letališče. S tem si pri Adrii obetajo znižanje stroškov in prerazporeditev delavcev, ki bi jih sicer morali odpustiti. To družbi omogočata evropska direktiva in zakon o letalstvu iz leta 2001. Adria se poleg tega loteva prestrukturiranja svoje letalske flote, saj so, kot ugotavlja Lučovnik, letala, ki jih uporabljajo, prevelika ali premajhna za običajno število potnikov na posameznem letu.

Pripravljajo še vrsto ukrepov za zmanjšanje stroškov, vse v luči prilagoditve ceni goriva in povečani konkurenci. Adria je kljub manjši izgubi še lani poslovala pozitivno, spomni Lučovnik, pa tudi "družinske srebrnine še nismo začeli prodajati".

Zato je predsednik uprave zmerno optimističen tudi glede izhoda iz sedanjega stanja. Ob tem naglašajo potrebo po ureditvi razmer doma, posebej glede cen goriva in letalskih storitev. "Dodatno nam je zadevo 'olajšala' (prejšnja) vlada z davčnim zakonom," malce ironično pripomni Lučovnik, saj je morala družba prevzeti 500.000 evrov dodatnih stroškov letno za posojila, ki so jih najeli pred sedmimi, osmimi leti.

Mitja Volčansk

Deseti planet

Indijski astrologi razglabljajo o tem, kako bi lahko v svoja predvidevanja vključili nedavno odkriti deseti planet. Planet z oznako 2003 UB313, ki je za Plutonom, so ameriški astronomi odkrili prejšnji mesec. Zdi se, da indijski astrologi z njim ne bodo imeli prevelikih težav, saj hindujska sveta besedila navajajo dvanajst planetov v našem sončnem sistemu. Eden od astrologov je že napovedal, da jim bo planet omogočil natančnejše astroloske napovedi in da bo vplival na ekonomske dejavnike. Njegov stanovski kolega pa je ob tem dodal, da je moralna dekadenca moderne družbe posledica kvarnega vpliva prav tega planeta, ki je največje nebesno telo, odkrito po Neptunu.

Novo letalo

Trije vodilni ruski izdelovalci letal Jakovljevič, Tupoljev in Iljušin nameravajo razviti novo potniško letalo, ki naj bi bilo konkurenčno izdelovalcema Airbus in Boeing. Na letalu, imenovanem MS-21, naj bi bilo prostora za 132 do 168 potnikov, preletelo bi lahko 5.000 kilometrov. Ruski in tuji strokovnjaki so mnenja, da bodo v Rusiji in tujini prodali več kot 700 novih letal. Novo letalo naj bi bilo za 30 odstotkov cenejše od konkurenčnih in za 15 odstotkov varčnejše pri porabi goriva. Ruski strokovnjaki menijo, da bo prevoz z novim letalom za 20 odstotkov cenejši kot s podobnimi letali, ki so ta čas v uporabi. Sredstva za projekt naj bi zagotovili iz državnega proračuna, letalo pa bo po načrtih certificirano leta 2012.

Kradel kot sraka

Neki uslužbenec je več let sistematično kradel eksponate v Muzeju za umetnost in oblikovanje v Københavnu. V tem času je največjo dansko zbirko umetne obrti in industrijskega oblikovanja oškodoval za okrog 100 eksponatov v skupni vrednosti 130.000 evrov. Policija je postala pozorna, ko jo je nanj opozorila neka Münchenska avkcijska hiša. Moški, star 44 let, je namreč

na dražbi ponudil dragoceno posodico za tobak, ki pa so jo nato identificirali kot lastnino muzeja. Na zaslišanju je moški dejal, da je od leta 1999 skupaj s svojo prijateljico, ki je medtem umrla, iz skladišča muzeja predmete odnašal v aktovki in

jih občasno tudi prodajal. Kot motiv za svoje dejanje je navedel obup, ki ga je zajel, ko je izvedel, da je okužen z virusom HIV, in ob smrti ene-

Pajek črna vdova

Nemški turist, ki se je vrnil s počitnic na hrvaškem otoku Rabu, je v svoji garaži našel pajka črno vdovo, ki je verjetno pripotoval z njim in ženo, skrit v avtomobilu. Upokojeni vojak iz Ingolstadt je pajka našel na zidu domače garaže, v kateri je bil že nekaj dni parkiran avto. Glede na dejstvo, da garaže, odkar se je vrnil z Raba, ni odpiral in da te vrste pajek ne živi v tem delu Evrope, policija sklepa, da je črna vdova pripotovala skupaj z upokojenim zakonskim parom. Pajka so nato odpeljali v zavetišče za izgubljene živali, ki se bo odločilo, kaj bo naredilo z njim.

ga svojih bližnjih. Muzejsko vodstvo izginotja muzejskih eksponatov ni opazilo, dokler ni prišlo opozorilo iz Münchenske avkcijske hiše.

Bogataši

Skupno premoženje vodilnih tisoč ljudi na lestvici britanskih superbogatašev, ki jo je objavil lon-

donski The Times, znaša 202 milijardi funtov (71,4 milijona dolarjev). To skoraj 30-odstotno povečanje v primerjavi z 2004 predstavlja največje letno povečanje doslej. Tudi sicer se britanskim superbogatašem v novem tisočletju godi zelo dobro, saj se je od leta 2000 njihovo premoženje skoraj podvojilo. Ne pritožujejo se niti drugi evropski superbogataši. Najbogatejših 50 Evropejcev je v primerjavi z letom 2004 svoje premoženje povečalo na 216 milijard funtov oziroma za dobro petino (76,3 milijonov dolarjev). Najbogatejših 50 ljudi na svetu je od lanskega leta premožnejših za 3,8 odstotka, njihovo premoženje je vredno 450 milijard funtov (159 milijonov dolarjev). Deset najbogatejših Evropejcev živi v Londonu, 40 pa v ZDA.

Zaprta vrata

Ker je Kitajska izčrpala letošnje kvote za izvoz tekstila v države članice EU že v šestih od desetih kategorijah tekstilnih izdelkov, so se na mejah EZ začeli kopiciti kitajska lanena preja, modrci in kratke majice. Izčrpanje kvot namreč pomeni, da carinske službe v članicah EU ne izdajajo več uvoznih dovoljenj za omenjene kategorije tekstilnih izdelkov. Evropska komisija je že minuli mesec ustavila izdajo uvoznih dovoljenj za kitajske jopice in puloverje ter hlače, saj jih je Kitajska prav tako že izčrpala, nato pa je izčrpala tudi uvožno kvoto za bluže, modrce, izdelke iz lanene preje in majice s kratkimi rokavi. V Bruslju zaradi pritiskov evropskih trgovcev s tekstilom že razmišljajo o olajšavah za uvoz kitajske-

ga tekstila, pri čemer pa so članice EU razdeljene. Tako se na primer Nemčija, Švedska, Danska in Nizozemska zavzemajo za omilitev zahtevanih kvot, Italija in Španija, ki želita zavarovati lastne izdelovalce, pa sta glede omejevanja kitajskega uvoza nepopustljivi. Zaradi omejevanja uvoza kitajskega tekstila naj bi bili nezadovoljni tudi Irska in Finska.

Srebrniki

Ameriški arheologi so pod atensko akropolo odkopali približno 300 antičnih srebrnikov, sprijetih z okrog 5,5 kilograma težko kepo zemlje. Med njimi je tudi 45 štiri-drahemskih novcev, ki so jih v atenski republiki kovali v 5. stoletju pr. Kr. Kovance, ki so danes neprecenljive vrednosti, so odkrili v ruševinah stavbe, ki je rabila kot centrala antičnih vojskovodij. Arheologi

najdbo označujejo za senzacionalno, saj lokacija atenske agore, na kateri izkopavanja potekajo že okrog 170 let, velja v smislu novih odkritij za izčrpano.

Tretjina nepismenih

Po raziskavah tajskega statističnega urada je približno 3,3 milijona Tajcev nepismenih, dodatnih 15 milijonov pa sploh ne bere. Od 60 milijonov Tajcev, starejših od šest let, jih je 18,3 milijona priznalo, da

nikoli ne berejo, in sicer zato, ker ne znajo ali pa ne želijo brati. Najnižji odstotek pismenosti je med starejšimi od 60 let, medtem ko je največ pismenih med otroki, stariji od 10 do 14 let. Poleg tega so raziskave o znanju angleščine, ki so bile opravljene v začetku avgusta, Tajce uvrstile na dno lestvice; od njih so slabši samo še Kambodžani, pred njimi pa so Singapur, Filipini, Malezija, Mjanmar, Indonezija, Vietnam in Laos.

Nov praznik

Poleg praznikov, kot so materinski dan in dan očetov, bodo v Italiji praznovali tudi dan starih staršev. S tem praznikom želijo Italijani, kot je zapisano v njihovem uradnem listu, poudariti vlogo, ki jo

Alarmi

V Sankt Peterburgu je, kot kaže, veliko žeparjev, zato so se mestne oblasti odločile, da bodo prihodnje leto tujim turistom ponudile prenosni alarm in jih tako zavarovale

pred nepripravi. Vsak turist bo lahko na policiji najel napravo, s katero bo lahko v primeru nevarnosti poklical oboroženo policijsko patroljo. Program za obdobje 2006–2008 predvideva tudi postavitve videokamer na najpogostejših krajih, za policijo pa

učenje nekaj fraz v tujih jezikih. Tuji turisti, najpogosteje Finci, Američani in Francozi, so bili v Sankt Peterburgu v prvih sedmih mesecih letošnjega leta 557-krat žrtve napadov, zato se je število turistov med turistično sezono zmanjšalo za tretjino.

imajo stari starši v družini in družbi nasploh. Vnuki bodo babice in dedke s čestitko lahko razveselili 2. oktobra. Zakon predvideva tudi razne prireditve oziroma dogodke, kot je državna nagrada dedka in državna nagrada babice, ki jo bodo podelili desetim babicam in dedkom za izjemno zaslužna dejanja.

Nevaren krompirček

Skupina ameriških strokovnjakov iz harvardske univerze je sporočila, da bodo deklice, ki pogosto jedo pečen krompirček, ko odrastejo, imele precej večjo možnost, da zbolijo za rakom na dojki. Vsak nov tedenski obrok te priljubljene jedi namreč znatno povečuje tveganje. Znanstveniki so našli več dokazov, da ima lahko prehrana v rani mla-

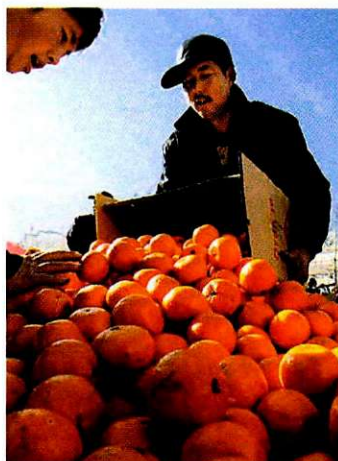

dosti, to je med tretjim in petim letom starosti, pomembno vlogo pri razvoju bolezni v kasnejši življenjski dobi ženske. Študija se je usmerila na prehranjevalne navade 582 žensk z rakom dojke in 1.569 zdravih žensk, vprašalnike pa so morale izpolniti tudi njihove matere. Izstopal je prav krompirček. Hrana, bo-

gato z maščobami, povezujejo z rakom na dojki, za katerim v ZDA letno zbolijo 200.000 žensk, letos pa naj bi jih zaradi njega umrlo 40.000.

Samo zdravje

Britanski znanstveniki so sporočili, da kozarec pomarančnega soka dnevno lahko prepreči nastanek

artritisa. Tako naj bi bilo zaradi karotenoidov, ki jih je mogoče najti v nekaterih vrstah sadja in zelenjave. Prejšnje raziskave so že pokazale, da so kemične sestavine tiste, ki dajejo oranžno oziroma rumeno barvo sadju in zelenjavi in ki z antioksidantnimi lastnostmi lahko lajšajo vnetja. V študiji je od leta 1993 do 2001 sodelovalo 25.000 ljudi. Pri vseh so ugotavljali povezavo med karotenoidi in možnostjo artritisa. Tisti, pri katerih se je v osmih letih pojavil artritis, so užili za 20 do 40 odstotkov manj karotenoidov - beta-criptoxantina in zeaxantina, od tistih, ki niso oboleli za artritisa. Hkrati je študija pokazala, da druga

dva zelo znana karotenoida, lutein in lycopen, ne delujeta varovalno proti artritisu. Tisti, ki so užili največje količine prvih dveh karotenoidov, imajo kar za 50 odstotkov manj možnosti, da zbolijo za vnetnim poliartritisom, od tistih, ki so teh dveh antioksidantov užili manj.

Discovery doma

Ameriški raketoplan Discovery se je vrnil v matični vesoljski center Kennedy v Cape Canaveralu na Floridi. Ameriška vesoljska agencija NASA je raketoplan na Florido prepeljala s pomočjo prirejenega letala boeing 747 iz ameriške vojaške baze Edwards v Kaliforniji, kjer je 9. avgusta uspešno pristal. Disco-

very naj bi bil po prvotnih načrtih pristal v vesoljskem centru Kennedy, vendar so njegovo vrnitev zaradi slabega vremena dvakrat preložili. Strokovnjaki agencije NASA v vesoljskem centru Kennedy bodo sedaj podrobno preučili Discovery, da bi med drugim ugotovili, zakaj se je 26. julija ob izstrelitvi raketoplana odlomil kos pene na zunanem rezervoarju za gorivo.

Črni ponedeljek

Ob ponedeljkih se zgodi več samomorov kot na kateri koli drug dan v tednu. Največ samomorov so v Angliji med letoma 1993 in 2002 naštejali prav na prvi dan novega tisočletja, 1. januarja 2000, ki pa je bila sobota. Edini dan v vseh teh letih, ko v Veliki Britaniji ni nihče naredil samomora, je 16. marec 2001. Takšne podatke je pokazala statistična raziskava v Angliji in Welsu. Strokovnjaki pravijo, da je pojav povečanega števila samomorov ob ponedeljkih povezan z učinkom začetka novega obdobja. Ljudje, ki obupujejo, namreč ne morejo prenesti misli, da se začenja še en teden, ki bo podoben prejšnjemu. Zagotovo pa veliko število samomorov ob ponedeljkih ni povezano z odhodom v službo, saj velja za vse starostne skupine in malo verjetno je, da bi jih med 75-letniki še veliko delalo. Japonska in ameriška statistika sta zabeležili prav takšen pojav. Za tem je največ poskusov samomorov tik pred prazniki, še več pa jih je po njih. V Angliji je v zadnjih letih število samomorov najnižje v 30 letih, medtem ko število razvez strmo narašča.

Ni bila lepota

Nemško-egipčanska arheološka skupina, ki ji načeljuje Zahi Havas, generalni sekretar Sveta za starine Egipta, je našla številne predmete, ki spadajo v ptolomejsko in rimsko obdobje. Nahajališče je 250 kilometrov južno od Kaira v arheološkem območju Minija. Med drugimi predmeti so odkrili veliko število bronastih kovancev s podobo velike cesarice Kleopatre, ki so bili skovani okoli leta 35 pred Kr. Na kovancih je obraz cesarice jasno viden. Kovanci potrjujejo, da Kleopatra ni imela prav lepega profila, poleg tega je imela velik orlovski nos. Kje so nežne poteze, ki so ji jih venomer pripisovali? Ni jih. Mit o njeni lepoti se je oblikoval na njeni inteligentnosti, kulturi, omikanosti in znanju kako govoriti, se gibati in se predstavljati javnosti. Njena lepota je torej temeljila na znanju govornišva in čustveni inteligenci.

Nova tačka

Biologi s Cambridga so med svojimi laboratorijskimi miškami našli takšno, ki ji znova zrastejo amputirani udje ali močno poškodovani organi, brez katerih običajne živali ne bi preživele. Najbolj neverjetno je to, da ji hkrati lahko rastejo novi prsti in sklepi ter se celi srce. Ugotovili so še, da to izjemno sposobnost regeneracije pridobijo tudi druge miši, in sicer tiste, ki jim vcepijo matične celice "čudežne miške". Za takšno sposobnost odgovarja približno deset genov, katerih mehanizme delovanja še vedno preverjajo. Raziskovalka Ellen Heber-Katz z Inštituta Wistar je miško odkrila, ko je začudena opazila, da so se ji identifikacijske luknjice, ki jih dobi vsaka laboratorijska miš, zacelile brez brazgotin. Opazila je še, da celice pri miših vrste MRL, ki imajo regeneracijsko sposobnost, hitreje živijo in odmirajo, zato se tudi hitro pojavljajo nove. Miši s to lastnostjo so za zdaj stare komaj 18 mesecev, običajna življenjska doba miši pa je dve leti, zato je še prezgodaj trditi, da regeneracijska sposobnost ne vpliva na dolžino življenja.

Nuklearni čas

Še ena vez, ki povezuje Avstralijo z Veliko Britanijo, se je pretrgala. Avstralija bo opustila srednji čas po Greenwichu in prevzela nuklearni čas Pariškega observatorija. Avstralija bo odslej uravnavala svoje kronometre glede na ultratočno nihanje atoma cezija 133, kar se uradno imenuje vesoljsko koordiniranje časa. Slednje so sprejele že Nova Zelandija, Singapur, Združene države Amerike in večina držav Evropske skupnosti. Tudi britanski strokovnjaki za vesolje in raziskovalci Antarktike uporabljajo vesoljsko koordiniranje časa, ki z 260 atomskimi urami v 40 laboratorijih uravnavajo čas do sekunde natančno kar za tri milijone let. Greenwich kronometer je pri navigaciji prvi uporabil James Cook, ki je tudi prvi pristal na avstralski obali leta 1769. Preostali svet se je za greenwiški čas odločil šele leta 1884 na konferenci v Washingtonu.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec brezplačno!

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

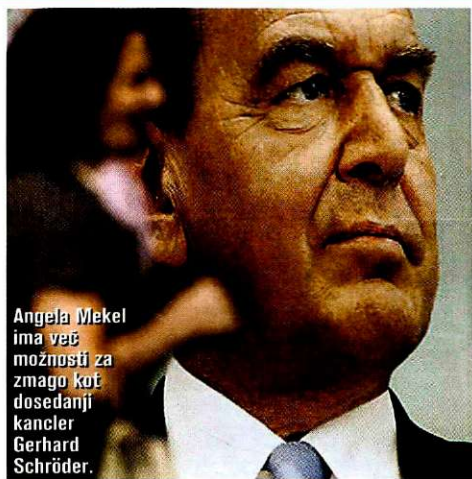
kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Pretekli četrtek je nemško ustavno sodišče dalo zeleno luč za predčasne parlamentarne volitve v Nemčiji 18. septembra. Tekma se začinja; ali bo v Nemčiji po tem datumu pod vodstvom Angele Merkel zavel nov veter z radikalnimi davčnimi reformami ali pa bo Schröder nadaljeval s socialnim modelom, ki Nemčiji sicer ta čas prinaša minimalno gospodarsko rast, a jo po brezposelnosti še vedno uvršča v evropski vrh.

Angela Merkel ima več možnosti za zmago kot dosedanji kancler Gerhard Schröder.

skem” in da ne more sprejeti, da bi “spet vzhod odločal, kdo bo nemški kancler”. Merklova se je do njegovih besed sicer distancirala, a v pogovoru za nemško televizijo ZDF dejala, da je zmerjanje volivcev napačno. S tovrstnimi izjavami Stoiber gotovo škodi predvolilni kampanji konservativne opozicije, toliko bolj, ker bi lahko prav na vzhodu s pravo strategijo pridobil precej volivcev. Prav tam se je namreč pred časom pojavljalo največ protestov proti socialnim

Zelena luč za volitve

“Sodišče je moralo izbirati med kolero in kugo, slaba izbira,” je po odločitvi, da je pritožba poslanca in poslanke o neustavnosti nedavne razpustitve parlamenta neutemeljena, slikovito dejal predsedujoči sodišču Winfried Hassemer. “Gre za načelo, da kancler potrebuje zanesljivo politično večino. Kaj je zanesljivo? Navzven je moč to le delno oceniti,” je še dodal. Sodišče je o ustavnosti razpustitve parlamenta na zahtevo omenjenih poslancev – enega iz vrst zelenih, druga pa je poslanka vladajočih socialdemokratov (SPD) – razpravljalo od 9. avgusta. Kancler Gerhard Schröder je namreč po porazu svoje stranke v Severnem Porenju-Vestfaliji na lastno zahtevo dosegel glasovanje o zaupnici vladi. Ta ni bila izglasovana, nemški predsednik Horst Köhler pa je nato 21. julija razpustil parlament.

The Rolling Stones jezni

A še pred usodnim da ustavnega sodišča se je razvila pravcata kampanja. Okrepilo se je izražanje stališč o turskem članstvu v Evropski uniji, razvile so se debate o mestu kulture v volilnih programih strank, na dan je prišla obsodba državnega sekretarja v nekdanji Kohllovi vladi Ludwiga Holgerja Pfahlsa. Edmund Stoiber nadaljuje s pljuvanjem v lastno skledo, Angela Merkel pa se je zamerila britanskim rokerjem Rolling Stones, saj v svoji kampanji uporablja njihovo uspešnico Angie. Na drugi strani je kancler s sočutno držo ob naravni

nesreči (tudi delu Nemčije poplave niso prizanesle) skušal vzbuditi skoraj izgubljeno zaupanje volilcev. Schröder, ki so mu poplave v času kampanje do zmage pomagale tudi pred štirimi leti, skuša volivce prepričati tudi z značilno protiameriško retoriko. A po mnenju političnih analitikov so se njegove besede že nekoliko izpele in naj mu na tokratnih volitvah ne bi več pomagale.

Stališča nasprotnikov na volitvah o turskem članstvu v EU že poznamo, zato temu problemu na tem mestu ne bomo namenili veliko pozornosti; Merklova zagovarja njeno privilegirano članstvo v EU, Schröder pa polnopravno. Omeni-

la za obsodbo državnega sekretarja v nekdanji vladi Helmuta Kohla. Ludwig Hogler Pfahls naj bi bil prejemal podkupnino in utajil davke, ki so izhajali iz trgovine s Savdsko Arabijo. V nemškem palamentu je naletela na odpor tudi njegova domnevna prodaja orožja tej arabski državi. Znano je, da je Angela Merkel Kohlova učenka in slab glas njenih predhodnikov ji v volilni tekmi ne utegne koristiti.

Pametni zahod

Po nekaterih raziskavah konservativni opoziciji podpora pada, po drugih raste, vsekakor pa je njihova prednost kar precejšnja – okoli 14-odstotna. “Stoiber in jaz lahko zma-

reformam kanclerja Schröderja.

“Verjamemo v človeka in to nas verjetno najbolj razlikuje od socialistov, verjamemo tudi v njegovo lastno zmožnost odločanja in samoiniciativnost,” v lanskem pogovoru za Demokratično razlaga Hans Gert Pöttering, član CDU ter predsednik poslanske skupine Evropske ljudske stranke in Evropskih demokratov (prav on je pred slovenskimi volitvami lansko jesen podprl pomladne stranke in Janšo za mandatarja). Zmaga konservativne opozicije Angele Merkel bi morda povzročila navidezno krčenje socialnih pravic, a na daljši rok bi si Nemci od morebitne nove oblasti lahko obetali zmanjša-

Edmund Stoiber buri duhove z nestrpnimi izjavami do vzhodnih Nemcev, s čimer odpira nezacepljeno rano večnih socialnih razlik.

Hans Gert Pöttering: “Nočemo, da bi vse bilo samo v rokah države, kar je značilnost zavzemanja levih strank, ampak zaupamo v ljudi.”

ti velja le dokaj nedosledno izjavo nemškega zunanjega ministra Joschke Fischerja, da je nasprotovanje turskemu članstvu “kriminalno slepo”, saj Turčija “leži v središču naše varnosti” (?). Ne mine mesec brez bombnega napada v tej državi ...

Prav v tem času je javnost izvede-

gava le skupaj,” je prepričana po raziskavah ta čas najresnejša kandidatka za kanclerko. Predsednik Krščansko-socialne unije (CSU) Edmund Stoiber pa je v tem času na udaru javnosti. Le četrtnina Nemcev se strinja z njegovimi izjavami, da ni povsod toliko “pametnih ljudi kot na Bavar-

nje brezposelnosti, saj je bistveni podatek prav na posameznikovi samoiniciativnosti. S takšnim pristopom bi sčasoma stopili v krog držav, kot so ZDA in Velika Britanija, kjer socialne pomoči skorajda ni, a je vsakršno družbeno koristno delo primerno cenjeno in tudi plačano.

Peter Avsenik

Države osrednje Evrope so tudi letos prizadele uničujoče poplave, ki v tem delu sveta postajajo čedalje pogostejše.

Poletje katastrof

Narava je v tem poletju spet pokazala svojo uničevalno plat in prebivalci Evrope so se na eni strani morali soočiti s podivjanimi požari, na drugi pa so obilno deževje in narasle vode poplavljali mesta in za seboj puščali popolno opustošenje. S počasnim umirjanjem razmer pa se postavlja vprašanje, ali so ujme neizogibna posledica spreminjanja ozračja in jih lahko v prihodnje preprečimo ali pa nam preostane le to, da se naučimo z njimi živeti.

Evropa pod vodo in v ognju

Pred letošnjim poletjem je veliko meteorologov napovedovalo nov vročinski val, ki naj bi zajel Evropo, a se je ta napoved uresničila le na širšem območju Pirenejskega polotoka. Na Portugalskem so se morali letos soočiti z velikimi požari, ki so izbruhnili večinoma zaradi suše in vročine. V tej državi so požari sicer reden pojav v vročih poletjih, vendar je bila letos večina požarov tako obsežna, da so gasilci potrebovali tudi po več tednov, da so jih popolnoma obvladali. Letos je samo v štirih dneh na Portugalskem požar uničil 134 tisoč hektarjev površin, kar je več kot lani v celem poletju. Požari so najbolj prizadeli sever države, s podobnimi težavami pa so se ukvarjali tudi v sosednji Španiji, kjer so največjo škodo utrpeli v Galiciji. In medtem ko je druga Evropa upala, da bo močno deževje ponehalo, so si dežja najbolj želeli na na vročem jugu, saj bi lahko dež pogasil požare in tako pomagal prebivalcem in na tisoče gasilcem (med njimi je bilo ogromno prostovoljcev), ki so se

dolge tedne spopadali z ognjenimi zublji.

Na drugem koncu Evrope, v Bolgariji in Romuniji, pa so narasle reke poplavliale mesta in povzročale rekordno škodo. V nasprotju z alpskimi državami, ki so bile zaradi poplav prizadete le avgusta, so se v teh državah poplave začele že na začetku poletja in se potem še stopnjevale. V Bolgariji so narasle vode prizadele več kot četrtno prebivalcev, škodo pa za zdaj ocenjujejo na najmanj 435 milijard evrov. V alpskih državah se razmere še niso popolnoma umirile. Vremenske ujme so povzročile popolno opustošenje in potrebnih bo več let, da bodo odpravili posledice. V Švici je močno poškodovana prometna infrastruktura, ljudje pa se šele sedaj vračajo v svoje domove, ki so jih zapustili zaradi izrednih razmer. Avtoceste

in predori večinoma ostajajo zaprti, uničenih je bilo več mostov in železniške infrastrukture, škode pa je samo v širši okolici Berna za 100 milijard evrov. Podobno je tudi v Avstriji in Nemčiji. Nemci se po umirjanju razmer obračajo na vlado in lokalne oblasti in jih obtožujejo, da je predvsem zaradi njihovega neukrepanja naraslo vodovje povzročilo tolikšno škodo. Nemčija, predvsem Bavarska, je bila zaradi poplav močno prizadeta že v letih 1999 in 2002, in če bi že prej začeli razmišljati o zaščiti pred poplavami, škoda zagotovo ne bi bila tolikšna.

Nestabilno podnebje

Zadnje vremenske ujme v Evropi so še dokaz več, da je vreme v Evropi po naravi nestabilno. Vreme v Evropi večinoma določa atmosferski tok, t. i. severnoatlantsko nihanje, ki temelji na razlikah med anticiklonom na jugu in islandsko depresijo na severu celine. Značilnost tega toka je, da poleti v primerjavi z zimo izgubi intenziteto, zaradi česar se poleti zmanjšuje temperaturna razlika med oceanom in ozračjem. Zato pride do velikih nihanj v kroženju zraka med severom in jugom, kar po-

Kot posledica suše in vročine so na Pirenejskem polotoku izbruhnili številni požari, ki so pustošili predvsem na Portugalskem.

vzroča nastanek izrednih vremenskih razmer, kakršnim smo priče v zadnjem času. Le malokdo pa še dvomi o tem, da so tovrstna ekstremna vremenska stanja tudi posledica spreminjanja podnebja in segrevanja ozračja. To je vsekakor eden izmed dejavnikov, vendar gre tu za vprašanje, pri katerem si niti meteorologi niso enotni. Človeški dejavnik je brez dvoma močno spremenil ozračje, vendar je normalno tudi to, da planet preživlja različne vremenske faze, kar ni nujno odvisno od človeka. Vendar pa vse kaže na to, da bomo v prihodnje videli še več naravnih katastrof, ki bodo prizadele staro celino, zato je treba sprejeti preventivne ukrepe. Ev-

• Nemčiji kljub pogostim poplavam ni uspelo izdelati učinkovitega protipoplavnega sistema.

se poplave preusmerile na druga, manj poseljena območja.

Rešitev v Kjotskem protokolu?

Na spremembe podnebja v prvi vrsti vpliva poraba fosilnih go-

Veliki Britaniji uspelo zmanjšati delež ogljikovega dioksida v ozračju, v večini drugih članic pa se je delež tega plina v ozračju še povečal. A tudi v primeru Nemčije in Velike Britanije, ki izpus-

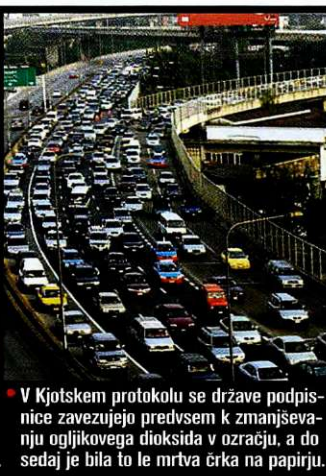
kot ne le še eno izmed orodij politike, kar pa lahko še poslabša stanje našega planeta.

Kot najboljši dokaz za to je sporazum, ki so ga julija letos sklenile Združene države Amerike, Avstralija, Južna Koreja, Japonska, Kitajska in Indija kot največje porabnice energije na svetu in industrijske velesile. Države so podpisale sporazum, v katerem se zavezujejo, da bodo zmanjšale število nevarnih izpustov v ozračje, vendar pa v listini ne

navajajo številke. Zato največjim porabnicam energije na svetu sploh ni treba več omejevati izpustov nevarnih plinov, saj se jim zaradi ohlapnih in neopredeljenih pravil sporazuma ter neomembe kakrš-

• Za spremembe ozračja so v prvi vrsti krivi izpusti toplogrednih plinov v ozračje, ki so posledica večine industrijskih dejavnosti.

• V Kjotskem protokolu se države podpisnice zavezujejo predvsem k zmanjšanju ogljikovega dioksida v ozračju, a do sedaj je bila to le mrtva črka na papirju.

• Največje porabnice energije na svetu so sklenile svoj okoljevarstveni sporazum, ki pa je bolj kot okolju namenjen njihovim potrebam.

ropska komisija je v ta namen že začela pospešeno pripravljati zakon o zmanjševanju tveganja pred poplavami, ki bi na območjih, kjer so poplave stalna grožnja, zagotovil večjo varnost, s tem da bi

riv, ki v največji meri pripomorejo k naraščanju koncentracije toplogrednih plinov, slednji pa po dosedanjih spoznanjih vplivajo na segrevanje ozračja. Segrevanje ozračja bi lahko upočasnili, ne pa ustavili, samo tako, da bi močno zmanjšali izpuste toplogrednih plinov v ozračje. Zato je letos začel veljati Kjotski protokol, v katerem se države podpisnice zavezujejo k omejitvi izpustov toplogrednih plinov v ozračje. Kljub temu pa so le redke podpisnice začele resno upoštevati to določilo. V Evropski uniji je od leta 1990 do 2002 tako le Nemčiji in

te tega strupenega plina v ozračje zmanjšujeta, je to bolj posledica upadanja pridobivanja premoga in zapiranje premogovnikov kot pa posledica okoljevarstvenih reform. Očitno se uresničujejo napovedi nekaterih analitikov, da bo Kjotski protokol bolj

nih koli sankcij v njem pravzaprav nimajo česa bati. Najbolj žalostno pa je dejstvo, da se zaradi gospodarskih in političnih ambicij najvplivnejših držav na svetu stanje na t. i. zelenem planetu, ki je last vseh, ne le najbogatejših, le še slabša.

Ana Müllner

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

Je predsednik sveta SDS, poslanec in predsednik parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo in šport in eden od avtorjev novega zakona o RTV, o katerem bomo državljani 25. septembra odločali na referendumu. Z njim smo zato govorili o razlogih za uveljavitev novega zakona in očitkih, ki jih na zakon naslavlja opozicija.

Ste eden od avtorjev novega zakona o RTV. Lahko za začetek poveste, kakšni so bili razlogi za pripravo in sprejetje zakona?

Ključni razlog za pripravo novega zakona je bilo stanje na RTV Slovenija, ki ga je povzročil pod taktirko LDS leta 1994 sprejeti in ta čas veljavni zakon o RTV. Ključni problem tega zakona je bil, da ga je LDS sprejela zato, da je lahko iz vodstva radiotelevizije odstranila ugledne osebnosti s področja kulture, kot sta bila takratna generalni direktor Žarko Petan in predsednik sveta mag. Rudi Šeligo, in da je lahko na njihova mesta postavila svoje ljudi. Še bolj grobo v avtonomnost nacionalke in njenih novinarjev je LDS posegla leta 1999, ko je po sprejeti noveli zakona izvedla čistko med uredniki in z vodilnih položajev odstranila ljudi, ki so bili najzaslužnejši za zelo pozitivno vlogo javne RTV Slovenija v času vojne za Slovenijo. Proti noveli smo takrat v državnem svetu na prošnjo novinarjev RTV Slovenija vložili veto, a je bil ta v državnem zboru preglasovan. Še danes se spominjam, da je takratni novinar RTV Slovenija Uroš Slak v komentarju v Sobotni prilogi Dela zapisal, da je "LDS edina stranka v Sloveniji, ki z ravnanjem dokazuje, da hoče vladno televizijo!".

Zanimivo je, da sta preglasovanje veta najbolj goreče zagovarjala takratni kulturni minister Jožef Školč in njegova državna sekretarka Majda Širca.

Ja, to je zanimivo predvsem v luči današnjega dogajanja, ko imata oba omenjena pol-

vodstvom kariernega predsednika nekdanje ZKS, današnje SD. Najbolj znan primer cenzure je bil poskus preprečitve objave oddaje novinarja Jožeta Možine Zamolčani – moč preživetja. Vlada novi zakon utemeljuje tudi z dejstvom, da so odgovorni uredniki RTV Slovenija dokazano hodili po navodila k funkcionarjem LDS in SD o tem, kako naj manipulirajo z novicami. Javno dokazanih je bilo več takih primerov, najbolj znana pa sta uredniško podrejanje televizije politikom LDS v primeru vladnega letala in referendum o oplojevanju zdravih samskih žensk. Sedaj je na RTV Slovenija uzakonjena sistemska korupcija, saj je na čelu sveta oseba, ki je hkrati predsednik olimpijskega komiteja, ki poslovno sodeluje z RTV Slovenija, enako pa velja za predsednika nadzornega odbora, ki je direktor enega od t. i. media poolov in je torej prav tako poslovno vezan z RTV Slovenija. Vse to je z vidika Evrope sporno, mi pa smo člani Evropske unije in zveze NATO.

Med vrsticami ste omenili sedanjega predsednika sveta RTV Slovenija Janeza Kocijančiča. Nekateri v njegovem imenovanju ne vidijo nič spornega, saj naj bi ga bil na to mesto imenoval predstavnik športne sfere civilne družbe.

Tisti, ki ga vsa leta ni motilo dejstvo, da je na čelu radiotelevizije karierni predsednik politične stranke (za povrh z zelo bogato zgodovino političnih funkcij še v prejšnjem režimu), sedaj pa kakor koli nasprotuje novemu zakonu, je vsaj neve-

Zakaj takšna rešitev?

Sedaj je RTV organizirana po sistemu "kadija tuži, kadija sudi", na zlahten balkanski način torej. Čisto vse je v rokah sveta RTV Slovenija: kadrovska politika, poslovne odločitve in vse v zvezi s programom. Nadzorni odbor je po sedanjih ureditvi papirnati tiger, ki sicer obstaja, a ne odloča o ničemer. To je očitna sistemska napaka, ki jo bo novi zakon odpravil. Ureditev, ki jo prinaša novi zakon, je tako glede delitve pristojnosti organov kot glede organiziranosti RTV Slovenija v celoti primerljiva z ureditvijo javnih televizij v Evropski uniji. Dober primer je kar prva sosedna Avstrija.

Do zdaj je največ razburjenja med opozicijo povzročila določba v zakonu, ki določa, da večino članov programskega sveta na predlog različnih zainteresiranih skupin imenuje državni zbor (po prejšnjem zakonu so večino članov sveta imenoval različne interesne skupine). Opozicija namreč trdi, da bo to povzročilo preveliko politizacijo nacionalke. Bo res tako?

Na čelu RTV Slovenija je danes karierni predsednik politične stranke, ki je bil na to mesto izvoljen pod krinko civilne družbe že dvakrat. To priča o tem, da je LDS leta 1994, ko je izglasovala sedaj veljavni zakon, vanj zapisala tiste institucije civilne družbe, ki so trdno v rokah tranzicijske leveice, in si tako skupaj s SD omogočila trajno politično obvladovanje radiotelevizije. Evropska norma je, da mora biti radiotelevizija javna – od vseh in z enakimi merili za vse. Po novem zakonu bo točno tako in tisti, ki jih sedanje stanje nikoli ni motilo, se visoko profesionalne in uravnotežene RTV Slovenija najbrž res bojijo, saj je ne bodo mogli več zlorabljati za omejevanje

Skrivanja politike za "civilno družbo" bo konec

Pogovor z mag. Brankom Grimsom

na usta novinarske neodvisnosti. Kakšno srečo imata, da ni več stare dunajske vzgoje, po kateri so lažnivcem umivali usta z milnico ...

Kako so se po vaše vsi ti eldeesovi popravki zakonodaje o RTV odrazili na sami RTV?

Odrzili so se v številnih poskusih cenzure in tako, da je zdaj RTV že dva mandata pod

rodostojen, če že ne spominja na vsebino lonca marmelade, ki ga najde gospodinja šele po več letih in ga izdaja vonj ter siva barva "zlahtne" plesni ...

Dotakniva se nekoliko samega zakona. Novi zakon predvideva, da se sedanjih vrhovni organ RTV, to je njen svet, razdeli na dva dela, in sicer programski in nadzorni svet.

informacij in manipuliranje z javnostjo, kot so to počeli s svojo cenzuro doslej.

Verjetno pa je pomembna varovalka, da z novim zakonom ne bo prišlo do politizacije RTV, to, da bo državni zbor člane programskega sveta moral izvoliti s kvalificirano večino?

Tako je. Zakon sedaj določa, da bo DZ čla- »

» ne programskega sveta moral izvoliti z enako visoko stopnjo soglasja, kot je potrebna za izvolitev ustavnih sodnikov, torej z absolutno večino vseh članov. To pomeni, da bi ob na primer 46 navzočih poslancih, ko bi bil državni zbor ravno sklepčen, morali prav vsi – soglasno torej – glasovati za, sicer programski svet ne bi bil izvoljen. Smisel določil, ki zahtevajo kvalificirano večino, je, da tako izvoljeni ljudje uživajo večjo stopnjo legitimite.

Kot je znano, v večini držav EU, z izjemo dveh ali treh, člane svetov imenuje parlament, vlada ali pa minister za kulturo. Zakaj je ta model boljši od našega zdajšnjega modela?

Vsak zakon drugače učinkuje v nekem kulturnem in političnem okolju. Poglejmo vendar učinke sedaj veljavnega zakona; na čelo RTV Slovenija je dvakrat prišel karierni predsednik nekdanje ZLSD, danes SD. To priča o trdnem ideološkem ultralevičarskem jedru v najpomembnejšem organu radiotelevizije, to je svetu RTV Slovenija. LDS je torej leta 1994 naredila izbor, ki je bil za prevlado politike LDS in SD na radioteleviziji izjemno učinkovit, zato ni čudno, da ga branijo tudi za ceno 620 milijonov davkoplačevalskih tolarjev in upajo na naivnost ljudi.

Drži podatek, da so celo Nemci, ki so bili znani kot zagovorniki modela, ki ta čas velja pri nas, ugotovili, da ta sistem ni tako idealen, kot so sprva mislili?

Drži. Nemška ustavna stroka je že okoli leta 1990 ugotovila, da se model imenovanja prek civilne družbe prav zaradi nepreglednosti takšne ureditve vedno izrodi in se pod krinko civilne družbe prikrade politika, ki nato prevlada. Tudi zato nemška ustavna stroka že celo desetletje vsem drugim priporoča imenovanje organov javnih radiotelevizij na način, ki ga opredeljuje kot transparenten, to je prek demokratično izvoljenih institucij. Prav televizije, ki jih vsi tako radi dajejo za zgled – celo vodstvo SD, npr. angleška BBC in irska RTV, so zgovorni primeri.

Kot ste omenili, nekateri dajejo za zgled BBC. Kakšno ureditev imajo tam?

Pri nas mnogi zmotno govorijo, da člane organov BBC izbere angleška kraljica, kar sploh ni res. V ključno telo BBC izberejo člane v resnici ministri angleške vlade, nato pa v imenu kraljice odločbe o imenovanju podpiše njen pooblaščenec. Kraljica torej z BBC nima nobenega neposrednega opravka, izbor opravi vlada. Še zgovornejši je primer Irske, kjer celotni organ programskega vodenja javne radiotelevizije imenuje minister za kulturo sam. V sosednji Avstriji največ članov v svet radiotelevizije imenu-

Nemška ustavna stroka je že okoli leta 1990 ugotovila, da se model imenovanja prek civilne družbe prav zaradi nepreglednosti takšne ureditve vedno izrodi in se pod krinko civilne družbe prikrade politika, ki nato prevlada.

je predsednik avstrijske vlade – kancler. Naš predlog je torej celo bistveno bolj demokratičen, kot so ureditve, ki jih vsi radi dajejo za zgled!

Zakon nekoliko spreminja tudi položaj generalnega direktorja RTV, ki bo po novem imel veliko večja pooblastila kot prej. Imenoval in razreševal bo direktorja radia in televizije, imenoval pa bo tudi

Tisti, ki ga vsa leta ni motilo dejstvo, da je na čelu radiotelevizije karierni predsednik politične stranke, sedaj pa kakor koli nasprotuje novemu zakonu, je vsaj neverodostojen.

odgovorne urednike programov. Zakaj ste se odločili, da daste generalnemu direktorju več pooblastil?

Ker je evropska norma, da se mora v eni osebi na vrhu združevati programsko strokovno vodenje in poslovanje javne radiotelevizije. Tako ureditev pozna vsa Evropa, poglejte kar avstrijsko, ki je povsem enaka temu, kar sedaj predlagamo mi.

Po veljavnem zakonu se umetno ločujeta poslovnin in programski del, vse pa se veže na svet, katerega predsednik je imel zaradi tega mnogo večjo realno moč, avtonomija javne radiotelevizije pa je bila žrtev take ureditve. Naj spomnim, da je bil dosedanji zakon sprejet s strani LDS leta 1994 samo zato, da bi vzeli moč takratnemu generalnemu direktorju RTV Slovenija Žarku Petanu, ker je bil ugleden književnik in avtonomna osebnost – prav takšni ljudje pa so lahko edini porok avtonomnosti javne

radiotelevizije. Novi zakon o RTV Slovenija torej popravlja posledice dosedanjega zelo škodljivega zakona, ki ga je sprejela LDS in katerega posledice so slab program, visok RTV-prispevek in nered v poslovanju tega javnega zavoda.

Se vam ne zdi, da je moč preveč skoncentrirana v enem samem človeku? Je javni razpis, ki ga mora pred imenovanjem generalnega direktorja izvesti programski svet RTV, zadostno zagotovilo, da bo na to mesto prišel dovolj kompetenten in politično neobremenjen človek, ki bo pametno vodil nacionalko?

Samo taka ureditev, kot jo prinaša novi zakon o RTV Slovenija, je evropsko primerljiva. Javnost razpisa in preglednost postopkov in izbora je največja mogoča garancija za izbor kompetentne osebe. Bistveno je, da bodo morebitne napake lahko sankcionirali kar volivci na volitvah in bo torej vzpostavljen sistem odgovornosti. Skrivanja politike za "civilno družbo" bo konec.

Kakšen vpliv na imenovanje odgovornih urednikov, ki jih bo, kot rečeno, imenoval generalni direktor, bodo imeli novinarji? Kot je znano, je prejšnja vlada pod vodstvom LDS, ki zdaj nekako ironično zagovarja avtonomnost nacionalnih novinarjev, leta 1999 iz zakona črtala obvezno soglasje, ki so ga morali prej k imenovanju odgovornih urednikov dati novinarji.

Vpliv novinarjev na izbor urednikov je v celoti povzel model, za katerega so se zavzeli sami novinarji leta 2001. To pomeni, da lahko v pri-

meru, če predlagani odgovorni urednik ne dobi soglasja večine zaposlenih v uredništvu, novinarji sami predlagajo drugega kandidata, ki to soglasje doseže. V tem primeru potem ne sme odločiti več generalni direktor sam, ampak je odločilno soglasje programskega sveta. Ker programski svet po novem zakonu odloča javno, postane problem na ta način javen. Ključni pogoj in zaveznik avtonomnosti pa je prav javnost.

Kako pa bo z uredniki posameznih oddaj? Kakšno besedo pri tem bodo imeli novinarji?

Odgovorni uredniki bodo imeli pri oblikovanju uredništev povsem proste roke. To je bila ključna zahteva novinarskih sindikatov v času javne razprave o novem zakonu in smo jo v celoti vključili v zakon. Na ta način je uredništvom zagotovljena izjemno visoka stopnja avtonomije, ki je v resnici bistveno večja, kot je bila do zdaj.

Kampanja za referendum o novem zakonu, ki ga je zahtevala opozicija, je tako rekoč v polnem teku. V tem duhu je treba verjetno razumeti tudi poziv opozicije, v katerem vas je pozvala, da poskušate še pred odločanjem o zakonu na referendumu pridobiti mnenje Sveta Evrope o zakonu. Kot ste dejali na tiskovni konferenci, tega ne nameravate narediti.

Tako je, razloga za to pa sta predvsem dva. Prvi je, da je bila zahteva naslovljena name kot predsednika parlamentarnega odbora za kulturo, šolstvo in šport, ker pa po slovenski zakonodaji nobeden od predsednikov parlamentarnih delovnih teles ne more zahtevati tovrstnih dejanj od Sveta Evrope, opozicijski poslanci v bistvu od mene zahtevajo nezakonito dejanje. Drugi razlog je v tem, da ne Svet Evrope ne kateri koli od njegovih odborov ni pristojen za to, da bi formalno neposredno posegal v demokratični postopek odločanja v zakonodajnem postopku v eni izmed članic Evropske unije. Takšna ocena, kot so jo od Sveta Evrope želeli opozicijski poslanci, bi lahko bila samo osebno mnenje neke osebe, kar je v svojem pismu zapisal tudi predsednik odbora Sveta Evrope, pristojnega za področje medijev, dr. Karol Jakubowitz.

Zanimivo pri vsem skupaj je, da v LDS in SD zdaj kar nenadoma čutijo potrebo, da se o slovenskih notranjih vprašanih izreka Svet Evrope, medtem ko so še pred leti odločitev

takratne Bajukove vlade, da podoben organ, Beneško komisijo namreč, povpraša za mnenje o spremembi volilne zakonodaje, označevali kot poskus blatenja države v tujini.

Zanimivo, res, pri tem pa je treba vedeti, da je bilo takratno vprašanje, ki ga je v zvezi z volilno zakonodajo na Beneško komisijo naslo-

Naš predlog je bistveno bolj demokratičen, kot so ureditve, ki jih vsi radi dajejo za zgled.

vila Bajukova vlada, v skladu s pristojnostmi Beneške komisije in da se je dotikalo že vzpostavljenega pravnega stanja. V primeru zakona o RTV Slovenija proces odločanja šele teče, kar pomeni, da se Svet Evrope v proces, dokler teče, ne sme mešati. S tem bi namreč posegel v notranjo zadevo svoje članice. Glede na to je torej vse skupaj velik blef LDS in SD, s katerim poskušajo prikriti spore znotraj LDS ter med LDS in SD. Prav tragikomično je namreč, da deček s piščalko kot lutka na vrvcih na plakatih LDS in SD pomeni pravzaprav grafično upodobitev besed, ki sta si jih izmenjala predsednika LDS in SD. V javnem pismu predsedniku LDS je predsednik SD Borut Pahor zapisal: "Ko boste agitirali med ljudmi za referendum, daj, spomni se, dragi Tone, kakšen velik vpliv je imela tvoja stranka (LDS) nanje cel čas tranzicije. Z zakonom ali mimo njega." Predsednik LDS Tone Rop pa je užaljeno odgovoril, da je na čelu RTV Slovenija nekdanji predsednik SD.

Koliko pa jih v Svetu Evrope v resnici sploh zanima naš zakon o RTV?

Malo, tako zelo malo, da jih niso zanimale niti informacije, ki so jim jih ponudili predstavniki vlade ob več priložnostih. Izjema so posamezniki, kot je dr. Jakubowitz, ki se je očitno kot prijatelj ljudi iz LDS oziroma Mirovnega in-

štituta pripravil ukvarjati s tem zakonom, vendar le kot zasebnik, saj je sam zapisal, da njegovo mnenje ni mnenje Sveta Evrope.

Zanimivo je na primer, da Jakubowitz v pismu, v katerem je kritiziral novi zakon in ga opozicija zdaj jemlje kot poluradno mnenje Sveta Evrope, čeprav to seveda še zdaleč ni, sploh ne navaja, da se bodo člani sveta volili s kvalificirano večino, ampak govori o navadni večini.

To je dokaz, da lahko sodiš le o stvareh, ki jih res dobro poznaš. LDS in SD se k tujcem zatekajo zato, ker računajo, da učinkov obstoječega zakona in novosti pač ne poznajo dovolj. Toda take analize so z vidika politološke metodologije žal neznanstvene in lahko rabijo le za zavajanje javnosti.

Za konec. O čem bomo volivci pravzaprav odločali na referendumu 25. septembra in kakšen izid pričakujete?

Izbirali bomo med možnostjo, da z glasom "proti" ohranimo obstoječi neustavni zakon o RTV Slovenija z vsemi znanimi posledicami, kot so drag program, visok RTV-prispevek, neurejeno poslovanje; omejevanje informacij, popolno obvladovanje RTV Slovenija s strani LDS in SD, karierni predsednik politične stranke na čelu RTV Slovenija in prepiri med predsednikoma LDS in SD o tem, katera od teh dveh strank radiotelevizijo bolj obvladuje. Posredni učinek glasu "proti" je tudi izrekanje predkongresne zapuščine Tonetu Ropu kljub volilni polomiji LDS pod njegovim vodstvom in hkrati podpora Potrčevi, Potrču, Ropu, Školču in Širčevi proti Pahorju v bitki za prevlado na tranzicijski levici.

Druga izbira je glasovati "za" novi zakon o RTV Slovenija, ki uresničuje odločbo ustavnega sodišča v korist zaposlenih na RTV Slovenija, in se s tem odločiti za javno radiotelevizijo z enakimi merili za vse; za boljši program z več kulture, dobre zabave in informacije brez omejitev; za evropsko dobro organiziranost in razumno poslovanje ter nižji RTV-prispevek. Sam bom glasoval za novi zakon in prosim vse ljudi dobre volje, naj gredo na referendum 25. septembra in tudi oni glasujejo zanj.

Ales Kocjan

V Ljubljano bodo znova
prišli vitezi ... Bližajo se
srednjeveški dnevi!

Septembra bosta dva dneva namenjena Festivalu srednjeveške in renesančne glasbe. Tradicionalni festival bo potekal od 10. do 11. septembra, in sicer na različnih ljubljanskih lokacijah: na Tromostovju, v City parku, parku Zvezda ter predvsem na ljubljanskem gradu.

Organizator Festivala srednjeveške in renesančne glasbe in srednjeveškega dne je Mini teater skupaj s Festivalom Ljubljana in s finančno pomočjo Zavoda za turizem Ljubljana ter Oddelka za turizem in Kabineta županje pri MOL. Napovedu-

viteške skupine: skupina iz Hrvaške, skupina metalcev zastav in glasbenikov iz Italije, viteška skupina Remdih iz Češke, več čeških glasbenih in plesnih skupin, vitezi vojvodine Kranjske, Vitezi okrogle mize iz Snežnika, vitezi in grajske gospodične iz Kamnika, Žužemberka, Bleda, žonglerji, lokostrelci, mečevalci, konjeniki idr. Ob 16. uri bo vrhunec dogajanja s poklonom plemenite gospode in vitezov ter vseh sodelujočih kranjskemu deželnemu glavarju Sigmundu von Sebriachu in "mestni glavarki", županji Danici Simšič, ter predstavitveni nastop vseh skupin.

Organizatorji so sporočili, da bodo, če bo slabo vreme, predstave in koncerti v Palaciju in dvorani Mini teatra na ljubljanskem gradu. Dogajanje bo vsekakor vredno ogleda, zato se pridružite vitezom in se za nekaj časa potopite v srednji vek.

Barbara Kavtčič

Srednjeveški dnevi v Ljubljani

je se zanimiv in bogat program, v katerem sodelujejo glasbeniki, plesalci, mečevalci, igralci in drugi ustvarjalci iz Hrvaške, Češke, Italije in Slovenije.

Bogato dogajanje in vrhunec

Glavni dogodek festivala bo v nedeljo, 11. septembra, na ljub-

ljanskem gradu. Ob 14. uri se bodo v parku Zvezda zbrali vitezi dežele Kranjske in drugih dežel ter se čez Tromostovje v slovesnem sprevodu odpravili na ljubljanski grad. Ob 10. uri bo odprtje srednjeveške tržnice in postavitve tabora. Na gradu se bodo predstavile številne glasbene in

na kratko

Program festivala

Sobota, 10. 9. 2005

Prešernov trg

Od 20. do 21. ure: nastop srednjeveških skupin iz Italije, Češke in Slovenije

City park

Od 9. do 19. ure: srednjeveški dan v City parku

Nedelja, 11. 9. 2005

Ljubljanski grad

Od 10. do 19. ure: srednjeveška tržnica, srednjeveška gostilna in viteški tabor

Park Zvezda in Tromostovje – ljubljanski grad

Ob 14. uri: zbor vseh udeležencev srednjeveških dni

Ob 14.30: sprevod na ljubljanski grad skozi mestno središče (vitezi, konjeniki, metalci zastav, grajska gospoda – več kot 200 sodelujočih)

Ob 15. uri: grajska kapela sv. Jurija, maša v latinščini, mašuje pater Kokalj, jezuit

Od 16. do 19. ure: osrednji del programa na ljubljanskem gradu, v katerem sodelujejo različne skupine in posamezniki iz Italije, Češke, Hrvaške in Slovenije.

www.radiovelenje.com
RADIO VELENJE
 Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
 tel. 03/ 897 50 03, fax 03/ 5869 263

Znanstveniki evropskega raziskovalnega projekta InkCor so razvili učinkovito metodo, ki naj bi pripomogla k rešitvi dragocenih risb starih umetnikov, kot so Leonardo da Vinci, Michelangelo in Rembrandt, ki jih ogroža korozivno železo-taninsko črnilo.

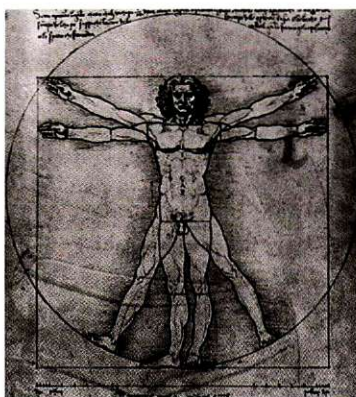
Raziskovalni projekt InkCor, ki ga je koordinirala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, je pred nedavnim končal svoje delo.

Projekt je koordinirala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

Rešitev dragocenih risb

Znanstveniki so v okviru projekta na podlagi izsledkov študije historičnih receptov in analize številnih črnih dokumentih identificirali tiste antioksidante, ki uspešno upočasnijo oksidativno razgradnjo. Znano je, da dodatek alkalij lahko prepreči škodljive učinke kislin, ki

Raziskovalni projekt InkCor podaljšuje življenjsko dobo velikim mojstrovina.

so v nekaterih črnilih, na papir. Nova metoda, ki temelji na kombina-

ciji baze in antioksidantov, se je izkazala kot izredno uspešna, saj lahko z njo konservatorji celo za desetkrat povečajo življenjsko dobo ogroženih dokumentov.

Rešitev problema

Jana Kolar iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani je dejala, da je ključnega pomena povezovanje

z domačimi in evropskimi partnerji, saj vse pesti problematika hitro propadajočih zapisov. Po njenem mnenju je mogoče le s tvrstnim sodelovanjem zagotoviti dovolj visoko usposobljenih kadrov, zahtevne raziskovalne opreme in sredstev, ki so potrebna za razvoj učinkovitih rešitev.

Projekt InkCor, ki ga je financirala evropska komisija v sklopu 5. okvirnega programa, bo septembra predstavljen na festivalu znanosti BA v Dublinu.

Barbara Kavtčičnik

August pavilion v Benetkah

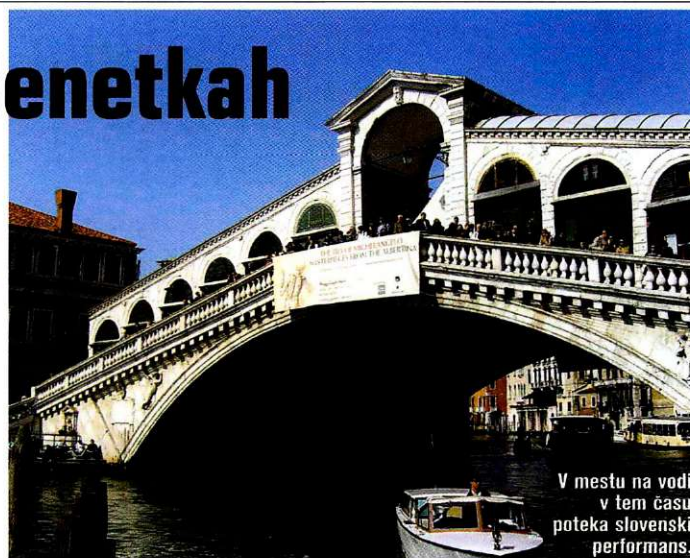
Med 29. avgustom in 11. septembrom člani slovenske skupine RGB na Lidu pri Benetkah izvajajo projekt August pavilion, ki je sestavljen iz pete verzije slikarskega ambienta "Sketch Box v. 0.5" in performansa "Future Trip".

Skupina RGB združuje umetnike, ki skupaj načrtujejo in izvajajo svoje projekte. Raziskujejo predvsem dematerializacijo objekta. Skupina v svojih projektih na manifestni ravni uporablja elemente iz popkulture, ki niso nujno sodobni in večkrat dajejo retrovtis.

Na strukturalni ravni medija ohranja idejo čistosti, imaterialnosti in duhovnosti, kakor so si jo delile avantgarde in neoavantgarde.

O projektu ...

"Sketch box" je igra s slikarskim medijem. Je na živ organizem spominjajoča skatla, ki ima notranje stene prekrte z v temi sijočim premazom. Snov reagira na svetlobo in zadrži nekaj energije, ki jo potem spet počasi vrača v temo. V temo vrača tudi svetlobno risbo, ki kot spomin čedalje bolj blede. "Future Trip" pa je performans, ki se je razvil iz začetnega eksperimentiranja z možnostmi,

V mestu na vodi v tem času poteka slovenski performans.

ki jih ponuja medij. Jasno določena obredna struktura prevzema govorico iz sodobnih medijev. Kustos projekta je Vasja Nagy, ki je sporočil, da

je paviljon odprt vsak dan od sončnega zahoda dalje, ker slikanje v tem mediju zahteva temo, spremlja pa ga publikacija v obliki DVD. B. K.

Mednarodni kiparski festival Metamorfoze, ki je letos doživel svojo tretjo izdajo, se končuje z razstavo na zelenici ob čolnarni v ljubljanskem Tivoliju.

Metamorfoze so se rodile iz želje po obuditvi studentske Forme vive, ki je v sedemdesetih letih potekala v Rožni dolini. Začele so se na pobudo Zorana Srđiča leta 2003, ko so udeleženci klesali kamen, že naslednje leto pa je festival uvedel nove panno. Festival Metamorfoze je tako namenjen študentom akademij in tistim, ki so studij nedavno končali.

V ljubljanskem Tivoliju se je z razstavo končal mednarodni festival Metamorfoze.

Za konec še razstava

Mladim ustvarjalcem omogoča delovanje v velikem formatu, brezplačen dostop do materiala in orodja ter do strokovnega znanja, ki bi se moralo izkazati za nujen dodatek k njihovem lastnemu repertoarju. Letošnjih Metamorfoz se je udeležilo 20 ustvarjalcev iz Hrvaške, Madžarske, Srbije in Črne gore ter Slovenije.

Razstave na deloviščih

Festival Metamorfoze je od začet-

ka avgusta potekal na štirih deloviščih v Ljubljani, Kranju in Izoli. Dela, ki so nastala v okviru festivala, so bila na ogled na krajših razstavah na deloviščih. V Kranju, kjer so mladi ustvarjalci postavljali urbane prostorske postavitve ob strokovnem vpogledu Jožeta Baršija, so razstavo na gradu Khislstein odprli v soboto, 27. avgusta. Razstavo v Izoli, kjer je pod mentorstvom akademskega kiparja Janeza Lenassija potekalo kle-

sanje v kamnu, so na valobranu starega mandrača odprli v nedeljo, 28. avgusta. V Ljubljani so v ponedeljek, 29. avgusta, v avli RTV Slovenija odprli razstavo mozaika, ki so ga mladi ustvarjalci izdelali pod vodstvom akademske kiparke Rene Rusjan.

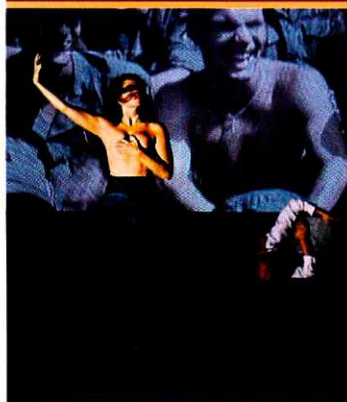
Tivoli

Razstava v ljubljanskem Tivoliju združuje vsa nastala dela, poleg tega pa so se jim pridružili še izdelki iz terakote, ki so jih mladi ustvar-

jali pod mentorskim vodstvom akademske kiparke Mojce Smerdu. Voditeljica projekta Gaja Zornada je dejala, da so dela, ki jih ni mogoče prenesti na drugo lokacijo, v Tivoliju predstavljena s fotografijami. Odprtje je pospremil izid festivalskega kataloga, ki vsebuje predstavitve sodelujočih avtorjev in strokovno obravnavo fenomena forme vive ter prostora, ki ga v tej fenomenologiji zavzemajo Metamorfoze.

Barbara Kavtičnik

na kratko

Mi vsi smo Marlene Dietrich

Predstava Mi vsi smo Marlene Dietrich Emila Hrvatina in Erne Omarsdottir, nastala v koprodukciji Islandskega plesnega gledališča iz Reykjavika in zavoda Maska Ljubljana ter v sodelovanju s Festivalom Reykjavik Arts, se je po odmevnih gostovanjih na festivalih ImpulsTanz na Dunaju in Tanz im August v Berlinu konec avgusta predstavila v nizozemskem Groningenu na festivalu Norderzoon, nekaj dni kasneje pa še v Bruslju na International de danse Bellone Briggittines.

Predstava, ki za izhodišče jemlje lik Marlene Dietrich, ki je zabavo vojakov razumela kot moralno vprašanje umetnika, hkrati pa je bil za njo to tudi način boja, je odmevne kritike požela že ob prvih ponovitvah. Kritike z gostovanja na Dunaju in v Berlinu pa potrjujejo, da je predstava naletela na lep odziv tudi pri tamkajšnjem občinstvu in kritiki.

Predstava, ki za izhodišče jemlje lik Marlene Dietrich, ki je zabavo vojakov razumela kot moralno vprašanje umetnika, hkrati pa je bil za njo to tudi način boja, je odmevne kritike požela že ob prvih ponovitvah. Kritike z gostovanja na Dunaju in v Berlinu pa potrjujejo, da je predstava naletela na lep odziv tudi pri tamkajšnjem občinstvu in kritiki.

Ob 40-letnici Ognjišča

Postojna, 4. september 2005

Na parkirišču Postojnske jame.

ognišče
40 let v vam

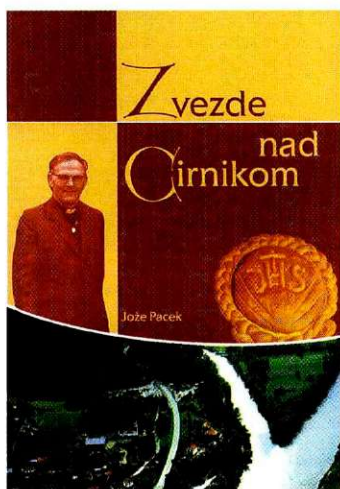
Veliko srečanje
bralcev in
prijateljev
Ognjišča

25. srečanje PRO

Pridite, naj se znova pokaže, da smo ena družina, zbrana okrog toplega domačega Ognjišča!

Zvezde nad Cirnikom Župnija Čatež ob Savi

Župnik **Jože Pacek** iz Čateža ob Savi je bil v 80. letih eden najbolj anažiranih duhovnikov na Slovenskem, saj se je s svojimi razmišljanji zavzeto vključeval v takratne medije. Poleg teh besedil je pisal tudi literarne sestavke in urejal vsebinsko bogato farno glasilo *Sopotnik*. Zato je bilo le še vprašanje časa, kdaj bo sestavil tudi knjigo. *Zvezde nad Cirnikom* so topla, prijazna knjiga, ki bo predvsem domačim vernikom v župniji Čatež

pomagala ljubiti svoj domači kraj. Avtor se v obliki kratkih zgodb spominja preteklosti kraja, predvsem v prvih dveh zgodovinskih pripovedih *Zvezde nad Cirnikom* in *Jokanje zavrženi*. Sledijo štiri božične zgodbe in enajst zgodb za smeh. Pretresljivi so trije spomini na izgnanstvo (rojen je bil med vojno v izgnanstvu v Nemčiji). Med poučnimi zgodbami je 29 kratkih črtic. Dva spominska zapisa sta namenjena avtorjevemu prijatelju. V svojo knjigo je uvrstil tri pričevanja faranov (*Ana Jazbec*, *Pričevanje Antonije Komočar o potrebu in čudežni ozdravitvi v Lurdu* in *Tončkina čudežna ozdravitev v Lurdu*). V treh sestavkih je prikazal zgodovino gradu Dvorce, cistercijskega samostana v Cerini in Čateških toplic. Na koncu je od svojih številnih časopisnih polemik odbral in ponatisnil pet najznačilnejših.

Morski psi Jadrana

ZRS, Koper

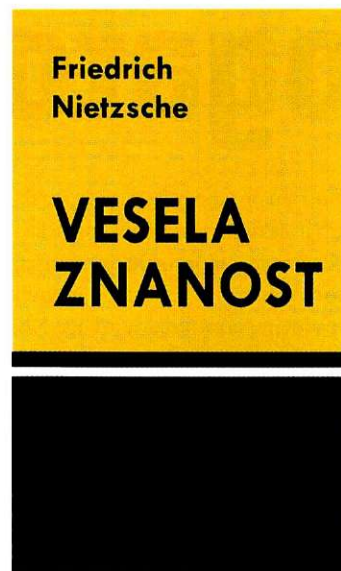
V knjigi **Lovrenca Lipeja** *Sharks*

of the Adriatic Sea je predstavljen dolečevalni ključ, ki omogoča hitro identifikacijo jadranskih morskih psov. Doslej jih je bilo ugotovljenih 28 vrst iz pet redov ter 14 družin in 25 redov. Vsaka vrsta je predstavljena z risbo, v opisu so podani podatki o morfologiji, obarvanosti, obliki zobovja, zobni formuli, o največjih zabeleženih dolžinah in dolžinah ob izvalitvi ter spolni zrelosti, dobi valjenja, številu mladičev na leglo, življenjski dobi, prehrani, habitatu, razširjenosti, vedenju, nevarnosti za človeka, pomenu za ribištvo, možnostih zamenjave z drugimi vrstami itd.

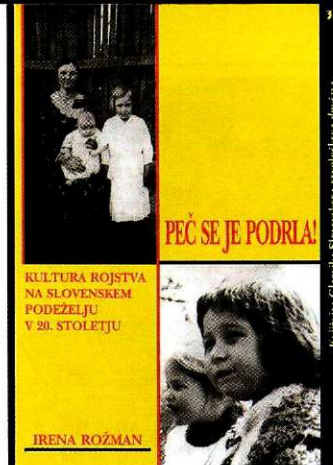
Vesela znanost

Slovenska matica

Knjigo *Vesela znanost* je **Friedrich Nietzsche** izdal leta 1882. Kot je zapisal Ivan Urbančič v spremni besedi *Nietzschejeva tragikoparodija*,

že naslov nakazuje njegovo novo vedrino in moč. Delo je nastalo po njegovi upokojitvi. Tudi v tej knjigi se Nietzsche ukvarja s prevrednotenjem vseh vrednot, saj je globoko razočaran nad evopskim človekom. Za knjigo je, po Urbančiču, značilno donkihotstvo kot tragikoparodija vsega, česar se je avtor lotil, in opozarja: "Kdor bere Nietzscheja v sveti naivnosti, se bo ujel v skrito past nihilizma, ki mu jo nastavlja. Kajti bistvo pasti je ravno v tem, da ostane žrtvi skrita. In v tem je bil Nietzsche mojster brez primere. A vendar je bil on sam ujetnik te iste pasti."

Peč se je podrla

Slovensko etnološko društvo

Knjiga **Irene Rožman** *Peč se je podrla* govori o kulturi rojstva na slovenskem podeželju v 20. stoletju (izšla je kot 36. knjiga v zbirki *Knjižnica Glasnika Slovenskega etnološkega društva*). Avtorica je izpostavila, da je treba rojstvo preučevati "skozi optiko dinamičnega in med seboj na različne načine povezanega delovanja političnih, družbenih in gospodarskih procesov, ki potekajo med makro in mikro družbenim okoljem". Rojstva so se in se še vedno razlikujejo glede na družbeni, poklicni in celo zakonski položaj žensk, nanje pa vplivajo tudi zdravstveni in socialni ukrepi oblasti oziroma države. Raziskovala je na območju župnije Velike Brusnice pri Novem mestu, kjer so ženske še izbirale med rojevanjem na domu, z babiško pomočjo ali ob nasvetih babiškega mazaštva ter v bolnišničnem okolju oziroma porodnišnici. Rojevanje na domu je seveda pomenilo vsestransko vpetost v življenjski ritem z vsemi šegami, verovanji, moralnimi normami, znanjem o zdravju itd.

Esuli ali optanti?

Založba ZRC

Središčni problem, s katerim se dr. **Jure Gombač** (od jeseni 2004 je zaposlen kot raziskovalec na Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SA-ZU) ukvarja v knjigi *Esuli ali optanti?* (Inštitut za slovensko izseljenstvo, zbirka *Migracije*), je raziskava migracijskih valov iz koprškega okraja v Italijo, še posebej tistega med letoma 1954 in 1957. To je bil zadnji pa tudi najmočnejši izselitveni tok iz istrskega etnično mešanega prostora po drugi svetovni vojni, spodbujen s podpisom londonskega memoran-

duma v začetku oktobra 1954. Analiza potrjuje, da je bilo razlogov za odhod več. Opozarja, da je bila Istra v obravnavanem povojnem obdobju zelo občutljiv geopolitični prostor, vpet v politične račune velesil in notranjepolitične interese obeh vpletenih držav, hkrati pa prostor, kjer je en totalitarni režim zamenjal drugega.

Slovenščina 9

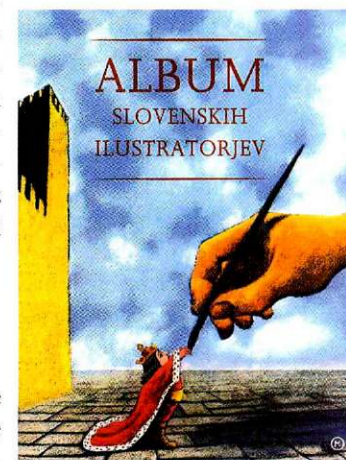
Založba Mladinska knjiga

Nov učbenik za slovenski jezik *Slovenščina 9* za 9. razred osnovne šole so napisale Milena Čuden, Tatjana Košak in dr. Jerica Vogel, ilustriral pa Damijan Stepančič. Učna snov je domiselno in premišljeno razporejena v deset poglavij, ki so posamične tematske celote. Pri izboru neumetnostnih besedil so avtorice upoštevale razvojno stopnjo učencev in jih tematsko še dodatno obogatile na način, ki spodbuja medpredmetne povezave ter aktivno vlogo učenca in učitelja pri pouku.

Album ilustratorjev

Založba Mladinska knjiga

Izvirne slovenske slikanice so že od samega začetka eden od zaščitnih znakov Založbe Mladinska knjiga, zato

je založba svoj jubilej zaznamovala tudi s knjižno izdajo *Album slovenskih ilustratorjev*, v kateri z besedo in (predvsem) s sliko oziroma z ilustracijo predstavlja več kot trideset sodobnih slovenskih ilustratorjev. Bogato ilustrirano knjigo uvaja besedilo o razvoju ilustracije na Slovenskem, ki ga je napisala Judita Krivec Dragan. Na koncu je obsežna bibliografija vseh v knjigi predstavljenih ilustratorjev.

Pred okoli tisoč leti se je gospodarjem zemlje na tako pomembni cesti, kot je bila od nekdaj iz antičnega Norika v veliki mesti Poetovio in Celeia, vsekakor zdelo nujno zgraditi grad, ki bo nadzoroval promet.

Na vzpetini nad Rogatcem, s katere je dober razgled tako po dolini proti zahodu, se pravi proti Rogški Slatini in dalje proti velikim in pomembnim mestom, kot proti vzhodnim panonskim ravninam, so ga postavili najpozneje v 12. stoletju; že leta 1130 je bil namreč omenjen v neki listini.

Zgodovina je prinašala in odnašala vedno nove lastnike; od gospodov Rogških, Konjiških in Celjskih do grofov Windischgrätzov, ki so ga kupili, ko ga je že močno načel zob časa. Grad

Bogate freske v župnijski cerkvi sv. Jerneja

Pod rogato goro

je bil njega dni vsekakor velik in temu primerno vpliven. O njegovi mogočnosti pričajo ohranjene stare upodobitve pa tudi ostanki grajskih zidov in podpornega obzidja, ki jih že dolgo prerašča gozd. Do njega pripelje z rogaškega Trga najprej Slomškova ulica, od župnijske cerkve sv. Jerneja in župnišča pa široka in strma kolovozna pot.

Središče Rogatca je razširjena glavna cesta, ki se preprosto imenuje Trg /kar je pri naši velikokrat problematični polpretekli zgodovini bolje in se nihče ne čuti prizadetega, kot če bi se

imenovala po kakšni za nekatere sporni osebnosti ali dogodku; to bi v Sloveniji lahko upoštevali tisti, ki skrbijo za poimenovanja ulic – preprosta, nevtralna imena torej; op. V. M./Enako kot grad je kraj prvič omenjen leta 1130, v 13. in 14. stoletju pa še večkrat kot pomembno gospodarsko središče ob pomembni trgovski poti. Potem ko so ga leta 1532 Turki uničili, požgali takratno cerkev sv. Jurija in odpeljali prebivalce v suženjstvo, si kraj ni več opomogel. Cesar Ferdinand I. je Rogatcu, ki je bil obdan z

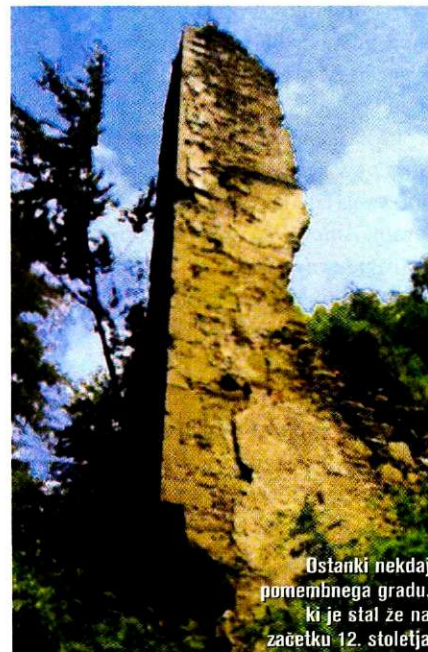
močnim obzidjem, sicer podelil trški grb in še nekaj praktičnih gospodarskih pravic, kar pa mu je komajda kaj pomagalo spriči pogostih sovražnih vpadov, ropanja, požarov in kuge. Niti takrat, ko je povsod prodirala industrija, se takšno gospodarstvo v kraju ni razvilo, zaradi česar se je ohranilo srednjeveško trško jedro.

Sredi Trga varuje mesto kamnito renesančno znamenje iz leta 1689, posvečeno Materi Božji. Poleg njega je na Trgu že od nekdaj vodnjak, ki so ga leta 2003 obnovili. Na obeh straneh Trga so prav tako od nekdaj nanizane hiše premožnih tržanov; nekatere še zdaj kažejo sledove stare veličine.

Tam, kjer Trg spet postane cesta, ki pelje proti severu in proti muzeju na prostem, stoji na levi tik ob cesti komajda opazna Einfaltova kapela s sedečim Kristusom. Postavili so jo leta 1669 pod vplvom pasijonskih iger, kip pa so poimenovali "hr-

vaški Kristus", ker spada v skupino kipov, ki so nastali ob meji. Kapelica se spogleduje z Einfaltovo hišo na drugi strani ceste. Dobro je viden zazidan nekdanji glavni vhod, nad katerim je ob letnici 1834 znak usnjarskega ceha – Einfalti so bili namreč usnarji.

Levo od tod kraljuje najlepše pod-

Ostanki nekdanjega pomembnega gradu, ki je stal že na začetku 12. stoletja

**Iščemo
zunanje sodelavce.**

ki želijo sodelovati na področju pridobivanja novih naročnikov revije *Demokracija*.

Za dober zaslužek pokličite 01/43 45 463.

tednik
DEMOKRACIJA

Grad Strmol je eden najlepse obnovljenih slovenskih gradov.

Zgodnjebaročna župnijska cerkev sv. Jerneja

Cerkev sv. Hiacinte

sloj v Rogatcu, grad Strmol, ki je po temeljiti obnovi pred nekaj leti postal eden najlepših gradov na Slovenskem. Prvič je bil omenjen samo kot stolp leta 1436, pozneje so ga pozidali kot čisto pravo graščino, njeni lastniki pa so za Strmolskimi postali grofje Attemsi in kot zadnji Windischgrätzki, ki so bili njegovi gospodarji do druge svetovne vojne. Občina Rogatec je gradu namenila reprezentačno, kulturno in gostinsko-turistično funkcijo. V kleteh, kjer so bile nekoč ječe, je zdaj vinoteka, v prvem nadstropju je graj-

ska restavracija, drugo nadstropje je namenjeno kulturni, predvsem razstavni dejavnosti; v zgornjem, tretjem nadstropju, kjer je bila od nekdaj s freskami poslikana grajska kapela, posvečena sv. Vincencu Fererskemu, so tudi po rekonstrukciji pustili kapelo, v kateri so občasno maše. Dele baročnih fresk, ki so se ohranile, so obnovili, obnovljene so tudi tri dvorane poleg kapele, ki jih krasijo stare, lepo oživljene stenske poslikave. Ena je postala poročna dvorana, tako da zdaj na gradu Strmol lahko opravljajo ci-

vilne in cerkvene poroke. Na terasi nad Trgom stoji baročna župnijska cerkev sv. Jerneja, do katere pripelje Slomškova ulica mimo kamnitega kipa sv. Janeza Nepomuka in kapele z lesenim kipom sv. Jerneja ob stopnicah. Cerkev, podprto z zares mogočnim obzidjem, so zgradili v prvi polovici 18. stoletja in jo po stropovih bogato poslikali s freskami. V oltarjih so slike znamenitih slikarjev Valentina Metzingerja in Antona Lerchingerja, veliki oltar sv. Jerneja pa so najverjetneje izdelali v znameniti rezbarski

družini Štefana Mersija iz Rogatca. Slomškova ulica nas pelje naprej po strmem klancu do lepo obnovljene podružnične cerkve sv. Hiacinte, edine cerkve v Sloveniji, ki je posvečena tej svetnici. Kar osem let so jo gradili in jo leta 1738 dogradili. To je bila zadnja postaja križevega pota na tem hribočku, imenovanem Kalvarija, kapel pa ni več. Cerkev ima tri baročne oltarje z lepimi slikami: na glavnem oltarju kleči pred Križanim sv. Hiacinta, na levem je upodobljen sv. Jožef, na desnem pa sv. Janez Nepomuk. V. M.

Najlepša mesta Slovenije

Slovenija ima kljub majhnosti vrsto mest in mestec, ki vsako po svoje pričajo o bogati zgodovini in sedanosti na tem prepišnem koščku Evrope. Založba Mladinska knjiga je zdaj izdala razkošno knjigo *Najlepša mesta Slovenije*, ki sta jo napisala Marjan Raztresen in Daniela Zorko, prinaša pa izbor 30 takih krajev. Popelje nas na sprehod po mest-

NAJLEPŠA MESTA SLOVENIJE

Odkrijte lepote slovenskih krajev

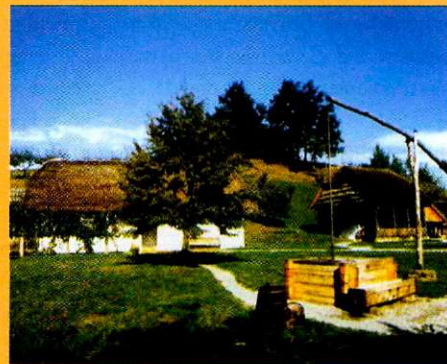

nih ulicah, od slovityh znamenitosti k manj znanim, a čudovitim koticom, in nas spodbudi, da jih doživimo s čisto drugačnega zornega kota. Razstira osupljive zgodbe o mestih in nam odkriva njihovo dušo. Besedilo dopolnjujejo izvirne barvne fotografije, ki zbujajo spomine in vabijo, da si jih ogledamo v živo. Knjigo odlikuje tudi praktična vrednost: na koncu vsakega mesta je pregleden seznam največjih znamenitosti, ki jih najdemo na mestnem načrtu. Najlepših deset je še posebej predstavljenih v besedi in sliki.

Predstavljeni so naslednja mesta: Ajdovščina, Bled, Brežice, Celje, Črnomelj, Idrija, Kamnik, Koper, Kranj, Laško, Lendava, Ljubljana, Maribor, Metlika, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Piran, Postojna, Ptuj, Radovljica, Ribnica, Rogaska Slatina in Rogatec, Sevnica, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Škofja Loka, Trzin, Velenje, Vrhnika. Za pokušino objavljamo odlomek iz knjige, ki prikazuje trg Rogatec.

Največji slovenski skansen

Nedaleč za zadnjimi hišami Rogatca so ob Ptujski cesti uredili največji slovenski etnološki muzej na prostem, skansen, srednještajersko kmetijo subpanonskega tipa z desetimi stavbami. Osrednja med njimi je stanovanjska Šmitova hiša iz začetka 19. stoletja, v kateri se je rodil in odraščal slovenski pesnik in prevajalec Jože Šmit. Okoli nje so na prostranem posestvu nanizani gospodarsko poslopje s kozolcem, poljsko stranišče "na štrbunk", vodnjak, čebelnjak, svinjnjak, kozolec toplar, kovačnica in v bregu viničarska hiša, pri vходу pa je še stara trgovina z mešanim blagom, kjer so zdaj na

voljo tudi turistične informacije. Skansen je za popotniške navdušence lahko izhodišče za vzpon na Donačko ali Rogaško goro, ki se deleč naokoli razkazuje nad pokrajino. Ob muzeju na prostem je novejšje poslopje rogaške osnovne šole, ki je danes znamenita po tem, da ima kot edina v Sloveniji pred vhodom kipo komunističnega diktatorja Josipa Broza Tita, ki je bil dokazano zločinec. Poleg vseh rogaških znamenitosti je to verjetno edina sramota tega kraja.

O škofu dr. Gregoriju Rožmanu se je po letu 1990, ko naj bi se Slovenija demokratizirala in postala normalna (pravna) država, precej pisalo. Večinoma negativno. Tudi v tem primeru so država, sodstvo in še kdo povsem odpovedali. Zadeva Rožman je tipični primer nepravnosti države.

Če bi bila država v resnici normalna in bi pravo delovalo tako, kot mora, bi bil škof Rožman v trenutku pravno opran kakršne koli krivde in rehabilitiran. Iz revije Tretji dan ponatiskujemo prispevek Škof dr. Gregorij Rožman in njegova pravica, ki ga je napisal Anton Drobnič.

Življenje in delo ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana je bilo na številne načine in močno vpeto v dogajanje med drugo svetovno vojno in komunistično revolucijo v Sloveniji. Govoriti o škofu Rožmanu in revo-

Škof dr. Gregorij Rožman

Tomažiča in položajem škofa Rožmana bistvena razlika: škof Tomažič ni imel nobene izbire, škof Rožman pa je bil pred težko izbiro in odločitvijo. Škof Tomažič je takoj po nemški okupaciji odhitel v Celje, da bi vzpostavil stik z nemškimi vojaškimi in upravnimi oblastmi. Ni mu uspelo, ker ga Nemci niso pustili do sebe. To je poskusil v nekaj dneh še dvakrat, vendar brez uspeha, saj ni prišel dlje kot do nižjih nemških oficirjev in uradnikov. Ni mu preostalo drugega, kot da se je zaprl v svojo palačo in tam čakal brez vpliva na dogajanje, saj so medtem že zaprli in izgnali večino slovenskih duhovnikov.

Ljubljanski škof Rožman se je nasprotno takoj umaknil v svoj двореc, Italijani pa so od Nemcev želeli in zahtevali, da se jim škof predstavi. Škof Rožman je torej imel izbiro. Možnost izbire je postala zanj še posebno težko breme, ko so v Ljubljano pribežali številni duhovniki in drugi slovenski izobraženci z nemškega okupacijske-

Pravica škofa Rožmana 1. del

luciji zato pomeni govoriti o obsežni in kompleksni temi, pomeni govoriti o bistvenih stvareh najusodnejšega obdobja slovenske zgodovine in zato tudi o pomembnih stvareh naše sedanjosti. Vsega tega v enem sestavku ni mogoče zajeti, zato se bom omejil le na nekatere bistvene točke in na nekatere še danes žive poglede pa tudi na sedanje stanje njegove pravde.

Bil je duhovni voditelj

Škof dr. Gregorij Rožman ni bil ne vojaški in ne državni voditelj ali politik. Bil je verski in predvsem duhovni voditelj. Vse drugo je bilo zanj manjšega ali samo stranskega pomena, mnogo pa mu je bilo celo po krivici pritaknjeno. Na to rdečo nit njegovega delovanja je treba paziti ves čas, ko pregledujemo njegovo delo in obnašanje v tako zmedenem in težkem obdobju, kot je bilo v Sloveniji med drugo svetovno vojno.

Ni treba posebej poudarjati, da je škof Rožman kot koroški Slovenec že

pred vojno dobro poznal nacistično ideologijo in njeno uresničevanje. Že zato je povsem razumljivo, da je bil nasprotnik nacizma in fašizma. Namesto navajanja posebnih dokazov o tem naj omenim samo uradno nacistično stališče do škofa Rožmana. V priročniku nemške tajne državne policije gestapo, ki je bil izdan nekaj dni pred vdorom fašističnih sil v Jugoslavijo, je kot eden glavnih nemških sovražnikov v Jugoslaviji naveden zagrebški nadškof Štepinac. Kot njegov glavni sodelavec pa je v tem policijskem priročniku naveden ljubljanski škof Rožman, o katerem je posebej poudarjeno, da je prijatelj poljskega kardinala Hlonda in da je dal prevesti in razširjati njegov spis o nemških grozodejstvih v okupirani Poljski.

Ob takšnem stališču do fašističnih zavojevalcev je razumljivo, da se je škof Rožman po italijanski zasedbi Ljubljane zaprl v škofijski двореc in kar devet dni ni hotel z novimi oblastniki vzpostaviti niti obi-

čajnih protokolarnih stikov, čeprav so mu njegovi svetovalci to predlagali, Italijani pa zahtevali z grožnjo, da bodo škofovo nadaljnjo osamitev steli za sovražno dejanje.

Med Nemci in Italijani

V tej zvezi je bilo glede na staro in še vedno živo komunistično propagando, ki škofu Rožmanu podtika, da je veselo pozdravil prihod okupatorjev, kot častno nasprotje pa postavlja mariborskega škofa dr. Tomažiča, ki da se je zaprl v škofijsko palačo, zanimivo slišati zgodovinarja dr. Francesca M. Dolinarja, ki je ob predstavitvi knjige Rožmanov proces na mariborski univerzi na posebno vprašanje odgovoril bistveno drugače. Rekel je, da je bila med tedanjim položajem škofa

ga območja in več sto Judov iz Zagreba. Vsi ti so bili brez veljavnih potnih listin in so na italijanskem okupacijskem območju bivali ilegalno, v nevarnosti, da jih bodo vsak čas odkrili in vrnilo Nemcem in hrvaškimi ustasem. Šele tedaj se je škof Rožman dal prepričati, da brez uradnega stika z italijanskimi okupatorjem ne bo mogel ničesar narediti za ljudi v stiski. Prekinil je bojkot, šel 20. aprila 1941, torej devet dni po zasedbi Ljubljane, do Italijanov in pomagal ljudem, kjer je mogel in kolikor je mogel.

Za dobro Slovenije

Rožmanu so komunisti obisk pri visokem komisarju Grazioliu očitali kot izdajo in se pri tem sklicevali na časopisna poročila, da je škof italijan-

Radio Krka

106.6 MHz

skemu komisarju obljubil "popolno sodelovanje s fašistično Italijo". Rožman je vse to odločno zanikal in poudaril, da ni obljubil nobenega sodelovanja duhovščine in da je šlo samo "za vpljudnostni obisk", nikakor pa ne za "politični akt". Časopisno poročilo o škofovem obisku je sestavil italijanski visoki komisar in Rožman pri tem ni imel nobenega vpliva. Revolucionarji pa so raje verjeli fašistični propagandi in škofa brez podlage v dejstvih in krivično obsodili, da je pri tem obisku Ita-

lijanom "zagotavljal popolno sodelovanje duhovščine s fašistično Italijo".

Škofu Rožmanu so še posebej očitali in mu še vedno očitajo, da je 3. maja 1941 poslal Mussoliniju posebno poslanico, v kateri izraža "veliko veselje" zaradi zasedbe slovenskega ozemlja in vključitve v italijansko kraljestvo, "brezpogojno vdanost" in obljublja duceju "neomajno sodelovanje". V resnici so bile stvari povsem drugačne: Rožman poslanice ni poslal in naslovil na duceja, ampak samo na ljubljanskega visokega komisarja Graziolija, ni izrazil nobenega veselja ali zahvale zaradi zasedbe in priključitve slovenskega ozemlja, ampak je dekret o aneksiji samo "vzel na znanje", ni izrazil nikakršne vdanosti, ampak je izrazil le "lojalnost", in ni nikomur obljubil nikakršnega sodelovanja, ampak je le prosil božjega blagoslova "za Vaše in naše prizadevanje za dobrobit našega ljudstva", torej za dobro Slovenije in ne Italije.

O (ne)spornosti spomenice

Obtožbe glede te poslanice se sklicujejo na tedanja časopisna poročila, v katerih je bila res objavljena "Rožmanova" poslanica, seveda ne resnična, ampak takšna, kot jo je preuredil Grazioli in ponaredila fašistična cenzura. Resnična poslanica se je glasila: "Ekscelenca! Danes je bil objavljen dekret, s katerim se po italijanski armadi zasedena slovenska zemlja pridružuje Italiji. Ko jemljem to na znanje, se zahvaljujem Vaši Ekscelenca,

da nam je tako vsaj na teritoriju škofije omogočen razvoj in kulturnem in verskem oziru, pričakujoč, da se v smislu dekreta avtonomija narodovega življenja tudi v korist vere in morale skoraj izgradi. Izražam popolno lojalnost in prosim Boga, da blagoslovi Vaše in naše prizadevanje za dobrobit našega ljudstva."

Dekret o aneksiji je torej Rožman kot golo dejstvo vzel samo na znanje. Zahvalil se je za italijansko obljubo, da bo Slovincem – v nasprotju s hudim preganjanjem vsega slovenskega v delu škofije pod nemško zasedbo – vsaj na tem delu škofije dana kulturna avtonomija, torej v diplomatskem jeziku postavil zahtevo, da Italija to obljubo o avtonomiji narodovega življenja tudi čim prej uresniči, izrazil je lojalnost novi oblasti, kar je v skladu s haškimi pravili mednarodnega vojnege prava, in prosil božjega blagoslova samo za prizadevanje v korist slovenskega naroda.

Vojaškemu sodišču, ki je leta 1946 tudi zaradi te poslanice sodilo Rožmanu, je tedanji generalni vikar Anton Vovk predložil navedeno pravo besedilo te Rožmanove izjave in se ta listina nahaja v sodnem spisu. Kljub temu je sodišče škofa Rožmana obsodilo, "da je dne 3. maja poslal Mussoliniju spomenico, v kateri izraža popolno lojalnost in prosi blagoslov za okupatorjevo delo". Izražanje lojalnosti ni bilo protipravno in zato ni bilo kaznivo po

nobenem zakonu, božjega blagoslova pa seveda Rožman ni prosil za katero koli okupatorjevo delo, ampak samo za tisto, ki bo pomenilo "prizadevanje za dobrobit našega ljudstva".

Slepota napadalcev

Pred nekaj leti me je obiskal krščanski socialist, nekdanji partizan, slovenski izobraženec. V pogovoru o škofu Rožmanu je zaneseno ponovil vse komunistične obtožbe, tudi te v zvezi s škofovo izjavo iz maja 1941. Opozoril sem ga na fašistični ponaredek in mu pokazal pravo škofovo izjavo. Prebral jo je in nato rekel, da je to nekaj čisto drugega in da bi takšno izjavo lahko tudi on sam podpisal. Mislil sem, da je vsaj zanj stvar urejena. Kmalu zatem pa je prav ta politik v časopisu objavil oster napad na škofa Rožmana z vsemi lažnivimi obtožbami – tudi glede ponarejene majske izjave, kot da ni nikoli videl in celo pohvalil resnične, prave škofove

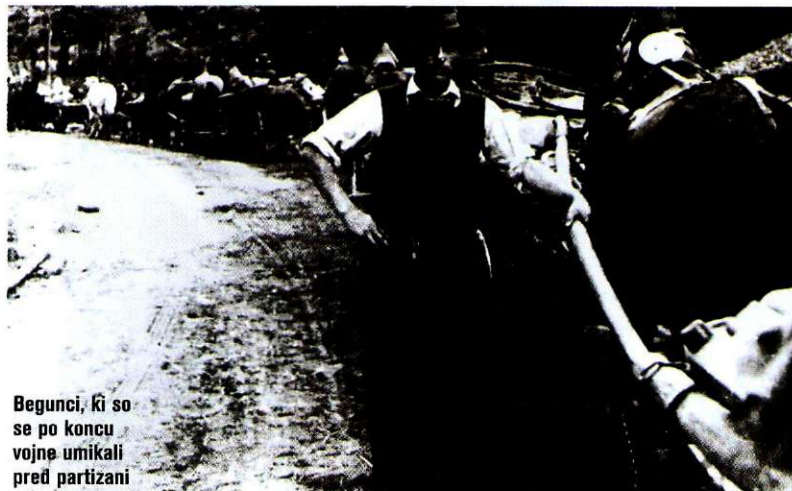
izjave. Pa vendar gre za katoliškega izobraženca! Ta primer mi je jasno pokazal, da v zadevah državljanske vojne in revolucije intelektualno poštenje in dejstva nimajo nobene vrednosti. Tisti, ki so se kakor koli zapletli v revolucionarno nasilje, poskušajo svoje obraze oprati tudi z očitno lažjo. Pri tem se jim resnica ne zdi uporabna.

Takšno ravnanje uglednega znanca mi je znova potrdilo misel, da tja, kamor resnica noče, te niti z vozom ni mogoče pripeljati. Nekateri se resnice bojijo, jo celo sovražijo, o njej nočejo ničesar slišati. O tem smo poučen prizor videli pri prej omenjeni predstavitvi knjige Rožmanov proces v Mariboru. V predavalnici je v prvi vrsti sedel starejši gospod, izzivalno navedel neko izjavo, ki jo je pripisal škofu Rožmanu, in avtorjema knjige navrgel vprašanje v oholem prepričanju, da mu ne bosta mogla odgovoriti. Ko je zgodovinarica dr. Tamara Griesser Pečar rekla, da mu lahko in z veseljem odgovori, je mož sunkovito vstal in zaklical: "Ne maram poslušati!", nato pa naglo odšel iz dvorane. Drugih nočejo poslušati, obsojeni so na laž.

V odklanjanju resnice je Rožmanova zadeva poučna tudi na ravni državne oblasti. Državno tožilstvo je zoper krivično povojno obsodbo škofa Rožmana pri pristojnem Okrožnem sodišču v Ljubljani že leta 1995 vložilo zahtevo za obnovo postopka in kasneje še zahtevo za varstvo zakonitosti. Razlogi za obnovo postopka so tako jasni in nedvomni, da vpijejo v nebo, vendar je sodišče zahtevo za obnovo po osmih letih zavlačevanja in nesmiselnega mečkanja septembra 2003 zavrnilo. Zavrnitev je sprejel senat, ki so ga sestavljali okrožni sodniki Marjeta Švab Širok kot predsednica, Marko Puš kot poročevalec in Janez Koščak kot član.

36 strani sodne megle

Bistvena sodna ugotovitev, ki je bila podlaga za obsodbo škofa Rožmana, je bila, da je škof v času, ko je slovenski narod v NOB bojeval "veličasten boj proti okupatorju", nastopal "proti komunizmu, to je proti narodnoosvobodilnemu bo-

Begunci, ki so se po koncu vojne umikali pred partizani

» ju". Bistveni razlog za obnovo kazenskega postopka pa je bilo novo dejstvo, da je med drugo svetovno vojno v Sloveniji poleg boja proti okupatorju potekala tudi nasilna komunistična revolucija, kar pomeni, da je škofovo nasprotovanje komunističnemu nasilju in zločinom eno, boj proti okupatorju pa drugo. Zahteva za obnovo je torej izpodbijala dejansko stanje, ki je podlaga sodbi: da je v Sloveniji potekal samo boj proti okupatorju.

Sodišče se je očitno ustrašilo grozeče resnice. Kljub splošno znanemu in dejansko od vseh priznanemu delu, da je komunistična partija boj proti okupatorju zlorabila za totalitarno nasilje in boj za oblast, da je zato prišlo do razkola med slovenskim ljudstvom in do samoobrambe pred partizanskim zločinskim nasiljem, je sodstvo edina državna institucija v Sloveniji, ki tega dejstva ne priznava in ne upošteva. Celoten eden od najvišjih vodij terorističnega aparata Mitja Ribičič-Ciril je jasno zapisal: "Ničesar ne razume, kdor ne razume, da je šlo za revolucijo!" Senat, ki je odločal o Rožmanovi zadevi, se je rajši naredil neumnega, kot da ničesar ne razume, in med 36-stransko meglo nezakonitega napletanja zapisal, da ni naloga sodišča, da sprejme drugačno oceno dogajanja med drugo svetovno vojno, da je to naloga zgodovinarjev. Čeprav to ni njegova naloga, pa potrdi oceno dogajanja, ki jo je za podlago svoji sodbi sprejelo vojaško sodiš-

če! Kakšna doslednost! Glede nešteti zgodovinskih knjig, ki so bile predložene, pa pravi, da je zgodovina samo subjektivni pogled posameznika na preteklost. Sodišče noče ugotavljati novih dejstev, češ da je to naloga zgodovinarjev, zgodovinarjem pa ne verjame, češ da je zgodovina samo subjektivno mnenje. Edina mogoča resnica je torej boljševiska iz leta 1946!

Neupoštevanje obrambe

Pritožbo Rožmanove obrambe, da je sodišče v obnovi postopka dolžno preveriti nova dejstva in ugotoviti resnico o dogajanju med drugo svetovno vojno, ker je to temelj sporne sodbe, je Višje sodišče v Ljubljani v senatu višjih sodnikov Janke Šolinc kot predsednice in Andreja Hrovatha ter Mitje Kozamernika kot članov zavrnilo kot neutemeljeno. Tudi oni so se ustrašili pogledati resnico in razkriti sramotno laž, tudi oni so mnogo napisali, vendar bistvenega razloga za obnovo, dejstva, da med vojno ni šlo samo za boj proti okupatorju, ampak tudi za komunistično revolucionarno nasilje, niso niti omenili. Tudi oni so ostali pri resnici povojnih boljševiskih sodnikov, drugačni resnici so trdno zapahnila vsa vrata in – po Mitji Ribičiču – tudi oni ničesar ne razumejo.

Prav tako in še mnogo bolj nedvomni so razlogi za varstvo zakoni-

tosti. To je dobro vedela tudi Zdenka Cerar, generalna državna tožilka, ki se je zavedala, da bi Vrhovno sodišče RS zahtevi moralo ugoditi in sodbo zoper škofa Rožmana razveljaviti. V strahu, da bo vrhovno sodišče sodbo razveljavilo, ni mogla počakati niti enega dneva. Takoj po prisegi v državnem zboru, še preden je prišla v svojo pisarno in prevzela vodenje državnega tožilstva, kar na poti tja je mimo pristojnega državnega tožilca sama odločila in javno objavila, da bo zahtevo za varstvo zakonitosti umaknila.

Za umik ni navedla niti enega strokovnega, pravnega razloga, rekla je samo, da zahteva za varstvo zakonitosti "ni v narodnem interesu". Ne bomo je vprašali, kdaj in kako je ugotovila, kaj je ali ni v narodnem interesu, tudi ne, kateri zakon jo je pooblastil za ugotovitev narodovega interesa, ne tega, od kdaj varovanje zakonitosti ni več v narodnem interesu. Zapom-

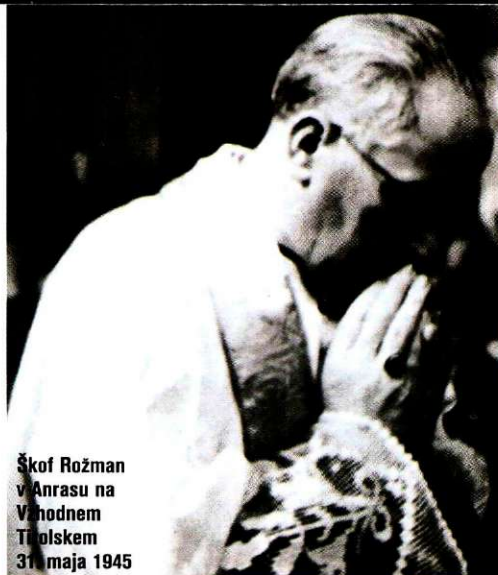
nimo si le, da je tik pred tem slovesno prisegla, da bo delala po ustavi in zakonih, ne pa po takšnih ali drugačnih interesih, in da je na dolgo in široko razlagala, da bo delala nepolitično, samo po pravih strokah. Kaj pa je bolj političnega, kot so takšni ali drugačni interesi?

Znova obsojen

Kakšen neobvladani strah, ki je daleč presegel razum in modrost enega od najvišjih pravosodnih funkcionarjev, kako zmeden beg pred resnico in pravico! Kakšno grozljivo poistovetenje sedanjega pravosodja z najbolj grobim povojnim političnim sodstvom, kako sramotno nadaljevanje revolucionarnega nasilja v pravni državi! Pa vendar se ob tej protiustavni in nezakoniti odločitvi nekdanje generalne državne tožilke ni nihče zganil: noben državni organ ni ukrepal, noben poslanec ali drug politik se ni oglasil, civilna družba od liberalnih do katoliških izobražencev je bila tiho in molčala je celo Cerkev. Škof Rožman je bil po 50 letih znova politično obsojen: prvič se je to zgodilo ob divjem kričanju krvi željne drhali, drugič ob še bolj sramotnem molku opevane "demokratske javnosti". Ob molku tiste javnosti, ki drugače ne čaka na sodbo, ampak kriči že ob ovadbi, za katero je šele slišala.

Navedeni primeri poleg strahu revolucionarjev pred resnico kažejo tudi na to, kako en diktator dopolnjuje drugega, čeprav ga ima navzven za sovražnika. Za komunistične nasilnike in njihove naslednike nič ne šteje dejstvo, da so bili med vojno časopisi pod strogo fašistično cenzuro, da so poročila o Rožmanovem obisku pri visokem komisarju Grazioliju in o njegovi "spomenici duceju" sestavili in dali v objavo italijanski fašisti, ki so se hoteli prikupiti svojemu vodji. Ko je treba uničiti idejnega in političnega nasprotnika, raje verjamejo pisanju fašističnih okupatorjev kot slovenskemu škofu in slovenskim zgodovinarjem.

Konec prihodnjic
Anton Drobnič

Škof Rožman v Anrasu na Vrhodnem Trbovljskem 31. maja 1945

Škof Rožman med obiskom slovenskih beguncev v taborišču Peggez pri Lienzu 1. julija 1945

Regionalna Televizija posebnega pomena
 Regionalna posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 95 81

www.rts-tv.com

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
 in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

**RAVNO
PRAV**

HLADNO

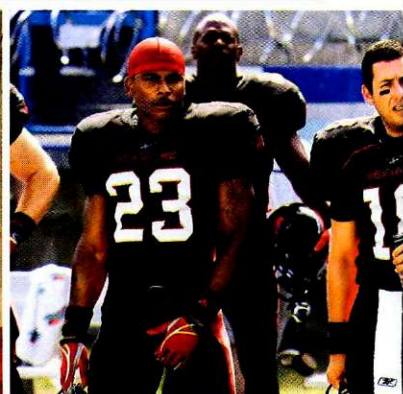
TOPLO

PETROL

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

Priložnost za maščevanje

Nekdanjega igralca ameriškega nogometa sadistični zaporniški upravnik prisili, da oblikuje nogometno moštvo, ki bi igralo proti moštvu zaporniških paznikov.

Zaporniško dvorišče je komedija, v kateri v glavnih vlogah nastopata Adam Sandler in Chris Rock. Je nova različica filma iz leta 1974 z naslovom *The Longest Yard*, v katerem je blestel Burt Reynolds. Je komedija o nekdanjem poklicnem nogometašu, ki se trudi biti pošten v eni izmed najtežjih situacij. Ko nekdanji igralec NFL Paul Crewe (Adam

Sandler) pristane v zaporu, ga stražnik tam prisili, da oblikuje nogometno moštvo. Kaznjenci se združijo, ko ugotovijo, da bodo njihov nasprotnik – stražniki. S pomočjo kolegov zapornikov Natea Scarborougha (Burt Reynolds) in Oskrbnika (Chris Rock) Crewe se zapornikom ponuja priložnost za maščevanje.

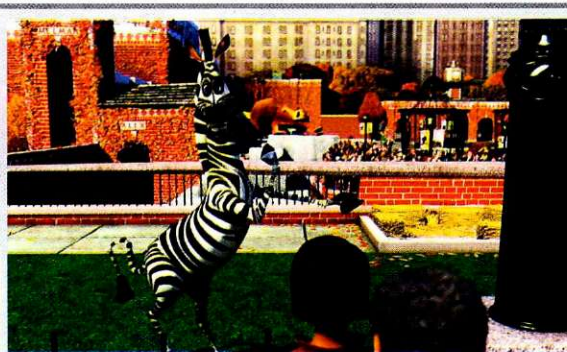
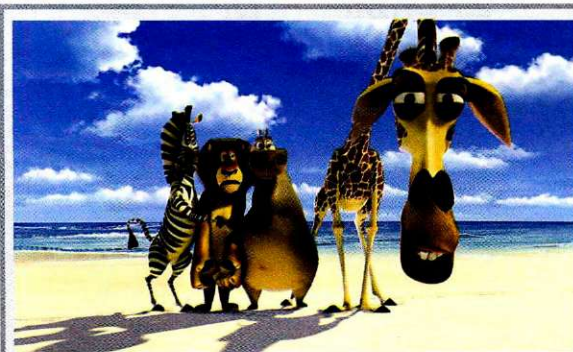
Film se lahko pohvali tudi z mnogimi slavnimi športniki, kot so Michael Irvin (Dallas Cowboys), Bill Romanowski (Oakland Raiders, Denver Broncos, Philadelphia Eagles in San Francisco 49), Brian Bosworth (Seattle Se-

THE LONGEST YARD	
Režija:	Peter Segal
Scenarij:	Sheldon Turner
Produkcija:	Barry Bernardi, Allen Covert, Michael Ewing
Igrajo:	Adam Sandler, Chris Rock, Burt Reynolds, James Cromwell, Cloris Leachman, Nelly, Brian Bosworth
Premiera:	1. 9. 2005
Distribucija:	Continental film

ahawks) in Terry Crews (San Diego Chargers, Washington Redskins, St. Louis Rams). V filmu nastopajo tudi rokoborci, kot so Bill Goldberg, Steve Austin (Stone Cold Steve Austin), Kevin Nash, in kickbokser Bob Sapp.

Različica za novo generacijo

Producent Jack Giarraputo pravi, da se je tega projekta lotil zelo resno in z vsem spoštovanjem. "Klicali smo Burta Reynoldsa, da nam je dal svoj blagoslov. Nismo pa dobili le blagoslo-

Madagaskar

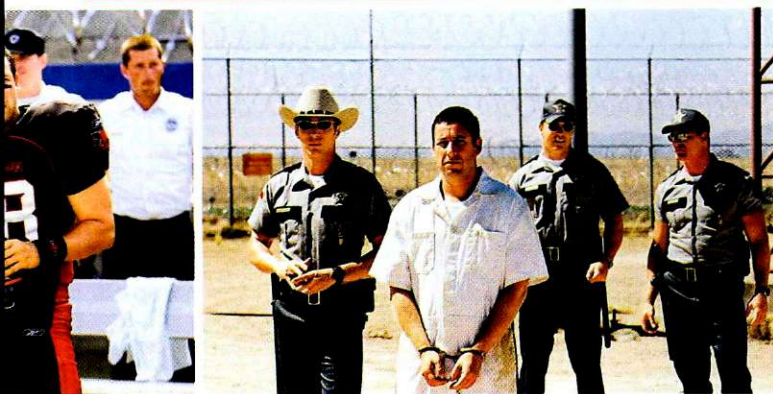
Ustvarjalci Madagaskarja nam ponujajo risanko, ki spominja na klasične mojstre tega žanra. Navdih za šale in akcijo so iskali v klasičnih animiranih filmih iz 30. in 40. let, v katerih je komični zaplet pogosto temeljil na gibanju junakov.

Lev Aleš je kralj mestne džungle. Pravzaprav v mestu narejene umetne džungle. Je glavna atrakcija newyorškega živalskega vrta. Aleš in njegovi najboljši prijatelji – Martin, ki je prav svojevrstna zebra, Milko, ki je sicer žirafa, predvsem pa velik hipohonder, in Slavka, ljubko zaobljen povodni konj – že vse življenje živijo v živalskem vrtu in so pravi mestni škrici. Sploh

se ne zavedajo, da je življenje v ujetništvu pravzaprav nekaj slabega.

A Martina nazadnje le preme-ga radovednost in neko noč se po-da v mesto. Saj ne zato, da bi po-begnili. Rad bi se le malo zabaval in do jutra bi se že vrnil v svojo ogra-do. Sredi noči pa njegovi prijatelji ugotovijo, da Martina ni in odpra-vijo se na reševalno akcijo.

New York je sicer mesto, kjer clo-

va, Burt je namignil, da bi pri filmu tudi sodeloval." Tako je dobil vlogo trenerja Natea Scarborougha. "Ponosen sem, da je film, ki smo ga posneli pred trideseti-

mi leti, spet oživel. Zdi se mi enkratna priložnost, da se film, ki so ga takrat ljudje dobro sprejeli, znova posname in morda postane še boljši, kot je bil tisti pred leti," pravi Burt Reynolds.

"Izvirni film iz leta 1974 sem si ogledal s svojim očetom in zdaj so moški moje starosti sami očetje in lahko peljejo svoje sinove gledat novo različico," pravi Giarraputo. "To je enkratna priložnost, da oživimo in predstavimo te like tudi sedanji generaciji."

Chris Rock, ki igra Oskrbnika, pravi, da so želeli tako igralci kot ekipa znova občutiti energijo izvirnika. "Zaporniško dvorišče je zabaven film z velikimi igralci – to je prav takšen film, kakršnega del si tudi sam želim biti in tudi sem ... v filmu, v katerem je vsak lahko zabaven in v katerem je vsak zvezda."

vek lahko vidi marsikaj nenavadnega in ljudje na večino teh posebnosti sploh niso več pozorni. A lev, žirafa in povodni konj, ki prosto tekajo po ulicah in se vozijo s podzemno železnico, le niso neopazni.

Martina najdejo, a še preden se lahko z vlakom odpeljejo nazaj v

živalski vrt, jih ujamejo, uspavajo in pošljejo v Afriko. Ljudje so pač prepričani, da si živali želijo na svobodo, v divjino.

Ko truma pingvinov, ki je vse prej kot gručica nedolžnih, ljubkih živalic, sabotira ladjo, se Aleš, Martin, Milko in Slavka znajdejo na obali Madagaskarja. In mestni razvajenci morajo ugotoviti, kako naj preživijo v divjini, ki je še nikoli niso videli od blizu.

Monika Maljevič

MADAGASCAR

Režija: Eric Darnell, Conrad Vernon
Scenarij: Billy Frolick, Mark Burton
Produkcija: Teresa Cheng, Mireille Soria, Karey Kirkpatrick
Igrajo: Ben Stiller, Chris Rock, Jada Pinkett-Smith, David Schwimmer, Adam Del Rio
Premiera: 1. 9. 2005
Distribucija: Karantanija Cinemas

na kratko

Bruca Willis bo v psihološki shriljivki Perfect Stranger lovila dobitnica oskarja Halle Berry. Willis se bo prelevil v obtoženca za umor, Berryjeva pa ga bo lovila kot tajna agentka, ki raziskuje umor svojega znanca. Velik del preiskave pri tem poteka prek svetovnega spleta. Film bodo začeli snemati predvidoma v začetku leta 2006, režiral bo James Foley. Projekt načrtujejo že več let. Sprva je bil kot režiser predviden Philip Kaufman, kot nosilka glavne vloge pa Julia Roberts. Willis se tačas ukvarja s pripravami na snemanje filma Umri pokončno 4. V kinih smo ga nazadnje videli v filmu Hostage.

Britanski igralec Daniel Craig, ki je imel v filmu Sylvia za partnerico Gwyneth Paltrow, bo v filmu Invasion igral z Nicole Kidman. Oliver Hirschbiegel bo s tem ZF filmom prvič posnel film v angleščini. Craig bo nastopil v vlogi zdravnika, ki pomaga psihologinji pri razjasnitvi skrivnostnih sprememb na ljudeh. Celo njen desetletni sin bo postal orodje zunajzemeljskih sil. Invasion se bo naslonil na kulturni film Invasion of the Body Snatchers iz leta 1956. Film bodo snemali v New Yorku, Washingtonu in Baltimoru.

Za novo različico francoskega gangsterskega filma Rififi iz leta 1955 so dobitnika oskarja Ala Pacina pritegnili za vlogo lopova. Hiša Stone Village Pictures si je zagotovila pravice za novo različico. Harold Becker, ki je s Pacinom sodeloval pri filmih City Hall in Sea of Love, bo prevzel režijo. V prvi različici filma tat po izpustitvi iz zapora ugotovi, da ga je zapustila žena, zato se nemudoma vrže v niz novih kriminalnih dejanj. Režiser Jules Dassin je tedaj posnel sloviti prizor rop, v katerem pol ure nihče ne spregovori niti ni glasbene podlage.

V Los Angelesu je v starosti 78 let umrl ameriški igralec Brock Peters, ki je v filmski klasiki Ubiti ptico oponašalko upodobil črnca, obtoženega, da je posilil belko. Peters, ki je nekaj mesecev bolehal za rakom, je v Hollywoodu sredi 50. let nastopal v stranskih vlogah v kakšnih 50 filmih, med njimi v filmu Porgy in Bess Otta Premingerja iz leta 1959. Nastopal je tudi na televiziji in v gledališču, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Najbolj pa je ostal v spominu v filmu Ubiti ptico oponašalko (To Kill a Mockingbird) Roberta Mulligana iz leta 1962, ki so ga posneli po knjigi Harper Lee. V filmu je igral vlogo obtoženca, žrtve rasiističnih predsodkov v Alabami v 30. letih. Bil je soigralec Gregoryja Pecka, ki je nastopil kot njegov zagovornik.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22

1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150

fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV

- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

2.9.2005

Slovenija 1

- 6.50 TEDENSKI IZBOR
- 6.50 KULTURA
- 7.00 ODMEV
- 7.35 MELVIN IN MUCA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.25)
- 7.50 SREČKO, JUŽNOAFRIŠKI KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.40)
- 8.05 FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 25/26 (VPS 07.55)
- 8.30 GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 25/26 (VPS 08.20)
- 8.55 TEDENSKI IZBOR
- 8.55 NA LINIJI: N'TOKO, ODDAJA ZA MLADE
- 9.35 JURE PERVEČ-MARCEL BUH: VRTIKARJI: ČAJ, TV NADALJEVANKA
- 10.10 MI SMO ... SLOVenci
- 10.40 MLADI NA ROBU, DOKUMENTARNA ODDAJA
- 11.30 PSI MILIJONARJEV, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
- 12.25 OSMI DAN
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.20 TARČA - KO BOMO NA OBLASTI ..., PONOVITEV
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
- 15.40 TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 22/26 (VPS 15.40)
- 16.05 IZ POPOTNE TORBE: LJUBEZEN (VPS 16.05)
- 16.20 SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 12/13 (VPS 16.25)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.35 NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/12 (VPS 17.35)
- 18.30 ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
- 18.40 LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 CELESTIN, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 SLOVENSKI VENČEK (VPS 20.00)
- 21.00 SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 11/20 (VPS 21.00)
- 22.00 ODMEV, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
- 0.05 BRANE RONČEL IZZA ODRA: CINDY BLACKMAN, 2. DEL, PONOVITEV (VPS 00.05)
- 1.20 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 2.15 TURISTIKA, PONOVITEV
- 2.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.35)
- 3.00 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 8.25 TV PRODAJA
- 9.00 ZABAVNI INFOKANAL
- 11.00 TV PRODAJA
- 11.30 OTROŠKI INFOKANAL
- 12.05 TEDENSKI IZBOR
- 12.05 OBZORJA DUHA
- 12.35 DUHOVNI UTIRIP
- 12.50 GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.50)
- 13.30 TEDENSKI IZBOR
- 13.30 ŠTAFETA MLADOSTI
- 14.15 SPREHAJALEC LEVOV, KANADSKO-ANGLIŠKO-KENIJSKI FILM (VPS 14.15)
- 16.05 DRUGA GODBA 2004: BOBAN MARKOVIĆ ORKESTAR Z GOSTJO ESMO REDŽEPOV, PONOVITEV SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, POSNETEK IZ GIFUJA (VPS 17.30)
- 18.35 MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
- 19.10 RT PREŽIVETJA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 8. ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 19.10)
- 20.00 KOLOSEJ - RIMSKA ARENA SMRTI, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
- 20.50 SLOVENSKI MAGAZIN (VPS 20.55)
- 21.15 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MADŽARSKA, 6/10 (VPS 21.20)
- 21.40 SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/14 (VPS 21.45)
- 22.10 MED TELES, FRANCOŠKI FILM (VPS 22.15)
- 23.45 SARACAS: LJUBEZEN DO SMRTI, VENEZUELSKI FILM, PONOVITEV (VPS 23.45)
- 1.15 INFOKANAL
- 3.55 GIFU: SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, PRENOS (VPS 03.55)

Kanal A

- 8.45 TV prodaja
- 8.50 Tihl zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
- 9.40 Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
- 10.30 E-, ponovitev
- 12.30 TV prodaja
- 13.00 Tihl zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
- 13.50 Mladi in nemirni, 4. sezona, 224. del ameriške nadaljevanke
- 14.45 Vsi moji otroci, 2. sezona, 119. del ameriške nadaljevanke
- 15.35 TV prodaja
- 16.05 Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 2. del ameriške hum. nanizanke
- 17.30 Caroline v velemestu, 3. sezona, 10. del ameriške hum. nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ Z Adijem po Sloveniji
- 18.45 E- Prepovedan položaj
- 19.10 E- Večerja z zvezdo
- 19.45 E- Zmenek
- 20.00 Komedija: Sestre, ameriški film
- 21.40 Midve z mamó, 3. sezona, 18. del ameriške naniz.
- 22.35 Moške zadeve, 5. sezona, 1. del ameriške nanizanke
- 23.30 Ruby Wax, The Full Wax, pogovorna oddaja
- 0.10 E-, ponovitev

Pop TV

- 6.45 24UR, ponovitev
- 7.45 Materina pot, ponovitev 12. dela mehiške nad.
- 8.45 Vila Marija, ponovitev 3. dela hrvaške nad.
- 9.40 TV prodaja
- 10.10 Proti vetru, ponovitev 9. dela mehiške nad.
- 11.00 Prava ljubezen, pon. 111. dela venezuelske nad.
- 11.55 Trenja, ponovitev
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Prava ljubezen, 112. del venezuelske nad.
- 16.00 Proti vetru, 10. del mehiške nadaljevanke
- 17.00 Vila Marija, 4. del hrvaške nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Materina pot, 13. del mehiške nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Akcija: Voja zvezd: Epizoda 1 - Grozeča prikazna, ameriški film
- 22.30 XXL premiere
- 22.35 Velika pričakovanja, ameriški film
- 0.30 24UR, ponovitev
- 1.30 Nočna panorama

Prva TV

- 06.00 TV prodaja
- 06.15 The Best Off
- 06.30 TV prodaja
- 07.00 YU-GI-OH, risana serija
- 07.25 Digimoni, risana serija
- 07.50 TV prodaja
- 08.20 Tri v vrsto
- 08.40 Spomin
- 09.00 YU-GI-OH, risana serija
- 09.25 Spomin
- 09.45 Tri v vrsto
- 10.00 Prva prebere prva
- 10.05 TV prodaja
- 10.25 Sto izložb, sto strasti, 507. del
- 10.50 Življenje ob jezeru, 29. del
- 11.15 Črna kronika, 29. del
- 11.50 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 12.50 TV prodaja
- 13.05 Tri v vrsto
- 13.20 Spomin
- 13.45 TV prodaja
- 14.10 Alo, alo, 24. del angleške serije
- 14.45 Vikarka iz Dibleya, 13. del angleške serije
- 15.20 Črni gad, 13. del angleške serije
- 15.55 Gospod Bean, 24. del angleške serije
- 16.25 Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
- 17.10 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 17.35 Sto izložb, sto strasti, 508. del ital. telenovele
- 18.00 Življenje ob jezeru, 30. del
- 18.25 Črna kronika, 30. del
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 19.55 Plemeniti komentar
- 20.00 Vroci veter, 7. del srbske serije
- 21.00 101 skandal Hollywooda, razvedrilna oddaja
- 21.50 Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija
- 22.45 Okrožje Columbia, II/18, del ameriške naniz.
- 23.30 Marlienna & Salome, pogovorna oddaja
- 00.30 Vroci veter, 7. del srbske serije
- 01.30 101 skandal Hollywooda, razvedrilna oddaja
- 02.20 Resnične zgodbe - v iskanju pravice, am. serija

- 03.15 Okrožje Columbia, II/18, del ameriške naniz.
- 04.00 Marlienna & Salome, pogovorna oddaja

TevePika

- 08.30 TV prodaja
- 9.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 09.30 Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
- 10.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
- 11.00 Slovenska glasbena lestvica, pon
- 12.00 To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
- 13.00 Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
- 13.30 TV Prodaja
- 14.00 Glasbeni Mozaik
- 17.00 Sijaj, pon
- 17.30 Do zdravia tudi tako, gost: Josip Pernar, pon
- 18.00 A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
- 18.30 Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, pon
- 19.00 Narodno zabavni koncert. GTV, pon
- 20.00 Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, prvič
- 21.00 Avto šok, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Avantura z Ano in Tajnem, pon
- 23.00 Evropski večeri z Lojzutom Petretjom, gost: Peter Skvarča
- 00.30 TV prodaja
- 01.00 Glasbeni mozaik

SOBOTA,

3.9.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEV
- 7.00 FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 26., ZADNJA EPIZODA (VPS 07.00)
- 7.25 GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 26., ZADNJI DEL (VPS 07.25)
- 7.50 ZADBE IZ ŠKOLJICE: WAITAPU, MLADINSKA NADALJEVANKA, 4/5, PONOVITEV
- 8.20 RISANKA
- 8.30 KINO KEKEC: KERABANOV NENAVALDNO POTOVANJE, NEMŠKO-KITAJSKI ANIMIRANI FILM (VPS 08.30)
- 9.50 TEDENSKI IZBOR
- 9.50 SLOVENSKI VENČEK
- 10.50 POLNOČNI KLUB
- 12.00 ONKRAJ NOVE DOBE, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL (VPS 12.00)
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 TURISTIKA, PONOVITEV
- 13.35 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 13.35)
- 14.00 BAJKE NA SLOVENSKEM: PRIHOD, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 14.00)
- 14.30 MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 10/15, PONOVITEV
- 15.20 OČE ZA ZALJUBIT, NEMŠKI FILM (VPS 15.20)
- 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.15 OZARE (VPS 17.15)
- 17.25 SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
- 18.40 PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 UTRIP
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 10., ZADNJI DEL (VPS 20.00)
- 20.35 ČEZ PLANKE: GRENLANDIJA (VPS 20.35)
- 21.35 PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
- 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.30 BRIGADA, RUSKA NADALJEVANKA, 9/15 (VPS 22.30)
- 23.25 NAPOLA, NEMŠKI FILM (VPS 23.25)
- 1.15 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
- 1.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
- 2.20 INFOKANAL

Slovenija 2

- 7.05 INFOKANAL
- 9.00 TV PRODAJA
- 9.30 INFOKANAL
- 12.25 TV PRODAJA
- 13.00 SKOZI ČAS
- 13.10 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MADŽARSKA, 6/10, PONOVITEV
- 13.35 SERGE LOPEZ TRIO, ODDAJA TV KOPER-

- 14.30 CAPODISTRIA, 1/2 (VPS 13.00)
- 14.30 TEDENSKI IZBOR
- 14.30 NA ROBU EVROPE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 15.50)
- 15.20 50 LET SIMFONIKOR RTV SLOVENIJA, GLASBENO-DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 16.40)
- 16.50 MACAZIN LIGE PRVAKOV V NOGOMETU (VPS 17.55)
- 17.15 SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, POSNETEK IZ GIFUJA (VPS 14.00)
- 18.20 ROBINZON CRUSOE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 1/2, PONOVITEV (VPS 18.20)
- 20.00 CELJE: NOGOMET, KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO 2006, SLOVENIJA - NORVEŠKA, PRENOS (VPS 20.00)
- 23.00 SAGA O FORŠTYH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 5/10, PONOVITEV (VPS 23.05)
- 0.15 DRUGA GODBA 2005: COMPE, POSNETEK KONCERTA (VPS 00.20)
- 1.10 INFOKANAL
- 3.55 GIFU: SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, PRENOS (VPS 03.55)

Kanal A

- 9.10 TV prodaja
- 9.40 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 115. dela ameriške nadaljevanke
- 10.30 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 116. dela ameriške nadaljevanke
- 11.20 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 117. dela ameriške nadaljevanke
- 12.10 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 118. dela ameriške nadaljevanke
- 13.00 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 119. dela ameriške nadaljevanke
- 13.50 Dannyjeve zvezde
- 14.50 Maksova poslovilna poteza, ameriški film
- 16.30 Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška naniz.
- 17.30 Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
- 18.00 E+
- 20.00 Družinski film: 102 dalmatinka, ameriški film
- 21.50 Las Vegas, 1. sezona, 22. del ameriške naniz.
- 22.45 Kaj dogaja?, ameriški film
- 0.35 Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
- 8.10 Brata Koalček, sinhronizirana risana serija
- 8.20 Drobizki, sinhronizirana risana serija
- 8.35 Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 9.05 Bučke, sinhronizirana risana serija
- 9.30 Vesel božič v zgodnji deželi, sinhron. risani film
- 9.20 Carobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 10.30 Harold in vijočična voščena, sinhronizirana risana serija
- 11.00 Najlepše pravljice bratov Grimm: Zlata goska, sinhron. risani film
- 11.30 Finske razglednice, dokumentarna serija
- 12.00 Močno zdravilo, 5. sezona, 17. del ameriške naniz.
- 12.55 Formula 1, prenos treninga
- 14.05 Lesket, ameriška nadaljevanke, 4/4
- 15.05 Neukročni Okavango, dokumentarna oddaja
- 16.05 Rajski svet: Namibijska, dokumentarna oddaja
- 17.10 24UR - vreme
- 17.15 Rešeni rudarji, ameriški film
- 19.00 24UR
- 20.00 Sobotni filmski hit: 28 dni, ameriški film
- 21.50 Ne pozabite velikana, ameriški film
- 23.55 Temni veter, ameriški film
- 2.00 24UR, ponovitev
- 3.00 Nočna panorama

Prva TV

- 07.30 YU-GI-OH, risana serija
- 08.20 TV prodaja
- 09.00 Digimoni, risana serija
- 09.25 TV prodaja
- 09.55 Digimoni, risana serija
- 10.20 TV prodaja
- 10.50 Življenje ob jezeru, 26. del
- 08.25 Življenje ob jezeru, 27. del
- 08.50 Življenje ob jezeru, 28. del
- 09.15 Življenje ob jezeru, 29. del
- 09.40 Življenje ob jezeru, 30. del
- 12.55 TV prodaja
- 13.15 Ena na ena, ponovitev
- 14.05 Prestžno, ekskluzivno, ponovitev
- 14.40 Prvaki med silki, reportaža
- 15.05 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 16.05 Lisiče, 3. del srbske serije
- 17.05 Ljubezenske prevare, 16. del

17.50	101 zgodba Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Med Državno in Glavno, ameriška drama 2000
21.40	Globoko v gozdu, film
23.10	Reporter X
23.40	Med Državno in Glavno, ameriška drama 2000
01.20	Globoko v gozdu, film
02.50	Reporter X

TevePika

07.30	Tv Prodaja
07.55	Četrtnove pravljice, petelinček budilček, pon
08.00	Navigator, pon
08.30	Slo motion, pon
09.00	Tv Prodaja
09.30	Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Evropski večeri z Lojzetom Petretlom, gost: Peter Skvarca
12.30	Do zdravia tudi tako, gost: Josip Pernar, pon
13.00	Glasbeni mozaik
16.00	Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, pon
17.00	Do zdravia tudi tako, gostja: Vanda Andolsek
17.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.00	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
18.30	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Peter Gregor
19.00	V harmoniji z naravo, pon
19.30	Algea, brezskrbno na počitnice, pon
20.00	Avto šok, pon
20.30	Modro, oddaja o navtiki, prvič
21.00	Sijaj
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, hepatitis C, pon
23.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

4.9.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: SNORČKI, RISANA NANIŽANKA, 10/13; MALI LETEČI MEDVEDKI, RISANA NANIŽANKA, 9/12 (VPS 07.30) NEDELJSKA MAŠA, PRENOS IZ ČRENŠOVEC (VPS 09.55)
11.00	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVIŠTE
11.30	OZORBJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00) POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00) PRI JOŽOVČU Z NATALIJO, PON. (VPS 13.15) 14.15 TEDENSKI IZBOR
14.15	IGRE BREZ MEJA: RADENCI (VPS 14.15)
15.50	NIKOLI OB DESETIH - ŠANK ROCK (VPS 15.50)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVIŠTE (VPS 17.20)
18.15	SLOVENSKE OLIMPIJCI: MIROSLAV CERAR - GIMNASTIKA (VPS 18.15) ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	SLOVENSKA POTEVKA, PRENOS IZ KRIZANK (VPS 20.00)
21.55	Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 22.05)
22.25	INTERVIJ: MILENA ZUPANČIČ (VPS 22.35)
23.20	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 23.30)
23.40	PTIČ S KRISTALINIM PERJEM, ITALIJANSKI FILM (VPS 23.50)
1.10	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVIŠTE
1.50	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

7.05	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
9.35	TV PRODAJA
10.10	SKOZI ČAS
10.20	TEDENSKI IZBOR

10.20	ČEZ PLANKE: GRENLANDIJA
11.20	24. SREČANJE TAMBURAŠKIH IN MANDOLINSKIH SKUPIN IN ORKESTROV SLOVENIJE, 3/4 (VPS 12.15)
11.45	MLADI VIRTUOZI: KLARINETIST MATIC TITOVŠEK (VPS 12.40) SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, POSNETEK IZ GIFUJA (VPS 13.00)
12.05	NOGOMET, KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO 2006, SLOVENIJA - NORVEŠKA, POSNETEK IZ CELJA (VPS 14.00)
13.05	BERLIN: ATLETIKA - ZLATA LIGA, PRENOS (VPS 15.00)
15.00	ROBINZON CRUSOE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL, PONOVIŠTE (VPS 18.10)
20.00	NA DRUGI STRANI BURKE, IRANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00) NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 21/22 (VPS 20.55)
21.40	UMETNOST GLASBE IN PLESA
21.40	DEO GRATIAS, ANTONIN DVOJAK, ČEŠKI GLASBENO DOKUMENTARNI FILM (VPS 21.45)
22.40	PRAŠKI KOMORNI BALET, AMERIŠKI KVARTET A. DVOJAKA (VPS 22.40) TONE PARTLIJČ: ČAJ ZA DVE, TV POSNETEK PRESTAVE SNG DRAMA MARIBOR, PONOVIŠTE (VPS 23.05)
0.50	INFOKANAL

Kanal A

9.10	TV prodaja
9.40	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 220. dela ameriške nadaljevanke
10.30	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 221. dela ameriške nadaljevanke
11.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 222. dela ameriške nadaljevanke
12.10	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 223. dela ameriške nadaljevanke
13.00	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 224. dela ameriške nadaljevanke
13.50	Danijjeve zvezde, gostja novinarka Maja Šodja
14.50	Frankie in Hazel, ameriški film
16.30	Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška naniz.
17.30	Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
18.00	E+
20.00	TV kriminalka: Brez strahu, ameriški film
22.10	Znova na prostosti, 2. sezona, 10. del ameriške nanizanke
23.05	Navigator
23.35	Študentka in profesor, avstralski film
1.20	Danijjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.50	Ogjeva družina, sinhronizirana risana serija
9.00	Ben Hur, sinhronizirani risani film
10.20	Super punce, sinhronizirana risana serija
10.50	Čarobna angleščina, otroška zabavno- izobrazevalna serija
11.00	Tom in Jerry, risana serija
11.05	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
11.30	Na deželci je lepo, 1. sezona, 12. del avstralske nanizanke
12.30	Močno zdravilo, 5. sezona, 18. del ameriške naniz.
13.30	Formula 1, prenos dirke za VN Italije
16.00	Mary Higgins Clark: Nebeski pomočnik, kanadski film
17.50	24UR - vreme
17.55	Jamie Oliver kuha solarjem, angleška oddaja, 1/4 24UR
19.00	24UR
20.00	Nedeljski filmski hit: Rain Man, ameriški film
22.20	Športna scena
23.05	Wall Street, ameriški film
1.20	24UR, ponovitev
2.20	Nočna panorama

Prva TV

07.15	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.30	TV prodaja
09.30	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.30	TV prodaja
11.45	Skozi ključavnico, ponovitev
12.30	Alo, alo, 24. del angleške serije
13.00	Vikarka iz Dibleya, 13. del angleške serije
13.30	Črni gad, 13. del angleške serije
14.05	Gospod Bean, 24. del angleške serije
14.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.00	TV prodaja
16.30	Shaka Zulu, 4. del ameriške serije
17.20	Med Državno in Glavno, ameriška drama 2000
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja

20.00	Maskiran in Anonimen, film
21.40	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
22.25	Marlenna & Salome, ponovitev
23.25	Shaka Zulu, 4. del ameriške serije
00.25	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
00.50	Maskiran in Anonimen, film
02.30	Znani in zanimivi, razvedrila oddaja
03.15	Shaka Zulu, 4. del ameriške serije
04.15	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja

TevePika

09.30	Tv Prodaja
09.55	Četrtnove pravljice, petelinček budilček, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	Predah v gibanju, pon
13.30	Tv Prodaja
14.00	Tam kjer je veselje doma
16.45	Vodit po podjetništvu, 5. del, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivične okuzbe kože
17.30	Avto šok, pon
18.00	Do zdravia tudi tako, gost: dr. Peter Gregor
18.30	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, prvič
19.00	Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, pon
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Modro, oddaja o navtiki
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
23.00	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
23.30	Sijaj
00.00	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

5.9.2005

Slovenija 1

6.30	TEDENSKI IZBOR
6.30	UTRIP
6.45	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOUTNE TORBE: LJUBEZEN
9.20	ODDAJA ZA OTROKE
9.35	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 12/13 IGRE BREZ MEJA: RADENCI
10.10	NIKOLI OB DESETIH - ŠANK ROCK
11.45	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.00	TEDENSKI IZBOR
13.25	HRI-BAR
13.25	HRI-BAR
14.20	SLOVENSKE OLIMPIJCI: MIROSLAV CERAR - GIMNASTIKA
14.30	PRVI IN DRUGI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROSKA (VPS 15.05)
15.40	METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIŽANKA, 8/11 (VPS 15.40)
16.05	RADOVEDNI TAČEK: NIT (VPS 16.05)
16.25	ŽELODKO SUPERCA, RISANKA (VPS 16.20)
16.35	BINE: POLICIST, LUTKOVNO-IGRANA NANIŽANKA ZA OTROKE, 14., ZADNJA EPIZODA (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	DRUGA GEZEZA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/7 (VPS 17.30)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NAD. 11/15 (VPS 20.00)
20.50	RDEČE POLETJE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 10., ZADNJI DEL (VPS 20.45)
21.40	NARAVNA ČUDES: CAMARGUE (VPS 21.40)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE: IVANA ORLEANSKA, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 3., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.25	TV PRODAJA
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.15	TEDENSKI IZBOR
12.15	SLOVENSKI MAGAZIN
12.40	Š - ŠPORTNA ODDAJA
13.05	UMETNOST GLASBE IN PLESA
13.05	DEO GRATIAS, ANTONIN DVOJAK, ČEŠKI GLASBENO DOKUMENTARNI FILM
14.00	PRAŠKI KOMORNI BALET, AMERIŠKI KVARTET A. DVOJAKA
14.30	NA DRUGI STRANI BURKE, IRANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
15.25	TURISTIKA
15.20	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 15.50)
16.55	COLETTE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL, PONOVIŠTE (VPS 16.55)
18.55	DEDIŠČINA EVROPE: KAREL II: STRAST IN OBLAST, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/4, PONOVIŠTE (VPS 18.50)
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	HUMANISTIKA (VPS 20.30)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
22.00	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA, PONOVIŠTE (VPS 22.00)
22.30	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: KOBENHAVN, PONOVIŠTE (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

8.10	Tv prodaja
8.15	Tihzi zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
9.10	Obalna straza na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.00	E-, ponovitev
12.00	TV prodaja
16.30	Tihzi zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
13.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, 225. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 120. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 1. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Filmski ciklus Bruce Willis: Hartova vojna, am. film
22.15	Zvezdna vrata, 5. sezona, 1. del ameriške naniz.
23.10	Mladi zdravniki, 3. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Seinfeld, 6. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 5. del angleške humoristične nanizanke
0.50	E-, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Materina pot, ponovitev 13. dela mehiške nad.
9.40	Vila Marija, ponovitev 4. dela hrvaške nad.
10.30	Tv prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 10. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 112. dela venezuelske nad.
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 113. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 11. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 5. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 14. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Zelo osebno, ameriški film
22.15	Rudniki kralja Salomona, ameriška nad. 3 in 4/4
0.00	XXL premiere
0.05	Nevarno območje, ameriški film
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	Tv prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija

07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 508. del
10.50	Crna kronika, 30. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.35	TV prodaja
13.20	Okrožje Columbia, II/18. del ameriške naniz.
14.05	Maskiran in Anonimen, film
15.45	Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 509. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 31. del
18.25	Crna kronika, 31. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Maze, ameriška drama, 1995
21.35	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
22.00	Urška sov
22.55	Maze, ameriška drama, 1995
00.30	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
01.00	Urška sov

TevePika

07.30	TV Prodaja
08.00	Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, pon
09.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, hepatitis C, pon
10.00	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
10.30	Avto šok, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaza
11.30	Navigator, pon
12.00	Trenja, POP TV
13.30	Vodič po podjetništvu, 5. del, pon
13.45	TV prodaja
14.00	Glasbeni Mozaik
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Drom pot, oddaja o Romih
17.30	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
18.00	Hiron, svetovanje dr. Emila Kušca, živo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: dr. Uroš Lipušček, prvič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, avtizem, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	TV dražba, z Mariom, živo
00.00	E+
01.00	TV Prodaja
01.30	Glasbeni mozaik

TOREK,

6.9.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	RADOVEDNI TAČEK: NIT
9.20	BINE POLICIST, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 14. ZADNJA EPIZODA
9.40	CEDIK, RISANA NANIZANKA, 32/52
9.55	RISANKA
10.05	ZGODBE IZ ŠKOLJKE: WAITAPU, MLADINSKA NADALJEVANKA, 5. ZADNJI DEL
10.35	SOŽITJA
11.50	SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR PRI IŽOVCU Z NATALIJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	ČEZ PLANKO: GRENLANDIJA
14.25	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 10., ZADNJI DEL

15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK (VPS 15.05)
15.40	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 23/25 (VPS 15.40)
16.05	MUNKIJI, RISANA NANIZANKA (VPS 16.05)
16.10	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 11/13 (VPS 16.10)
16.35	ZLATKO ZAKLADKO: JEZERKO IZ CERKNišKEGA JEZERA (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	STOJI UČILNA ZIDANA, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.05	PRISLUHNIIMO TIŠINI (VPS 18.05)
18.40	SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	VIDA IN LUKA, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
21.00	DIVJA SRCA, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DINASTIJA SAUD, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2 (VPS 22.50)
23.40	STOJI UČILNA ZIDANA, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVIŠTEV
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.10	POD ŽAROMETOM, PONOVIŠTEV
2.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.15	TEDENSKI IZBOR
14.15	OŠEBNO
14.45	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV
15.10	HUMANISTIKA
15.40	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
16.15	STUDIO CITY, PONOVIŠTEV
17.20	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK, PONOVIŠTEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
18.45	MATJAZ FISTRAVEC - UROŠ SEVER: ŠTEBER, TV FILM, PONOVIŠTEV (VPS 18.45)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 1/24 (VPS 20.00)
20.25	EVALD FLISAR: KAJ PA LEONARDO?, TV PRIREDBA PREDSTAVE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANSKEGA (VPS 20.25)
22.35	KOLCANJE, MADŽARSKI FILM (VPS 22.35)
23.50	NA LINIJI: N'TOKO, ODDAJA ZA MLADE, PONOVIŠTEV
0.35	INFOKANAL

Kanal A

8.15	TV prodaja
8.20	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
9.10	VIP, 1. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
10.00	E+, ponovitev
12.00	TV prodaja
12.30	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
13.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, 226. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 121. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 2. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 4. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 12. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
20.00	Akcija: Poštasti iz globin, ameriški film
21.45	Zvezdna vrata, 5. sezona, 2. del ameriške nanizanke
22.40	Mladi zdravniki, 3. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Seinfeld, 6. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
23.40	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 6. del angleške humoristične nanizanke
0.20	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Materina pot, ponovitev 14. dela mehške nad.
9.40	Vila Marija, ponovitev 5. dela hrvaske nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 11. dela mehške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 113. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Močno zdravilo, 5. sezona, pon. 18. del am. nan.
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 114. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 12. del mehške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 6. del hrvaske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 15. del mehške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.55	Živiljska zgodba: Ona je premlada, ameriški film
22.35	XXL premiere
22.40	Na kraju zločina, 2. sezona, 2. del ameriške naniz.
23.35	Ločitev, ameriški film
1.25	24UR, ponovitev
2.25	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 509. del
10.50	Crna kronika, 31. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	Spomin
12.55	TV prodaja
13.40	Urška sov, ponovitev
14.35	Maze, ameriška drama, 1995
16.10	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 510. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 32. del
18.25	Crna kronika, 32. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Lisice, 4. del srbske serije
20.55	Prvaki med silaki, reportaza
21.25	Ljubezenske prevare, 17. del ameriške resničnosti serije
22.15	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.15	Lisice, 4. del srbske serije
00.10	Prvaki med silaki, reportaza
00.40	Ljubezenske prevare, 17. del ameriške resničnosti serije
01.30	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	TV Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
7.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
8.00	Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Sijaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudjia Klariča, prvič
10.30	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
11.00	Avto šok, pon
11.30	Do zdravja tudi tako, gost: Josip Perner, pon
12.00	Razgledovanja, potopisna reportaza
12.30	Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, pon
13.00	TV Prodaja
13.30	Glasbeni mozaik
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, avtizem, pon
17.30	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
18.00	V harmoniji z naravo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: dr. Uroš Lipušček, pon
20.00	To morate vedeti!
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, lebdjenje, prvič

21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.30	Naša mala klinika
00.30	TV Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SREDA,

7.9.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 11/13
9.30	ZLATKO ZAKLADKO: JEZERKO IZ CERKNİŠKEGA JEZERA
9.50	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8/12
10.45	SLOVENSKA POPEVKA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.25	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 10/13 (VPS 15.40)
16.00	POD KLOBUKOM: OTOK BURANO, 1. DEL, PONOVIŠTEV (VPS 16.00)
16.20	POJOCI KAMENČKI, SLOVENSKE LJUDSKE OTROŠKE PESMI S KLARIŠO JOVANOVIČ, PONOVIŠTEV (VPS 16.20)
16.35	RISANKA
16.40	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 12/26 (VPS 16.40)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT - 100 LET SLOVENSKEGA FILMA: NA PLANINCAH, SLOVENSKI FILM (VPS 20.00)
21.30	KVIŠKU, SLOVENSKI KRATKI DOKUMENTARNI FILM (VPS 21.30)
21.40	ODPETI PESNIKI
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	Z VAMI, PONOVIŠTEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.55)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.50	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR
15.25	TEDENSKI IZBOR
15.25	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 1/24
15.50	DRUGA GODBA 2005: ČOMPE, POSNETEK KONCERTA
16.45	DOBER DAN, KOROŠKA
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVIŠTEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	24, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 12/24, PONOVIŠTEV (VPS 19.00)
20.00	KISHINEV: NOGOMET, KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO 2006.
22.20	MOLDAVIJA - SLOVENIJA, PRENOS (VPS 20.00)
22.30	KANDAHAR, IRANSKI FILM, PON. (VPS 22.20)
23.40	SLOVENSKA JAZZ SCENA: JAZZON 2004, KONCERT NOVE SLOVENSKE JAZZ GLASBE (VPS 23.40)
0.40	INFOKANAL

Kanal A

8.15	TV prodaja
8.20	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
9.10	VIP, 1. sezona, ponovitev 2. dela ameriške naniz.
10.00	E+, ponovitev
12.00	TV prodaja
12.30	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
13.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, 227. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 122. del ameriške nad.
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 3. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 3. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 5. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 13. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
20.00	Ekstra magazin
20.50	Popolna preobrazba, 2. sezona, dokumentarna serija
21.40	Zvezdna vrata, 5. sezona, 3. del ameriške naniz.
22.35	Mladi zdravniki, 3. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Seinfeld, 6. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
23.35	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 7. del angleške humoristične nanizanke
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Materina pot, ponovitev 15. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Vila Marija, ponovitev 6. dela hrvaške nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 12. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 114. dela venezuelske nad.
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 115. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 13. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 7. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 16. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Lažni izgovori, kan.-am. film
21.40	Monk, 2. sezona, 2. del ameriške nanizanke
22.35	XXL premiere
22.40	Na kraju zločina, 2. sezona, 3. del ameriške naniz.
23.35	Zaklad na dnu morja, ameriški film
1.25	24UR, ponovitev
2.25	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 510. del
10.50	Črna kronika, 32. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	TV prodaja
13.25	Lisice, 4. del srbske serije
14.20	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
15.15	Ljubezenske prevare, 17. del ameriške resničnosti serije
16.05	Prvi med siliki, reportaža
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 511. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 33. del
18.25	Črna kronika, 33. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
20.55	Kako preživeti, 1. del ameriške serije
21.45	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
22.20	Partnerja v akciji, ameriška kriminalka (2002)
23.50	Ena na ena, pogovorna oddaja

00.35	Kako preživeti, 1. del ameriške serije
01.25	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
02.00	Partnerja v akciji, francoska drama, 2003

TevePika

6.30	Tv Prodaja
7.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
7.30	Do zdravja tudi tako, gostja: Vanda Andolšek, pon
8.30	TV Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Oddaja o sončni strani življenja, lebdenje, pon
10.00	Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, avtizem, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: dr. Uroš Lipušček, pon
13.00	Glasični Mozaik
17.00	Razgledovanja, potpisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, Senožče med zgodovino in sedanostjo, 1. del
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	Vodič po podjetništvu, 6. del, prvič
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno POP TV
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasični mozaik

ČETREK,

8.9.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	POD KLOBUKOM: OTOK BURANO, 1. DEL
9.20	PRGIŠČE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: ZLATOLASKA, LUTKOVNA IGRICA
9.40	PRGIŠČE PRILJUBLJENIH PRAVLJIC: ZLATA RIBICA, LUTKOVNA IGRICA
10.00	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 12/26
10.15	POD ŽAROMETOM
11.05	SLIKE S POTI - BRAZILIJA, DOKUMENTARNA ODĐAJA
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	INTERVJU: MILENA ZUPANČIČ
14.15	VIDEOPIŠMA - IRMA IN DJORDJE
14.40	ODPETI PESNIKI
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.05)
15.40	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 35/52 (VPS 15.40)
15.50	ODĐAJA ZA OTROKE
16.15	ISKANJE PRIJATELJEV, KRATKI IGRANI FILM EBU, PONOVITEV (VPS 16.05)
16.30	ENAJSTA ŠOLA: NAFTA, ODĐAJA ZA RADOVEDNEŽE
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	JASNO IN GLASNO: GLEDAM PROFESORJA, VIDIM ...?, KONTAKTNA ODĐAJA, PONOVITEV (VPS 17.30)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - NOAM CHOMSKY: 911 ENAJSTI SEPTEMBER, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	53. LJUBLJANSKI POLETNI FESTIVAL: BERNARDA FINK (MEZZOSOPRAN) IN MOJCA ZLOBKO VAJGL (HARFA), 1/2 (VPS 22.50)

23.30	SKUPINA FESTIVAL BREŽICE 2005: LA FOLATA (ŠPANIJA) - ISKRIVE ESTAMPIDE, ETERIČNI NAPEVI IN VIRTUOZNE DIMINUCIJE ITALIJE V 14. STOLETIJU, 1/2 (VPS 23.30)
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV
1.10	TEDNIK, PONOVITEV
2.05	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.05)
2.30	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PROĐAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	TV PROĐAJA
13.00	ZABAVNI INFOKANAL
15.30	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/14, PONOVITEV
15.50	CIRCUM REGIONAL, ODĐAJA TV MARIBOR (VPS 15.50)
16.20	KOLOSEJ - RIMSKA ARENA SMRTI, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA, PONOVITEV
17.20	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
19.00	SOPRANOVI, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 3/13, PONOVITEV
20.00	POGLED V ARHIVSKO KNJIGO - 60 LET BIG BANDA RTV SLOVENIJA, GLASBENO DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 20.00)
20.50	NA KORUZI, ČEŠKA DRAMA (VPS 20.50)
22.05	JASNO IN GLASNO: GLEDAM PROFESORJA, VIDIM ...?, KONTAKTNA ODĐAJA, PONOVITEV
22.55	VSAKODNEVNE TEŽAVE, FRANCOŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 22.55)
0.40	INFOKANAL

Kanal A

8.15	TV prodaja
8.20	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
9.10	VIP, 1. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
10.00	E+, ponovitev
12.00	TV prodaja
12.30	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
13.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, 228. del ameriške nadaljevanke
14.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, 123. del ameriške nadaljevanke
15.05	TV prodaja
15.35	VIP, 1. sezona, 4. del ameriške nanizanke
16.30	Jimova družina, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 6. del ameriške hum. nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 14. del ameriške hum. nanizanke
18.00	E+
20.00	Britanski trojček Umori na podeželju: Smrt v vodi, angleški film
21.45	Mrtve priče, 4. sezona, 2. del angleške nanizanke
22.45	Sestre in zdravniki, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.25	Navigator, ponovitev
23.55	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Materina pot, ponovitev 16. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Vila Marija, ponovitev 7. dela hrvaške nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 13. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 115. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Monk, 2. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 116. del venezuelske nadaž

16.00	Proti vetru, 14. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 8. del hrvaške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 17. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.45	Na kraju zločina: New York, 1. sezona, 2. del ameriške nanizanke
22.40	XXL premiere
22.45	Od Vojne zvezd do Vojne zvezd, dokumentarni film
23.40	Votla konica, kanadsko-ameriški film
1.30	24UR, ponovitev
2.30	Nočna panorama

Prva TV

06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	Mali mečevalci, risana serija
07.25	Tri v vrsto
07.40	Spomin
08.00	TV prodaja
08.30	Tri v vrsto
08.45	Spomin
09.00	Mali mečevalci, risana serija
09.25	TV prodaja
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 511. del
10.50	Črna kronika, 33. del
11.25	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.15	TV prodaja
12.30	Tri v vrsto
12.40	Spomin
12.55	TV prodaja
13.40	Ena na ena, ponovitev
14.30	Partnerja v akciji, francoska drama, 2003
16.00	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
16.35	TV prodaja
17.10	Mali mečevalci, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 512. del italijanske telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 34. del
18.25	Črna kronika, 34. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 25. del angleške serije
20.30	Vikarka iz Dibleya, 14. del angleške serije
21.10	Črni gad, 14. del angleške serije
21.40	Gospod Bean, 25. del angleške serije
22.15	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
23.05	Alo, alo, 25. del angleške serije
23.15	Vikarka iz Dibleya, 14. del angleške serije
00.15	Črni gad, 14. del angleške serije
00.50	Gospod Bean, 25. del angleške serije
01.20	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, Senožče med zgodovino in sedanostjo, 1. del, pon
7.00	Predah v gibanju, gost: Ervan Fovere, pon
8.00	Sijaj, pon
8.30	TV prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Algea, brezskrbno na počitnice, pon
10.00	Do zdravja tudi tako, gostja: Vanda Andolšek
10.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: dr. Uroš Lipušček, pon
11.30	Drom pot, oddaja o Romih
12.00	V harmoniji z naravo
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
14.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasični Mozaik
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, avtizem, pon
17.30	Navigator, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: zalozba Debora, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
18.25	Četrtoke pravilice, strašila, prvič
19.00	Avto šok, pon
19.30	Modro, oddaja o navtiki, pon
20.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra Magazin
00.00	Tv prodaja
00.30	Glasični Mozaik

PETEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Bim-bam-bom
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Kmetijski nasvet
- 08.10 Turistične novice
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila
- 09.15 Napovednik
- 10.00 Poročila
- 11.00 Kratke novice, Vaša pesem
- 11.15 Knjižne minute (presoje)
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.50 Iz žitnice slovenstva
- 13.00 Mali oglasi
- 14.00 Kratke novice
- 14.05 Napovednik
- 14.15 GV v etru
- 14.30 Kulturni utrinki
- 14.45 Komentar tedna
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 17.00 Ob petkih pospravljamo podstrešje
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 18.15 Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
- 19.00 Kratke novice
- 19.15 Napovednik
- 19.30 Za otroke
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Iz Mohorjeve skrinje
- 21.15 Ponovitev Komentarja tedna
- 21.30 Mozaik dneva
- 22.00 Klasična glasba
- Ponovitve:
- 23.00 Doživetja gora in narave
- 24.00 Srečno na poti
- 00.45 Spoznanje več - predsodek manj
- 04.40 Radio Vatikan

SOBOTA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Naravoslovne zanimivosti
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila, Vaša pesem
- 10.30 Poročila, Vaša pesem
- 11.00 Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Zoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila

- 12.50 Iz žitnice slovenstva
- 13.00 Glasbena voščila
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 16.00 Mali oglasi
- 17.00 Slovenec Slovenca vabi
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 18.15 Naš gost
- 19.30 Poročila
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Radijska molitev
- 21.00 Škofov nagovor pred nedeljo
- 21.15 Svetniški kandidati - skof Vovk
- Ponovitve:
- 22.00 Za življenje
- 23.00 Obala neznanega
- 24.00 Slovenec Slovenca vabi
- 04.40 Radio Vatikan

NEDELJA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Iz žitnice slovenstva
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Iz življenja vesoljne Cerkve
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Prenos sv. Maše
- 10.00 Oznanila
- 10.15 Graditelj slovenskega doma
- 11.00 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 11.15 Kmetijska oddaja
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Glasbena voščila
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 16.00 Glasbena voščila
- 17.00 Slovencem po svetu in domovini
- 18.30 Sakralna glasba
- 19.30 Poročila
- 19.45 Škofov nagovor za nedeljo
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Obala neznanega - izzivi vere
- 21.30 Radijski roman
- Ponovitve:
- 22.00 Naš gost
- 23.00 Graditelj
- 23.45 Svetniški kandidati
- 00.30 Iz življenja vesoljne Cerkve
- 04.40 Radio Vatikan

PONEDELJEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Bim-bam-bom
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Kmetijski nasvet
- 08.10 Kratka kateheza
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila
- 09.15 Napovednik
- 10.00 Poročila
- 11.00 Kratke novice, Vaša pesem
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.50 Iz žitnice slovenstva

- 13.00 Mali oglasi
- 13.30 Stare, ma lepe
- 14.00 Kratke novice
- 14.05 Napovednik
- 14.15 GV v etru
- 14.30 Kulturni utrinki
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 17.00 1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 18.15 Glasovanje za Vašo pesem
- 19.00 Kratke novice
- 19.15 Napovednik
- 19.30 Za otroke
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Prijatelji radia Ognjišče
- 21.30 Mozaik dneva
- 22.00 Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
- Ponovitve:
- 23.00 Sakralna glasba
- 24.00 Slovencem po svetu in domovini
- 04.40 Radio Vatikan

TOREK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Bim-bam-bom
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Kmetijski nasvet
- 08.10 Predstavljamo vam
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila
- 09.15 Napovednik
- 11.00 Kratke novice, Vaša pesem
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.50 Iz žitnice slovenstva
- 13.00 Mali oglasi
- 13.30 Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
- 14.00 Kratke novice
- 14.05 Napovednik
- 14.15 GV v etru
- 14.30 Kulturni utrinki
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 16.00 Glasbena voščila
- 17.00 Šport na Radiju Ognjišče I.
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 18.15 Šport na Radiju Ognjišče II.
- 19.00 Kratke novice
- 19.15 Napovednik
- 19.30 Za otroke
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
- 21.30 Mozaik dneva
- 22.00 Sončna pesem
- Ponovitve:
- 23.00 Ponedeljekova 17.
- 24.00 Prijatelji radia Ognjišče
- 04.40 Radio Vatikan

SREDA

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Bim-bam-bom
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Kmetijski nasvet
- 08.10 Sredin trn
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila
- 09.15 Napovednik
- 10.00 Poročila
- 10.15 Srečno na poti
- 11.00 Kratke novice, Vaša pesem
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.50 Iz žitnice slovenstva
- 13.00 Zlati zvoki
- 14.00 Kratke novice
- 14.05 Napovednik
- 14.15 GV v etru
- 14.30 Kulturni utrinki
- 14.45 Sredin pogled v svet
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 16.00 Mali oglasi
- 17.00 Pogovor o
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 19.00 Kratke novice
- 19.15 Napovednik
- 19.30 Za otroke
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
- 21.30 Mozaik dneva
- 22.00 Glasba z znakmo
- Ponovitve:
- 23.00 Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
- 24.00 Šport na Radiju Ognjišče
- 04.40 Radio Vatikan

ČETRTEK

- 05.00 Z molitvijo v nov dan
- 05.10 Vreme, ceste, zamude vlakov
- 05.30 Poročila
- 05.45 Napovednik programa
- 06.00 Pričevalci vere
- 06.20 Prognostik
- 06.30 Kratke novice
- 06.35 Kličemo 113
- 06.45 Seialec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
- 07.00 Zvonjenje
- 07.15 Bim-bam-bom
- 07.30 Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
- 08.00 Kmetijski nasvet
- 08.10 Pod lipo domačo
- 08.30 Koledar prireditvev
- 08.45 Spominjamo se
- 09.00 Poročila
- 09.15 Napovednik
- 10.00 Poročila
- 10.15 Doživetja gora in narave
- 11.00 Kratke novice, Vaša pesem
- 12.00 Zvonjenje
- 12.05 Besede Matere Terezije
- 12.15 Voščilo PRO-jevcem
- 12.30 Poročila, osmrtnice, obvestila
- 12.50 Iz žitnice slovenstva
- 13.00 Mali oglasi
- 14.00 Kratke novice
- 14.05 Napovednik
- 14.15 GV v etru
- 14.30 Kulturni utrinki
- 14.45 Komentar Družine
- 15.00 INFO oddaja
- 15.30 Osmrtnice, obvestila
- 15.45 Koledar prireditvev
- 15.50 Pričevalci vere
- 16.00 Glasbena voščila
- 17.00 Oddaja KP studija
- 18.00 Poročila, Vaša pesem
- 18.15 Dijaška oddaja
- 19.00 Kratke novice
- 19.15 Napovednik
- 19.30 Za otroke
- 19.45 Seialec seje besedo (ponov.)
- 20.00 Radio Vatikan
- 20.20 Kaj bo jutri na R.O.?
- 20.30 Karavana prijateljstva I.
- 21.30 Mozaik dneva
- 22.00 Karavana prijateljstva II.
- Ponovitve:
- 23.00 Pogovor o
- 24.00 Sveta vera bodi vam luč
- 04.40 Radio Vatikan

Esad Babačić

Čedalje več je tistih, ki se spotikajo ob podobo našega selektorja Aleša Pipana, ki ima to nesrečo, da ne vliiva kakšnega posebnega zaupanja. Tudi njegove "trofeje" so tako pičle, da z njimi ne more kupiti naklonjenosti mrzlovoljne sedme sile. Pipan se je še dodatno "prikupil" nekaterim poročevalcem iz Podgorice, ki so mnenja, da bi se moral z njimi več pogovarjati. Po njihovo naj bi bila izmenjava mnenj med novinarji in strokovnim vodstvom podlaga za odkrivanje in odpravljanje slabosti v sistemu naše izbrane košarkarske vrste.

Pivo za dobro voljo

Po tistem, kar so videli pri Hrvatih, ki sedijo za isto mizo in brez dlake na jeziku razpravljajo o skupnem projektu, se jim je vse skupaj zazdelo še bolj tragično. Je Pipan tako zelo prepričan v svoj program, da ga ne zanima mnenje neučakanih novinarjev, ki so opazili tudi precej tistega, česar sam morda ni videl ali noče videti? Ali pa se preprosto boji soočiti se s poznavalci iz novinarskih vrst? Če je Spahija lahko spil pivo s svojimi potencialnimi sovražniki, zakaj tega ne stori Pipan? No, saj ni nujno, da spiijejo pivo, čeprav se tudi to včasih prileže. Dovolj bi bil tudi sok pod pogojem, da bi ga spili sproščeno. Prepričan sem, da je bilo v Podgorici kar nekaj novinarjev, ki vedo o košarki povedati veliko pametnega. Nič ne bi bilo narobe, če bi jim kdo prisluhnil, ne pa da se negativna energija širi v napačne smeri. Nekdo bi lahko pomislil, da naša reprezentanca nima tako dobro postavljenega notranjega ustroja in da zato prihaja do težav pri komunikaciji. Vse to smo že doživeli in res ni razloga, da se zgodba ponavlja v nedogled. Še posebej zdaj, ko je vsem jasno, da Slovenija ni na pravi poti. Resda pripravljalne tekme niso vedno odsev realnega stanja v nekem moštvu, a izkušnje nas učijo, da kakšnega hitrega zasuka na bolje skorajda ne more biti. Ne gre toliko za kakovost posameznikov, ta že do začetka ni vprašljiva, ampak za kemijo moštva. Zdi se, da je v igri spet vse preveč razpok, ki

so odraz slabega vodenja. Igra preprosto ne steče, kot bi morala. Vloge še vedno niso razdeljene, kar velja predvsem za zunanje pozicije. Vprašanje pravega organizatorja je še vedno odprto, čeprav je kandidatov kar nekaj. Kljub rotacijam je bilo mogoče opaziti, da moštvo nima hrbtenice. Povsem drugače je pri Srbih in Črnogorcih, Hrvatih in Litvancih, ki igrajo svojo košarko, ne ozirajoč se na vse težave, ki jih spremljajo. Zdi se, da je pri naših nasprotnikih iz Črne gore cilj bolj jasen. Seveda je mogoče, da naši niso hoteli pokazati vseh atributov, a to je verjetno bolj slaba uteha. Za nameček so se že izkazali Grki, ki igrajo izjemno trdo obrambo, in Bosanci, ki vedo, s čim razpolagajo. Bojim se napak v napadu in prostih metov, ki so še vedno raskasta rana našega moštva. Žal je

ter", ki ga tako vztrajno iščemo. Tudi Breza je izpolnil pričakovanja, tako da se tudi zanj ne smemo bati. Kot že rečeno, je večja težava v vezavah, če se izrazim nekoliko pesniško. Nevidna roka selektorja je tista, ki mora najti simbiozo med različnimi interesnimi skupinami znotraj ekipe. Žal takšnih skupin pri nas nikdar ni manjkalo.

Sicer pa so me z izvedbo prepričali prav gostitelji, ki se mi zdijo spet močni, tako da se ni bati, da bi se jim ponovile olimpijske igre. Način, kako so zmagovali, me je utrdil v prepričanju, da bodo šli skoraj gotovo do konca. Imajo skoraj vse, kar potrebuje novi prvak, posebej močni pa se mi zdijo pod obema obročema in v obrambi, ki je zares strupena. Kot sem predvideval, so na dobri poti, da presenetijo, tudi Hrvatje, ki igrajo laskot-

Prepričan sem, da je bilo v Podgorici kar nekaj novinarjev, ki vedo o košarki povedati veliko pametnega. Nič ne bi bilo narobe, če bi jim kdo prisluhnil, ne pa da se negativna energija širi v napačne smeri. Nekdo bi lahko pomislil, da naša reprezentanca nima tako dobro postavljenega notranjega ustroja in da zato prihaja do težav pri komunikaciji.

na koncu prav izvajanje le-teh pogosto ključnega pomena. Pohvale vreden je angažma kapetana Nesterovića, ki se počasi vrača na pota stare slave. Zdi se, da mu ni vseeno, kako se bo končala še ena evropska zgodba, kar vliiva upanje. Tudi drugi nosilec prstana Beno Udrih je pokazal, da ni po naključju postal prvak NBA. Beno bo gotovo tisti "šu-

no in učinkovito. Seveda pa imajo tudi oni – tako kot mi – težave s slabimi spomini. Le s to razliko, da imajo na klopi "trofejnega" trenerja, ki ve, kaj hoče. Za njim je tudi močan štab, ki popolnoma zaupa Spahiji in njegovemu občutku.

“Zrcalce, zrcalce na steni, povej, katera najlepša v deželi je tej?” Znamenito zrcalce je zlobni kraljici takole odgovorilo: “Najlepša je Sneguljčica!” Tudi v svetu športa je vse polno privlačnih Sneguljčic, ki se v moških očeh hočeš nočeš potegujejo za ta laskavi naslov. Njihova lepota, ki veje iz oglasov in z naslovnice, pa nemalokdaj zaide tudi v erotiko ...

Ana Paula Mancino, privlačna brazilska reprezentantka v odbojki

lih 98 odstotkov je zakopanih globoko pod mivko nevrotičnosti, iznad katere moški delež onanira ob pogledu na skupinico mladih plavalnih reprezentantk, ki so pravkar priplavale do obrežja. Kot morske deklince so se začele polagoma dvigovati iz vode in si otresati svoje mokre in dolge pramenne las. Trakove tangic so si morale vse-skozi skrbno popravljati, saj so le-ti pregrešno lezli vse globlje v mednožje. Šest jih je bilo in prav vse so se koketno nastavile poželjivcem, ki jim je

Atraktivne Sneguljčice

Ameriški politolog Samuel P. Huntington bi sledečo temo nemara označil za spopad treh svetov – ženskega, moškega in športnega. V svetu športa namreč ženski in moški svet živita nevrotično ljubezen, ki jo lahko na relacijski podlagi ljubezen-sovrastvo s trigonometrično funkcijo tudi dokažemo. To je namreč ljubezenski princip Romea in Julije, ki mu nikakor ne

giblivi boki, zibajoče se prsi, sanjska postava, popolne noge in napeta zadnjica, prepolna prvovrstnega mišičja. Moški pogledi hrepenijo le po najpopolnejših: Mariji Šarapovi, Ani Kurnikovi, Tatiani Golovin, Jeleni Dokić, Anastaziji Miškini, Eleni Dementievi, Giseli Dulko, Ani Ivanović, Ashley Harkleroad ... Neskončno dolge noge Slovakinke Daniele Hantuchove ovijajo in naposled zadavijo moške vratove. Ženski tenis je zamenjal ameriško priljubljeno nanizanko Obalna straža (Baywatch). Pomozvezda Pamela Anderson kljub silikonsko povečanemu oprsju ne premore dodane vrednosti, kot jo

še športnice in nas vabijo v svoja ovekovečena nedrja, ki so zdaj odkrita, zdaj zakrita. Estetika se lahko namreč že v naslednjem trenutku prek erotičnega položaja oz. dojemanja sprevrže v pornografijo. Vitomil Zupan, Charles Bukowski in Henry Miller se prav nič ne obotavljajo in zakupijo ženski šport. Dobesedno slečejo jih ... in nemudoma prevlada nagota. Boštjan Hladnik, režiser najboljšega slovenskega celovečerca vseh časov Ples v dežju, lahko po letu 1971, ko so mu “marmeladarji” razrezali njegovo razvpito Maškarado, končno poprime za kamero in BREZ CENZURE ustvari njeno prvotno “zeleno” verzijo. Denimo nekje ob morju, ki mu je še posebej ljubo. Ali pa nekje v osrcju Rugljeve teorije, po kateri naj bi bilo samo 2 odstotka Slovencev in Slovenk sposobnih za zrelo ljubezen. Preosta-

močno sonce onemogočalo jasen pogled. Počasi, druga za drugo, so si začele snemati modrčke, sonce pa je vse bolj in bolj pripekalo ... Nekateri so se počutili kot v Zupanovi IGRI S HUIDIČEVIM REPOM: “Zdaj bi se šli pa že lahko kopat, ali ne?” Kern se je vrgel v morje, Lida za njim, jaz skoraj hkrati. Mala je stala vzpeta na skali nad nami. Vsi trije smo ležali v vodi na hrbtu in jo gledali. Mala se je spustila na vse štiri in se elegantno splazila v vodo. Pljuskali smo, kričali, se premetavali po vodi, zgrabil sem Lido za zadnjico, mali pa potegnil z dlanjo čez prsi. Mala je zaplavala mimo mene tako tesno, da sem občutil dotik njene ponujajoče se kože. Z desnico sem prijel Lido za prsi, z levico sem pogladil mali ozadje, pri tem pa me je Lida zgrabila za ud – in bila prepričana, da cvete njej na čast.”

Britta Heidemann, dobitnica srebrnega odličja z lanskimi olimpijskimi igrami, je izvrstna in nadvse očarljiva sabljačica.

uspe obroditi erotne ljubezni. Medtem ko eden sovraži, drugi ljubi. A drug brez drugega ne moreta, pa čeprav si nista enakovredna oz. enakopravna.

Teniški Baywatch

V svetu športa pa je povrh vsega prišlo še do krivice: moški svet si je podredil ženskega, nad katerim se zdaj kot zvodnik veselo naslaja. Vso estetiko ženskega sveta si je kratko malo prisvojil in jo pretopil v erotično naslado. Pojma nima, katera igralka ta čas nastopa na osrednjem teniskem igrišču Odprtega prvenstva ZDA. Pomembni so samo in izključno njeni

premore denimo vitalistična ruska teniška zvezdnica Šarapova ali pa ameriški duet z odbojke na mivki Misty May – Kerri Walsh. Moški in ženski svet sta v športu sicer kot pes in mačka, ki jesta iz iste skleda; do športa pa se obnašata kot zajedavski vrsti. Od nje ga imata namreč večno korist!

Vitomil Zupan

Ženski šport je torej ena sama estetika, ki bo živela, vse dokler jo bodo pozirali moški pogledi. Z oglasnih panojev nam poželjivo mahajo najatraktivnej-

Ruska teniška igralka Maria Šarapova je v le enem letu zaslužila 18,2 milijona dolarjev in je ta čas najpopularnejša športnica na svetu.

Charles Bukowski

“Kaj na splošno misliš o ženskah?” je Bukowskega vprašala Liza Weston, 32-letna temnolaska z lepimi nogami, sicer pa njegova strastna dopisovalka v ŽENSKAH. Vsaka je drugačna od druge. V bistvu pa je vsaka mešanica najboljša in najslabša – obenem očarljiva in peklenska. Vsekakor pa sem vesel, da ženske obstajajo. Malo pozneje se je Liza prikazala iz kopalnice v srednje dolgi rdeči obleki, ki ji je izvrstno pristajala. Vsa vitka in elegantna je obstala pred ogledalom v spalnici in se igrala z lasmi ...” Da pa le ne bi preveč zašli, lahko nadaljuje-

Jennie Finch, igralka softballa, je najnovejša ameriška športna seksbombica!

Tudi Slovenci smo dobro oboroženi s športnimi lepoticami. V atletiki nas razveseljuje troškokašica Snezana Vukmirović iz Primorske, v alpskem smučanju pa Korošica Tina Maze.

Da ne bi kdo po naključju trdil, da je nogomet izključno moška igra! Ameriška reprezentantka Heather Mitts bi tovrstne izjave odločno ovrгла!

mo tam, kjer je nizozemska spletna stran www.wannahaves.nl končala ... Nizozemci so namreč objavili seznam z galerijami najlepših športnic. Še preden dokončam stavek, fantje iz prejšnjega poglavja že pribingljajo. Naslonijo se na rob 56. in 57. strani. Nestrpno kot razjarjeni volkovi pričakujejo objavo in se neuvidevno zaganjajo proti meni. "Vzemite, prasci!" zatulim in jim zabrišem seznam, na katerem so zapisana imena 22 najlepših: Susen Tiedtke (atletika, Nemčija), Meghan Heany Grier (potapljanje, ZDA), Francesca Piccinini (odbojka, Italija), Josefín Kvist (nogomet, Švedska), Ana Paula Mancino (odbojka, Brazilija), Camilla Martin (badminton, Danska), Britta Heidemann (sabljanje,

Nemčija), Amanda Beard (plavanje, ZDA), Fanny Rinne (hokej na travi, Nemčija), Fatima M. de Melo (hokej na travi, Nizozemska), Maurizia Cacciatori (odbojka, Italija), Kathy Radzuweit (odbojka, Nemčija), Therese Alshammer (plavanje, Švedska), Lokelani McMichael (triatlon, ZDA), Heather Mitts (nogomet, ZDA), Nikki Gudex (MTB, ZDA), Gabrielle Ricci (odbojka na mivki, ZDA), Sina Schielke (atletika, Nemčija), Tatiana Grigorieva (atletika, Avstralija), Amy Taylor (nogomet, ZDA), Fanni Juhasz (atletika, Madžarska), Amy Acuff (atletika, ZDA). Bingeljni krvoločno zarencijo in ga razcefrajo na koščke. Vsak pritajeno vzame svojega in ga odnese nazaj na plažo. A kdor prej pri-

de, prej melje – in tako zaužije še tisto poslednjo prijateljico Charlesa Bukowskega, čigar alterego Henry Chinarski je nadvse na svetu ljubil ženske (kako športno) in pijačo (kako nešportno). Na literarni večer je povabil tudi našega prvouvršenega binglja. In kaj se je tam zgodilo? "Ves čas se je smejala in pila in vlekla krilo navzdol. In kaj se je tam zgodilo? "Ves čas se je smejala in pila in vlekla krilo navzdol. Precej dober sem pri tem. Ponorela boš od užitka." - "Kaj menite o Allenu Ginsbergu?" - "Poslušaj, ne spreminjaj teme. Hočem tvoja usta, tvoje noge, tvojo rit." - "Prav," je rekla ... Poljubil sem jo. Res je bilo tako lepo, kot sem si predstavljal. Cvetnim listom podobne ustni-

ce so se razprle. Z jezikom sem zavrtal med njene zobe ... Potegnili sem jo k sebi. Poljubi so postajali vse bolj vroči. Položil sem njeno roko na svojem in ji zavihal spalno srajco navzgor. Začel sem se igrati z njeno ... Poljubljal sem jo; razmikal njena usta, ji grizljajal zgornjo ustnico. Lasje so se ji razsuli po vsej blazini ... Bilo je božansko!"

Henry Miller

Erotična zgodba z naslovom *Atraktivne Sneguljčice (XXX)* je pri koncu. To je sicer samo formalno, neformalno pa se bo zgodba končala šele ob poslednji likvidaciji moških nasladnih pogledov. Ameriški so še vedno neustavljivi, saj namreč po forumih že razglašajo in predstavljajo novo seksšportnobombico – Jennie Finch, igralko softballa. Tudi hitro sprinterko MeLisa Barber lahko predčasno (v njeni lepoti) ustavijo le odvečno vbrzgani hormoni. ESPN je za najprivlačnejšo izbral dirkačico Danico Patrick, revija Forbes pa Marijo Šarapovo, ki je kljub vse večji enakopravnosti med spoloma kot naboljša športnica po prepoznavnosti šele na 57. mestu med slavnimi. V letu dni je zaslužila neverjetnih 18,2 milijona dolarjev, kar jo uvršča še niže, na 62. mesto. Tiger Woods je na isti lestvici kot najbolje uvrščeni športnik na odličnem 2. mestu.

Lovro Kastelic

na kratko

ARMSTRONG SE SOOČA Z NOVI MI OBTŽOBAMI

Francoski športni dnevnik je pretekli teden legendarnega ameriškega kolesarja Lancea Armstronga obtožil, da si je leta 1999 na tekmah pomagal z nedovoljenimi sredstvi. Kot so zapisali v dnevniku, naj bi bil v zamrznjenih vzorcih urina ameriškega kolesarja iz leta 1999 z novimi metodami in postopki dokazali zlorabo prepovedanega krvnega dopinga eritropoetina (EPO), kar pa je Armstrong že zanikal. Kot je zapisal na

Je kolesarska legenda res jemala poživila?

svoji spletni strani www.lancearmstrong.com, je pisanje časopisa še en primer, ko so se evropski časopisi neupravičeno spravili nanj. "Žal se 'lov na čarovnice' nadaljuje in članek ni nič drugega kot 'tračarstvo,'" je zapisal Armstrong. Ali se bodo navedbe francoskega športnega dnevnika izkazale za resnične, bomo seveda še videli, dejstvo pa je, da se je moral Armstrong do zdaj že večkrat soočiti s takšnimi obtožbami, vendar mu dejansko nikoli niso mogli dokazati, da je res jemal prepovedana poživila.

MARADONA RAZKRIL SKRIVNOST "BOŽJE ROKE"

Legendarni argentinski nogometaš Diego Armando Maradona je pretekli teden v svoji televizijski oddaji Noč desetke prvič podrobneje pojasnil ozadje slovitega zadetka, doseženega s pomočjo "božje roke" v četrtfinalu svetovnega prvenstva v Mehiki leta 1986 proti Angležem. "Ker sem nizke rasti, niti po naključju ne bi mogel tiste žoge doseči z glavo. V ratar Angležev Peter Shilton je bil precej višji in v tistem trenutku ni videl, da sem uporabil levo zapestje. Šele kasneje so mu soigralci dejali, kaj se je zgodilo," je dejal Maradona.

Maradona, ki je bil takrat kapetan argentinske izbrane vrste, je dodal, da se je takoj zavedel, da je sodnik dosodil

zadek, toda nobeden od njegovih moštvenih kolegov mu ni čestital, saj niso mogli verjeti, da delilec pravice res ni razveljavil zadetka. "Čakal sem, da me bodo prišli soigralci objet, toda nikjer ni bilo nikogar. Zato sem jim takoj velel, naj pridejo k me-

Skrivnost Maradonovega zadetka z roko je razrešena.

ni in mi čestitajo, saj v nasprotnem primeru sodnik ne bodo priznal zadetka," je pojasnil 45-letni Maradona. Televizijski posnetki kažejo, da je kontroverzni Argentinec igral z roko, toda zadek je Argentini pomagal k zmagi in uvrstitvi v polfinale.

Vdor v zasebnost ali le igra?

Prejšnji ponedeljek je na nekaterih prodajnih mestih nenavadno hitro posla rumena revija Nova, ki jo izdaja založniško podjetje Burda iz Ljubljane. Vzrok je preprost – že nekaj dni pred izdajo so na velikih plakatih namreč oglaševali temo iz vsebine prihodnje številke. V skladu s svojim geskom, da razgaljajo slavne, so tokrat "razgalili" znano slovensko pevko Piko Božič. Slike jo prikazujejo z razgaljenim oprsem na plaži na Losinju. S samo oglaševalsko akcijo so sprožili precej zgražanja, a očitno smo Slovenci tudi takšni, da nas resnično pritegnejo le takšne in podobne neokusnosti. Predmet razprav so bile tudi izjave uredniškega direktorja Burde Boštjana Jevška, ki je dejal, da imajo njihovi bralci pravico vedeti, kako slavne osebnosti preživljajo svoje proste dni. Pika Božič, ki je sicer že od prej v kazenskem sporu z omenjenim tabloidom, napoveduje tožbo, tabloidu pa grozi tudi plačilo kazni v znesku 10 milijonov tolarjev zaradi neupoštevanja sodne odredbe. Sodišče je namreč pred izdajo revije sodno prepovedalo objavo njenih fotografij. Jevšek je pojasnil, da sodne odredbe niso upoštevali zato, ker je dokument prispel po faksu v petek okrog 14.20, takrat pa naj v uredništvu ne bi bilo nikogar. Ker odredba ni bila poslana s priporočeno postjo in ker je ni vročil sodni kurir, naj je tudi ne bi bili dolžni upoštevati, saj je potemtakem sploh niso dobili.

Je tabloid posegel v zasebnost Pike Božič ali pa je vse skupaj le del sova?

Lahko pa vso stvar pogledamo tudi iz drugega zornega kota. Kaj pa, če je vse skupaj skrbno premišljen in vnaprej dogovorjen medijski šov, uprizorjen za dvig popularnosti? Afera, ki je medijsko tako odmevna, dviguje naklado reviji in obnavlja nekoliko izgubljeno prepoznavnost Pike Božič. Pri svojih medijskih nastopih ponavadi več odkriva, kot skriva, zato ji verjetno takšna "slečena" igra ne bi povzročala veliko težav. **G. D.**

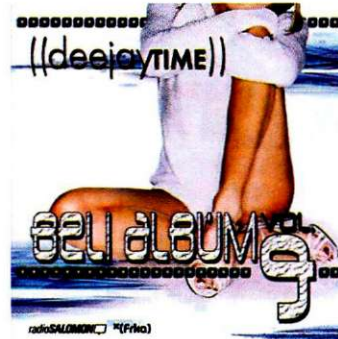
Beli album

Za blažitev podopustniških delovnih in šolskih obremenitev je ekipa Dee Jay Timea s prijatelji pripravila novo nadaljevanje glasbene serije Beli album. Na deveti plošči priljubljene izdaje z desetletno brado je zbranih 25 najbolj predvajanih domačih in objadranskih uspešnic letošnjega poletja. Večina skladb je objavljenih ekskluzivno ali v

obliki še ne slišanih remiksov, kar pomeni, da jih ne boste našli na nobeni drugi plošči. Album je plod sodelovanja ekipe Dee Jay Time z vsemi vodilnimi slovenskimi diskotečnimi ekipami, v projekt pa so poleg nekaj neodvisnih vpletene tudi tri od štirih vodilnih domačih založb. Na Belem albumu št. 9 se tako predstavljajo Jan Plesentjak, Bepop, Colonia, Alya, Karma,

popkultura

Avia Band, Domen Kumer, Kingston, 6 Pack Čukur, Žana, Toše Proeski, Silence, Pika Božič, Gušti in Polona, Maja Misson, Bohem, Make Up 2 ter še nekaj drugih glasbenikov in pevcev. Ekipa Dee Jay Timea bo delček devetega Belega albuma predstavila tudi v

živu, in sicer 2. septembra v klubu Lipa v Sp. Pircičah pri Ljubljani na tradicionalni zabavi Dee Jay Timea HURA, POČITNIC JE KONEC!!!

Nadarjena Gorenjka

Manca Špik je s svojo odlično uvrstitvijo na festivalu Melodije morja in sonca vzbudila veliko zanimanje tako pri ljudeh kot v medijih. Njena skladba Solze z neba se pridno vrtilo po vseh slovenskih radijskih postajah in osvaja odlična mesta na lestvicah. Pred kratkim je prilezla do vrha tudi na "tradicionalni" Stop pops 20, ki jo lahko poslušate vsak petek zvečer na Valu 202. Sicer pa je svetovnemu spletu na voljo tudi Mancina nova internetna stran www.mancaspik.com, kjer naj-

Yogurt

dete vse podrobnosti v zvezi z njo: biografijo, nastope, slike, odlomke njenih pesmi. Prav tako lahko Mancini pišete, z veseljem vam bo odgovorila. Medtem se Manca pripravlja tudi na nastop na izboru Pesem poletja 2005, kjer je prav tako finalistka s pesmijo Solze z neba, s producentom Raayem pa že pripravljata nove pesmi. Pozimi, v prazničnem času, nas bo znova presenetila.

Yogurt – nekaj posebnega

Fantje in dekle so končali s snemanjem novega spota za prihajajoči singel Nekaj posebnega. Glavno vlogo v spotu tokrat igra kosmati ptičji pajek Henry, ki se je veliko sprehajal po Nininem telesu. Marko, Aleš in Dani čestitajo svoji pevki za pogum in pripravljenost na tesno druženje s strašljivo živalico. Za scenarij, režijo in samo snemanje je skupina Yogurt, ki jo krasi mnogo talentov, tudi tokrat poskrbela sama. Snemalne lokacije so našli v mariborski Pekarni in v prostorih za vaje mariborskega banda Omet odpada. Za styling je poskrbela Nina Vodopivec (Tabu) s svojimi unikatnimi kreacijami, ki se pojavljajo pod blagovno znamko SIN, in tako ustvarila nov, odštekan videz skupine, zato z velikim zanimanjem pričakujemo septembrsko premiero spota.

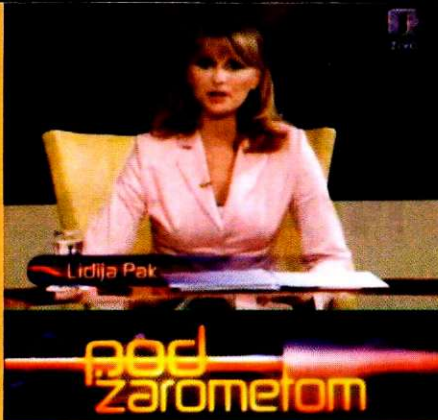
IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA

13 EPIZOD MATJAŽA +3 TILIKE

Čeravno sem ob začetku pisanja kritik medijskih prispevkov za Demokracijo sebi in uredniku obljubila, da oddaj, ki so popolnoma zanič, ne bom ocenjevala, je bila tokrat skušnjava prehuda.

TVS kot sveta preproščina!

O zadnji oddaji Pod žarometom na temo "Pred referendumom o RTV" in njeni voditeljici Lidiji Pak je preprosto treba nekaj reči. Tudi zato, ker se je referendumsko kampanja šele začela, in zato, ker novinarjem in urednikom na nacionalki nekdo pač mora držati zrcalo, tako kot bi ga morali novinarji na RTVS držati celotni družbi. Pa ga seveda ne!

Plak mi je dvignila že sestava vabljenih v oddajo (resda šele na polovici oddaje): Bernard Nežmah (Mladina), Andrej Aplenc (Zavod za oživitev civilne družbe), Tone Jerovšek (Zbor za republiko), Sandra Bašič Hrvatina (FDV), Vlado Miheljak (kolumnist in FDV) in Marjan Sedmak (Občanski forum). Miheljak je najprej napovedal, da bo itak šlo na referendum le 20 do 25 odstotkov volivcev. Če jih bo šla več kot tretjina, upam, da se bo javno opravičil. Nežmah je govoril o hujskaškem ozračju in o koncu demokracije, ki ga nekateri napovedujejo, če bo zakon sprejet. (Ko je tekla referendumsko kampanja za oploditev z biomedicinsko pomočjo, se je na primer z leveice slišalo o diktaturi manjšine in fašizaciji Slovenije.) "Odločanja na temelju razmisleka bo malo," je dejal Nežmah, Bašič Hrvatina pa ga je prvič dopolnila, da je dolžnost nacionalke, da predstavi novi zakon v primerjavi z obstoječim. Potem sem vso oddajo čakala, da se bodo začeli pogovarjati o vsebini zakona, pa nič. Bašič Hrvatina je v oddaji še enkrat dejala, da je vabilo razumela kot predstavitev spornih predlogov in pogovor o njih, pa spet nič. Jerovšek je dejal, da kampanja brez vsebine ni dobra, pa spet nič. Nežmah je tudi še enkrat rekel, da bo imela ključno vlogo nacionalka, če bo dala tej temi in primerjavam z ureditvami drugod več možnosti.

A spet nič! Namesto tega je voditeljico Pakovo zanimalo recimo, kateri deli civilne družbe se bodo vključili v kampanjo (so gostje vedeževalci?), kakšna bo vloga stroke, kaj bo referendum pomenil za težave znotraj LDS in za utrditev Pahorjevega položaja. Med njene posebne "cvetke" pa sodi ugotovitev, da predsednika evropskih novinarjev ni v oddaji, zato o njegovem stališču Aplenc ne more polemizirati. Sveta preproščina!

Za nameček je še Sedmak, kot da bi bili dva dni pred referendumom, jasno in glasno pozval volivce, naj glasujejo proti novemu zakonu. Pakova je bila tokrat modro tiho.

No, potem pa se v polemiki še izkaže, da sta oba, Miheljak in Sedmak, še člana obstoječega Kocijančičevega sveta RTV. Seveda sta življenjsko zainteresirana za njegov obstoj in še en mandat. Zakaj je bilo to ob njuni predstavitvi zamolčano? Videti pa je bilo takole; Miheljak je postavljal tezo, da bo 21 od 25 članov novega sveta RTV izbranih v državnem zboru, in če bi se kot kandidata pojavila on in Nežmah, bi "desna" večina izbrala Nežmaha. Na to mu je Nežmah hitro odgovoril: "Zdaj si pa ti!" Prejšnja, leva večina je namreč v svet RTV izvolila Miheljaka in niti na misel ji ni prišlo, da bi vsaj zaradi videza tja poslala še kakšnega "nežmaha". Posledice takega ravnanja prejšnjih oblasti so danes na nacionalki zelo vidne in so v oddaji Pod žarometom minuli torek v podobi uredniške in voditeljske ekipe v popolnosti prišle do izraza.

Magična gledalka

horoskop

Devica (22. avgust – 21. september)

Vsakdo za svoje uspešno delovanje potrebuje določeno mero smisla. Neosmišljeno delo iz navade najbolj ubija duha, zato morate znova ovrednotiti vse, kar vas obdaja. Kmalu vam bo postalo jasno, kaj je resnično potrebno.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Poklicali boste nekoga, da bi naredili kompromis glede neke zadeve. Delo vam zaradi težavnih pogajanj ne bo zastajalo, le malo več časa boste porabili tudi zanj. Veselite se prostih trenutkov, saj boste le tako lahko spočili svojo glavo, prepolno skrbi.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Pazite se težav na začetku tedna. Ker boste polni energije, vam ne bo preveč težavno, če boste malo zadržali svoja čustva. Sprehod v hladnem jutru vam ne bo škodoval, potem pa boste morali sprejeti nujno odločitev.

Strelec (22. november – 20. december)

Že v začetku tedna boste imeli veliko stvari bolj ali manj pripravljenih, tako kot je to potrebno. Dobro znate ravnati z ljudmi, zato vam ne bo težko narediti vsega, kar je potrebno za to, da vas bodo poslušali in upoštevali.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Vsi načrtovani dogodki vam bodo prinesli veliko lepega pa tudi nekaj solz in nivoze. Urnik bo napet, tako da se ga boste morali držati do minute natančno. Prisilite svoje domače, da vas bodo enkrat le poslušali.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Teden se bo začel z altruizmom, kmalu pa boste ugotovili, da morate najprej poskrbeti zase, šele potem boste lahko skrbeli za druge. Bodite pripravljeni na vse, tudi na kakšno zmerljivo od človeka, ki vam je blizu.

Ribl (19. februar – 20. marec)

Občutek imate, da se vam vse sproti pokvari, pa naj se lotite česar koli. Morda bi bilo koristno, da bi svoje delo opravili do srede, potem pa zahtevali poslušnost še od drugih. Kaže, da se bo vse močno spremenilo.

Oven (21. marec – 20. april)

Kamor koli boste ta teden šli, boste srečali nove ljudi in nove obraze. Konec tedna, ki je za vami, bo uspešno pozabljen in šli boste naprej. Dobro, da ste tako fleksibilni in urejeni. Kmalu se boste obnovili.

Bik (21. april – 21. maj)

Bilo bi zelo lepo, če bi upočasnili dogajanje, saj veste, da ni nikoli dobro hiteti. Delo vas bo počakalo, nova ljubezen pa tudi, če je le prava. Praktični preizkus ne bo škodil. Bodite veseli in zbrani, uspelo vam bo.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

V ponedeljek prevzemite pobudo vi. Delo vam zagotovo ne bo zastajalo, zato se vam ni treba na nikogar jeziti. V četrtek se boste morali soočiti z nepričakovanimi ovirami, ki vam bodo prekrizale pot. Ostanite zbrani.

Rak (22. junij – 21. julij)

Ne reagirajte prekmalu. Vse se bo še uredilo, le mirni ostanite in razmišljajte s trezno glavo. Človek, s katerim ste najpogosteje skupaj, je ta čas čustveno zelo ranljiv in hudo odvisen od vaših reakcij in sodb.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Ste pripravljeni na nekaj novega? To boste vedeli le po tem, da ne razmišljate več z bolečino o starih zamerah, pač pa lahko vidite njihovo realno sliko. Delo vam bo pri vsem še pomagalo. Imeli boste veliko priložnosti za stike.

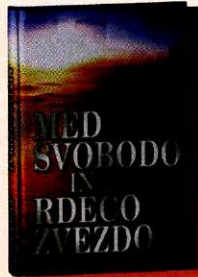
Nova obzorja, d.o.o.

Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

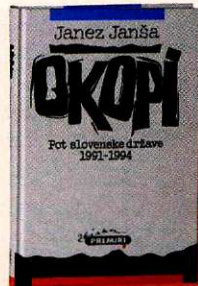
5.000,00 SIT

OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot
17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

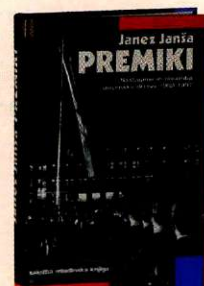
2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti

Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

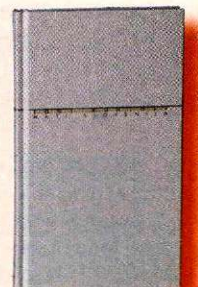

3.000,00 SIT

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

Samorog

*Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.*

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

	SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	BLOMDHA- LOVA ELEKTRONSKA OPERA	SEVERNO- ATLANTSKI PAKT	LJUBIMEC BOGINJE KIBELE	SLOVENSKI HOKEIST IVO	STAROŽI- DOVSKI KRALJ
	PERZEJEVA MATI V GRŠKI MITOLOGIJI						
	STAROGRŠKI KIPAR						
	ULIT IZDELEK ULITEK						
	OSREDNJI NOTRANJI PROSTOR SVETIŠČA					SLOVENSKI KNJIŽEVNIK	DREVO Z DOLGOPE- CLJASTIMI LISTI
	JANKO RAVNİK			RIMSKI REKTOR MARCUS PORTIUS	TINA TURNER		
	EGIP. BOG SONČA				KRAJ PRI POREČU		
DEMOKRACIJA	KAMNITA GMOTA	MESTO V SRBIJI	KEMIJSKI ZNAK ZA NOBELIJ	PERUNIKA	POJEDINA. GOSTIJA	GRŠKI OTOK V EGEJSKEM MORJU	ATOMSKA PEČ
							LOJZE DOLINAR
JEZIKO- SLOVEC ŠKRABEC							NORVEŠKI ALPSKI SMUČAR SAETER
KOLORADSKI HROŠČ							NEUMEN ČLOVEK PLASTIČNA MASA
STARORIMSKI POZDRAV				IZTOK MLAKAR		SLOVENSKI PRIPOVEDNIK RUDOLF	ŠKOF V FRANČOSKEM MESTU REIMSU
LOŠČILO				PIJAČA IZ ŠADJA			MIHA AVANZO ČRT KANONI
LJUBLJANSKA GALERIJA				ZAREBRNICA	LJUBLJENEC VRSTA MINERALA		ŽOGA ZUNAJ IGRIŠČA
	AVTOMOB. DIRKAČ LAUDA					ELVIRA KRALJ	GRČ V AR. DEŽELAH
	LANTAN					IT. NAFTNA DRUŽBA	ZGORNJI DEL TRUPA
DEMOKRACIJA							SPREMLJEV. EROSA
							POŽELENIJE
RUDARSKO MESTO V JUŽNI ŠPANJI							PECTIVO, POTRESENO S SOLJO
DRUGO IME ZA PRŠICE							KISEL JUŽNI ŠADEŽ
DEMOKRACIJA	RADIKAL OCETNE KISLINE						GRŠKA BOGINJA MODROŠTI

rešitev prejšnje križanke

DARKO, ONEIDA, LANTAN,
NINI, JZ, ČRN, REA, NOE,
ALTIMETER, ADA,
POLASTITEV, POL, AMAN,
AMATI, EV, ROK, PTA,
JESSIE, ANODA, VOE, METZ,
TOVARNAR, KOMNA,
USENIK, TART, OV, ROCAS,
LINARES, AV, AE, AZILANT

nagrajenci 33. številke

- 1. nagrada: MIHA TRAVNIK,**
Preščenik 10, 1294 Višnja Gora
- 2. nagrada: ROSANDA MEDVEŠČEK,**
Trg revolucije 16, 1420
Trbovlje
- 3. nagrada: JOŽE LEDNIK,**
Smrečnikovo 8, 2392 Mezica

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrezite in najpozneje do
8. 9. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **29. 8. 1521** so Turki zavzeli Beograd.
- **29. 8. 1862** se je rodil francosko-belgijski pesnik in dramatik Maurice Maeterlick. Rekel je: "Inteligenca je sposobnost, ki nam pomaga razumeti, da je vse nerazumljivo."
- **29. 8. 1931** so po scenariju Juša Kozaka v režiji Janka Ravnika posneli prvi slovenski celovečerni nemi film v črno-beli tehniki V kraljestvu Zlatoroga.
- **29. 8. 1945** je začel v Trstu izhajati Slovenski Primorec, prvi slovenski katoliški časopis po vojni. To naj bi bil svoboden glas proti drugemu slovenskemu komunističnemu časopisju.
- **30. 8. 1793** se je rodil Jožef Anton Rudež, eden iz slavne rodbine slovenskih graščakov iz Ribnice v 19. in prvi polovici 20. stoletja.
- **30. 8. 1848** so italijanski poslanci v dunajskem parlamentu zahtevali od ministrstva za notranje zadeve, da celotno Istro prizna za italijansko. Minister je njihove zahteve zavrnil.
- **30. 8. 1870** je Kranjski deželni zbor v posebni spomenici zahteval združenje vseh pokrajin, v katerih živi slovenski narod, v eno samo administrativno in kolikor mogoče državnopravno celoto. Tu se prvič v ustavni dobi omenja potreba po združenju Sloveniji.
- **31. 8. 1589** je umrl slovenski pisec in prevajalec biblije Jurij Dalmatin.
- **31. 8. 1908** se je rodil ameriški pripovednik William Saroyan. Ljudje pogosto govorijo, katero knjigo bi vzeli s seboj na samotni otok. Saroyan je na to odgovoril: "Mali učbenik plovbe, priročnik za izdelovanje čolnov in knjigo, v kateri je opisana tehnika jadrnanja."
- **1. 9. 1286** je bil goriški grof Majnhard III. kot zadnji ustoličen za koroškega vojvodo po starodavnem obredu.
- **1. 9. 1845** je prva septembrska številka ljubljanske Zgodnje danice poročala o tem, da so takrat pri nas dobrodelno nakupovali in skrbeli za majhne zamorčke.
- **1. 9. 1930** so na prvem tržaškem procesu, imenovanem Bazoviški proces, obsodili na smrt štiri člane organizacije Tigr: Zvonimirja Miloša, Ferdinanda Bidovca, Frana Valenciča in Frana Marušiča. Kazen so 5. septembra tudi izvršili na gmajni nedaleč od Bazovice.
- **2. 9. 1920** se je začela v Juljski krajini enotenska splošna stavka, ki so jo spremljali spopadi stavkajočih s fašisti.
- **3. 9. 1869** se je v Ljubljani rodil kemik in zdravnik Friderik Pregl, edini znanstvenik slovenskega rodu, ki je prejel Nobelovo nagrado.
- **4. 9. 1844** je v prilogi Novic zagledala luč sveta pozneje tako razpita oda Jovana Vesela Koseskega z naslovom Slovenija presvitlimu, premilostljivimu gospodu in cesarju Ferdinandu Pervimu ob veselim dohodu njih veličanstva v Ljubljano.

Upor sužnjev

Pred državljansko vojno so bili v ZDA vsakdanji nasilni upori črnih sužnjev. Ključnega pomena za ohranjanje sužnjelastništva na ameriškem jugu je bil mit o "zadovoljnem sužnju".

V dveh stoletjih pred ameriško državljansko vojno je bilo baje več kot 250 suženjskih uporov, ki so si prizadevali za osebno svobodo. Upori so bili večinoma spontani, šlo je za kratkotrajne vstaje majhnih skupin. Povedati so jih sprožili delavci težaki, izdali pa so jih največkrat kar hišni služabniki, ki so imeli tesnejše stike z gospodarji.

Posebno pozornost si zaslužijo predvsem trije veliki upori. Prvega je poleti 1800 v Virginiji sprožil črni suženj Gabriel. Gabrielov poziv je naletel na velik odziv in **30. avgusta 1800** se je v bližini Richmonda zbralo več kot tisoč sužnjev, ki bi verjetno resno ogrozili sužnjelastnike, če upornikov ne bi pregnalo silovito neurje. Neurje je guvernerju v Richmondu omogočilo, da je proti upornikom poslal policijo, ki je ujela Gabriela in kakih 35 tovarišev; pozneje so jih obesili.

Karavanški predor

Trasa karavanško-bohinjske železniške proge je zahtevala graditev več predorov. Najdaljši je bil karavanški, in sicer 7.975 m. Vrtati so ga začeli na obeh straneh poleti 1901 in ga dokončali **1. septembra 1906**. Za pogon vrtnih strojev so leta 1901 zgradili HE v Vintgarju.

Nujna je bila tudi sodobnejša cestna povezava. Po prvih pogovorih v začetku šestdesetih let je bila leta 1967 izdelana pilotna študija z 22 predorskimi različicami. Z geološkega, gradbenega in okoljskega vidika je nakazovala najprimernejšo lokacijo cestnega predora v bližini železniškega med Hrušico in Področco.

Na podlagi projektov dolge predorske cevi (na slovenski strani 3.450 m, na avstrijski 4.414 m) so se leta 1979 začela dela pred predorom (gradbišni plato in most čez Savo), ki pa so bila leta 1982 zaradi finančnih težav ustavljena. Dela so se nadaljevala od januarja 1986 in avgusta je bila narejena prva vrtina v pobočje Rožce. Predor je gradilo podjetje Slovenija ceste Tehnika v sodelovanju z avstrijsko firmo Polensky-Zöllner. Kljub težavam zaradi vdorov vode, velikih pritiskov zemlje, nevarnosti metanskih eksplozij in podorov hribine, zaradi katerih je bilo delo občasno ustavljeno, je bil predor prebit skoraj 3 mesece pred rokom, 28. maja 1989.

TIGR

31. avgusta 1927 je bila ustanovljena ilegalna protifašistična organizacija TIGR (Trst–Istra–Gorica–Reka). V virih obstaja sicer več datumov ustanovitve. Kali podtalnega odpora segajo v čas italijanske zasedbe Primorske po prvi svetovni vojni. Značilne oblike in manifestacije so bile nošenje in izobešanje narodnih barv, ki jih je italijanska okupacijska oblast prepovedala, ilegalni prehodi demarkacijske črte, širjenje tiska iz Slovenije, besedni in tudi fizični spopadi s stražniki, širjenje protitalijanske propagande itd.

V zavesti primorskih Slovencev se je kot ustanovni sestanek TIGR ustalilo srečanje septembra 1927 na Nanosu. Zbrali so se voditelji razpuščene Zveze prosvetnih društev (Zorko Jelincič, Albert Rejec), Zveze mladinskih društev (Dorče Sardoč, Jože Dekleva, Andrej Šavli) in voditelji ilegalnih celic s Pivškega (Jože Vadnjal). Osnovali so deželno tajno or-

ganizacijo, ki je pozneje dobila ime TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) v kontinuiteti z organizacijo TIGER iz leta 1924, na Tržaškem pa je do leta 1930 delovala pod imenom Borba.

Organizacija TIGR je na silo odgovorila s silo, z vsemi sredstvi se je bojevala proti fašizmu in raznarodovanju. Preprečevala je fašiziranje slovenskega in hrvaškega prebivalstva ter kolaboracijo ali vohunjenje ter delovala za osvoboditev Primorske in Istre.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

popolno informacijo o vseh javnih dogodkih. Tako kot se je delalo 45 let, ko je veljala samo ena resnica, tako je vse potekalo še nadaljnjih štirinajst let. Državljeni pričakujemo, da bo javni zavod RTV končno očiščen partijskih usedlin tako na kadrovskem kot tudi programskem področju. Državljeni smo imeli doslej pravico le plačevati naročnino.

Veselim se tudi posebnega programa, ki nas bo redno seznanjal z delom parlamenta, hkrati pa bo prinašal propagandna sporočila, s čimer bosta razbremenjena prvi in drugi program. RTV Slovenija ima toliko ali še več reklam, kot jih ima zasebna POP TV. Najhuje pa je, da so največkrat bebave in se ponavljajo skozi vse leto. Vlada se je pogumno lotila programa in predložila v sprejetje državnemu zboru res kakovosten predlog, ki pa moti privilegirance iz minulih desetletij, moti jih demokratično upravljanje z zavodom. Konec bo raznih kvazicivilnih družb, ki podaljšujejo enoumje in familiarnost na RTV. Partijski vodja g. Pahor je svojemu zavezniku Ropu dejal, da je imel doslej glavno besedo na RTV. Vsekakor bo še veliko težav, saj je večina novinarjev obiskovala tako imenovani rdeči lemenat ali FDV.

Pluralnost medijev je torej pogoj za resnično demokracijo in državljani in državljanke smo pred veliko odgovornostjo. Podpreti moramo vlado in zakon, ki je bil sprejet v državnem zboru, sicer bo naša televizija ostala kasta nekdanjih povzpetnikov. Z veliko večino obkrožimo ZA in tako napravimo nov korak v demokratični Sloveniji.

Alojz Dragoš, Ljubljana

Podprimo zakon o RTV

V državnem zboru je bil izglasovan zakon o RTVS. Opozicija mu nasprotuje, zato je proti nje-

mu vložila postopek za referendum. Državni zbor je odločil, da bo referendum 25. septembra.

Opozicija se mora zavedati, da je v manjšini, zato ni nobene možnosti za uspešen izid referenduma. Vladajoča koalicija ima podporo večine volilcev, sicer ne bi bila izvoljena. Sam menim, da bi moral zakon o RTV čim prej začeti veljati, saj se ga evropsko usmerjeni državljani veselimo. Novi zakon o RTV nam bo omogočal vsestransko pošteno in resnično seznanjanje z dogodki sedanje in polpretekle zgodovine. Nevzdržno je, da nekaterih zgodovinskih resnic na sedanji RTV sploh ne omenjajo ali pa o njih zaničljivo govorijo. Naročniki RTV moramo naročnino redno plačevati, zato imamo pravico zahtevati, da je RTV po meri vsakega slovenskega državljana. Dovolj je bilo odločanja revolucionarjev in njihovih potomcev, ki so Slovence materialno in moralno pohabili.

Predlagam strankam vladajoče koalicije, da stopijo skupaj in organizirajo v vseh občinah zborovanje v podporo zakonu o RTV in ljudem povedo, kaj ta zakon prinaša.

Ko je bila sedanja opozicija na oblasti, je v zadnjih šestih letih sprejela šest protiljudskih zakonov, ki smo jih tedaj z referendummi zavrgli. Veljavnost zakona o odpisnem delovnem času trgovin pa je ustavno sodišče preložilo za eno leto, tako da bo začel veljati 1. 1. 2006, kar dokazuje, da ustavno sodišče ščiti sedanjo opozicijo. Sedanja opozicija deluje torej proti večinskemu narodu, zato njene ideje ne bodo nikoli več prišle v veljavo.

Spoštovani sodržavljeni in državljanke, glasujte na referendumu za uveljavitev novega zakona o RTV, da bomo končno imeli človeku prijaz-

no ustanovo, ki bo delovala po meri večine slovenskega prebivalstva.

Alojz Senekovič, Maribor

Aurelio Juri: "Srednješolsko spričevalo ni dovolj!"

V situaciji, ko je ministra Gregorja tov. Aurelio Juri javno opozoril na potrebne kriterije pri izbiri nove načelnice UE Koper, menim, da je dovolj sporno, da je prav tov. Juri tista oseba v RS, ki se čuti javno poklicana, da v življenju in delu drugih priznava samo strokovne reference in posledično drugim ne dopušča, da bi tudi njih sem in tja zanihala/zasvingala kakera manj plemenita referenca.

V situaciji, ko izkušeni ljudje trdijo, da šteje načelnost za lepo lastnost, tov. Juriju kot ljudskemu poslancu, zavednemu pripadniku italijanske manjšine in nekdanjemu koprskemu županu postavljam nekaj javnih vprašanj:

- Ali tudi pri sebi priznavate le strokovnost in ne drugih manj plemenitih referenc?

- Kolikor je odgovor da, povejte, kdaj ste postali tako načelni, da tudi pri sebi priznavate le strokovnost in ne drugih manj plemenitih referenc?

- A ste tudi v preteklosti osebno preverjali znanje italijanščine pri načelnih ali načelnikih UE Koper?

- Kolikor je odgovor ne, zakaj ne?

- Ali ste do danes osebno preverili znanje slovenščine pri kakšni načelnici ali načelniku italijanske UE na območju dvojezičnosti na italijanski strani?

- Kolikor je odgovor ne, zakaj ne?

- Ali je v preteklih 60 letih vodil UE Koper kakšen nečlan KP in njene naslednice DS?

Kolikor je odgovor ne, zakaj ne? >>>

» Pa bodi dovolj!

Ne nazadnje je srednješolsko spričevalo nedvomno izkaz določene stopnje osvojenega znanja poslušane predmetnika. Tako vem za (nekdanjega) družbenopolitičnega delavca (kot so v časih enoumja imenovali novinarje), ki je samo s splošnim srednješolskim znanjem slovenščine, ki mu ga je omogočila italijanska šola na območju RS, obravnaval in v slovenščini opisoval teme, ki so po specifičnosti in zahtevnosti za nekaj izobrazbenih stopenj presegale njegovo formalno izobrazbo. Za minulo družbenopolitično delo je bil izvoljen za (preplačanega) župana Kopra, kjer je odločal o vseh pomembnih občinskih zadevah, nazadnje je bil izvoljen celo za poslanca DZ RS, kjer se vedno odloča o vseh pomembnih državnih zadevah, in vse to samo s srednješolsko izobrazbo, ki so jo volilci prepoznali kot dovolj visoko stopnjo izobrazbe za odločanje celo na državni ravni? Ali za opisanega veste tudi vi, tov. Aurelio Juri?

Tov. Aurelio Juri, za morebitne javne odgovore se vam vnaprej zahvaljujem!

In nazadnje, nedvomno velja, da mora načelnik UE na dvojezičnem območju vsaj pogovorno (dobro) obvladati jezik manjšine, prepričan pa sem, da to znanje ni potrebno na ravni, ki je potrebna za pisanje (strokovno/javno priznane) poezije ali proze ...

Franc Trunk, Lucija

Spoštovani gospod Svetina!

Zelo rad berem memoarske in takšne knjige, ki mi posredujejo

dotlej neznane resnice. Kupil sem Vašo knjigo, preletel osebne podatke, in ko sem izvedel, da ste bili rojeni blizu Divače, sem bral še z večjim zanimanjem. Moja pokojna mama je živela nekaj časa v Divači. S pomočjo Vašega zapisa pa izvem mnogo več. Kranjci smo bili le štiri leta pod okupacijo, Vi pa veliko dlje pod Italijani, zato ste si toliko bolj želeli otresti se tujcev. V odpor ste šli bolj motivirani kot mi. Če ste že tako kmalu postali partijec, je bil Vaš nagib v tem, da ste za dobro stvar želeli dati več in hitreje. V knjigi sem pozorno iskal čas in povode za samokritičnost. Oba sva bila polna idealizma. Delala sva za sistem, ker sva le tako lahko prišla do potrebnih sredstev. Vi ste stalno napredovali. Naloge ste izvrševali bolje kot drugi, v Vas ni drobtinice oportunitizma. Tudi jaz sem se šolal zastonj in se še danes zavedam, kaj to pomeni. Za drobno hvaležnost sem šel v več delovnih brigad. Prelomnico sem doživel, ko sem bil predsednik Okrajnega sodišča v Radovljici. Sproge nisem mogel prepričati, da bom zapustil enoumje. S potnim listom sem se odpeljal v Nemčijo, pa čeprav bi se tam zaposlil v rudniku. K sreči sem imel prijatelja, pravnik, ki mi je pomagal do redne zaposlitve v zavarovalni družbi. Naj omenim, kdaj se je vame naselil bacil demokrata. Malo pred

vojno so bile tudi na Jesenicah volitve. Tri politične smeri so bile skoraj enako številčne. Prišla je nemška okupacija. Zame in za vse moje je bil to hud udarec. Jeseni 1945 sem slišal za manipulacije na volitvah. Nisem razumel, da nas bodo vodili komunisti, ki so bili prav na Jesenicah v manjšini. Nekako prvih šest mesecev po vojni sem bil popolnoma "naš". Postal sem dvoličnež. A z dejanji in mislimi ne tako velik kot nekateri znanci.

O Mačku do Vaše knjige nisem nič vedel. Bral pa sem že Titove, Kardeljeve spomine. Le to sem vedel, da so mnogi zaradi njega po nedolžnem trpeli. Med drugim tudi moj oče in nekateri sorodniki.

Čim dlje sem bral, tem jasnejša so mi postajala dejstva, tista, za katera sem nekoč dobival dobre ocene, pa sem čedalje bolj odrival. Predelal sem že knjigo zgodovinarke dr. Griesser Pečarjeve Razdvojeni Slovenci, nato Vašo in pred mnogimi leti knjigo Revolucija opusti svoje otroke Wolfganga Leonharda. Zavzamem se, da bodo te knjige dobili nekateri ljudje v Avstraliji in Kanadi. Za Vašo knjigo sem zvedel pred kratkim, vendar z nasprotujočimi si mnenji. Ko jo zdaj berem, me vedno znova presenečate. Spoznam Vas med tistimi, ki so delovali v vrhu, in morda ste edini, ki opisuje osebnostna doživetja. To zapisu daje večjo

vrednost, kot delom zgodovinarjev, ki samo prepisujejo. Vi ste zame človek z najvišjo stopnjo nrvnosti. Ko pa sem zvedel za Vašo starost, sem začutil do vas še večje spoštovanje. V mojih očeh ste eden najzaslužnejših na tem področju. Primerjam Vas z Ionom Pacepom. Pod vladavino zakoncev Ceaucescu je bil v vrhu romunske tajne službe, pobegnil nato v ZDA, od koder nam je posredoval svoje spomine. Vaše pričevanje Vas dviguje nad druge, ker vemo, da se nekateri slabo spominjajo ali se trudijo, da se sploh ne bi spominjali.

Svojim prijateljem in znancem govorim, da je na našem literarnem področju dovolj prostora za našo "Vojno in mir".

Iz Vaše knjige torej odseva osebnost, ki naj dobi v našem narodnem delovanju častno mesto.

Še o Stalinu. Preden je začel Hitler uničevati Jude, je imel ta na vesti že milijone nedolžnih žrtev. Sprašujem se, kdo je večji zločinec: Kardelj, ki napiše: pobijte ..., ali Maček, ki uživa nad trpljenjem zaslisanca?

Krivic, ki ste jih med drugim doživeli na Madžarskem in nato celo v samostojni Sloveniji, se ne smejo ponoviti. Naj Vam bo v delno olajšanje prijateljstvo tistih, ki ste si jih pridobili s svojo knjigo!

Valentin Lapajne, Siegen

Arhitektura in spomeniško varstvo

Spoštovani gospod dr. Vasko Simoniti, minister za kulturo RS! Praviloma naj bi obe v naslovu navedeni strokovni panogi dobro sodelovali. Na podlagi svojih izkušenj (sem univ. dipl. inž. arh.) in opaznanj pa ugotavljam, da je spomeniško varstvo razširilo svoj fevd tudi na arhitekturo, kar pa ne pe-

lje v dobro smer. To se očitno kaže pri prenovi mestnega jedra Brežic in pri podeželski arhitekturi. Če ima res spomeniško varstvo tako široka pooblastila, kot se kaže v praksi, potem vas prosim, gospod minister Simoniti, da sprožite postopek za ureditev tega vprašanja z zakonom. Temeljni cilj naj bo, da bi vsakdo delal tisto, kar je študiral, za kar je usposobljen.

Več kot očitno je, da obnova Brežic ne gre v pravo smer. Nove stavbe, ki se gradijo v mestnem jedru, so močno vprašljive. Razen volumna nimajo nič skupnega s staro, še manj s sodobno arhitekturo. Stavbe so na zunaj le kulise neke imaginarne arhitekture, ki jo konservatorji diktirajo projektantom. Ne duha ne sluha pa ni o kakršnem koli arhitekturnem oblikovanju; materiali so v disonanci z obliko, dobrega detajla ni.

Plečnik ali Ravnikar ne bi imela kaj početi v Brežicah, saj za vse poskrbijo konservatorji, ki projektanta pri risanju fasad dobesedno držijo za roko.

Le kje je ta vzvišena gospoda študirala arhitekturo? Vemo, da imajo drugačno, spoštovanja vredno izobrazbo, ki nima nobene zveze z arhitekturnim ustvarjanjem – s projektiranjem, zato se mi zdi neodgovorno, da imajo pooblastila, ki ustvarjalni umetnosti zelo škodijo. In če k temu dodamo še birokratske omejitve, sem upravičeno zaskrbljen za prihodnjo kulturo arhitekturnega ustvarjanja.

Konservatorji se radi hvalijo, da ima ta ali oni grad arhitekturne sestavine dveh ali več slogov, na primer romanike in gotike. Veljalo je pravilo, da je bilo dovoljeno stavbo prenoviti v novem slogu ali postaviti ob njej novo, vendar v enakovredni arhitekturi. To, kar se dogaja v Brežicah, pa govori o tem, da so konservatorji pozabili na tisočletna pravila, ki so omogočila grško klasično, romaniko, gotiko, renesanso in druge sloge do današnjih dni.

Na drugi strani pa lahko spomeniškem varstvu očitamo, da je dopustilo asfaltiranje kamnitih pločnikov v brežiškem mestnem

jedru, da je dopustilo barvanje kamnitih portalov na dragoceni mestni arhitekturi, da je dovolilo pomanjkljivo in nestrokovno obnovo Mestne hiše, ki nosi letnico pridobitve mestnih pravic, in da so atraktivni ostanki savskega pristanišča pod mestnim obzidjem znova utonili v koprivah in grmovju, čeprav je pristanišče z velikim trudom razkril dr. Mitja Guštin.

In dalje, kaj je uspelo storiti našemu spomeniškem varstvu za ohranitev dragocene kulture v podeželskem lesenem stavbarstvu? Po moji oceni zelo malo ali nič. Biseri lesenega podeželskega stavbarstva nezadržno trohniijo. Krajevna skupnost Kapele je dala pobudo za delavnico o ohranitvi in oživitvi podeželske arhitekture; delavnico sta vodila prof. dr. Fister in dr. Živa Deu z ljubljanske fakultete za arhitekturo. Predloženi so bili dobri strokovni in praktični predlogi, vendar tudi tu ni spomeniško varstvo napravilo nobenega vidnega premika. In lepota stare podeželske kulture žalostno tone v pozabo!

Res je, da se spomeniško varstvo angažira pri popravilu pišeškega in drugih gradov po Sloveniji, kar je seveda prav. Ni pa prav, da se je ob izredno velikih investicijah, ki jih pozirajo popravila porušenih in drugače uničenih gradov v Sloveniji, preprosto pozabilo na oživljanje dragocene podeželske arhitekture, ki iz leta v leto izgineva.

Slovenci plačujemo nepotrebni davek za neumnosti, ki so se dogodile z gradovi v naši bližnji preteklosti na Slovenskem. Rušenja in devastacij niso doživeli npr. češki gradovi med drugo svetovno vojno in po njej. Nacisti in Rusi so torej bolj cenili tujo arhitekturo kot Slovenci svojo lastno. Pri čeških gradovih je ohranjena zunanost, notranost, notranja in umetniška oprema. Če bi bili naši gradovi tako ohranjeni, kot so npr. na Češkem, bi lahko denar, ki ga država vlaga v gradove, vložili v prenavo podeželskega stavbarstva, ki je prav toliko vredno kot gradovi, ki imajo bistveno drugačen namen.

Pri novogradnjah na podeželju

Obtožujem!

Pred 107 leti je francoski pisatelj Émile Zola napisal članek Obtožujem v obrambo po krivem obsojenemu francoskemu oficirju Alfredu Dreyfusu. Ta javni protest, ki so se mu pridružili še mnogi, je bil odločilen za Dreyfusovo pomilostitev in vrnitev s Hudičevih otokov. Po vrnitvi v Francijo so mu bila vrnjena oficirska odličja. Več kot 50 let pozneje so podobno usodo v komunistični Sloveniji doživeli mnogi, ki pa niso bili nikoli ne pomilosteni ne rehabilitirani. Komisija, ki bolj varuje nekdanje povzročitelje množičnih povojnih pomorov kot žrtve, se prav zavzeto upira primernim znamenjem povsod razkritih grobov pomorjenih. Kratek opis trpljenja človeka, ki sem ga spoznala po naključju. Mladega, zavednega fanta so leta 1944 odpeljali v Dachau. Mladost in zdravje sta mu omogočila preživetje in po osvoboditvi taborišča se je vrnil v svoj Maribor navdušen, pripravljen pomagati pri obnovi domovine. Bil je zaposlen v neki gospodarski ustanovi, kjer je bil "kapo" Viktor Avbelj. Znančeva družba so bili mariborski gledališčniki. Na sindikalne počitnice so odhajali skupaj z ženami. Ko so se ob večerih sprehajali po otoku, so razpravljali o mnogočem. Moj znanec je med drugim rekel: "Pravzaprav vera oz. Cerkev zahteva manj od vernika in mu daje več, saj mu, če izpolnjuje deset božjih zapovedi, obljublja nebesa. Partija pa od ljudi zahteva popolno podreitev, prekrške pa najstrožje kaznuje." Večina se je strinjala z njegovim razmišljanjem. Po vrnitvi v Maribor pa so se okrog njega začele plesti čudne stvari. Viktor Avbelj ga je poslal nekam na konec Prekmurja, kjer naj bi "uredil" nepopoln volilni seznam. Poslali so ga v smrt, kajti tam, kamor so ga napotili, je bila samo obmejna stražnica, in če ga ne bi domačin opozoril, bi ga pod pretvezo, da je hotel pobegniti, ustrelili. Nekaj dni po neizvršeni "nalogi" so ga aretirali in obtožili, da je v Dachau deloval kot gestapovski sodelavec. Poklicali so nekaj prič, ki so bile z njim v taborišču, in te naj bi bile potrdile obtožbe, ker jim je pomagal, da so svojcem v nemščini napisali tistih nekaj dovoljenih besed, na primer: Ich bin gut itd. Menda je s temi besedami hvalil gestapo in bil zato njihov sodelavec. Ker ni hotel "priznati", da je bil gestapovski sodelavec, so ga obsodili na dolgo zaporno kazen. Zanj in še tisoče, ki so doživljali enako usodo, ni bilo Zolaja, ni bilo nikogar, da bi se uprl ljudem, ki so dolga leta v imenu komunizma pošiljali ljudi v taborišča, hujša od nacističnih, ali pa kar v smrt. Mnogi smo še žive priče teh zločinov. Danes pa, ko je končno vložena obtožnica proti enemu glavnih protagonistov slovenskega holokavsta in Golega otoka, tak vik in krik. Kaj je pravzaprav narobe z ovadbo Mitje Ribičiča? Poleg dejstva, da je njegov sin ustavni sodnik, nemara tudi to, da je ovadba sploh prišla v javnost, in strah pred odkritjem še drugih krvnikov? Kdo so njihovi zagovorniki? Tisti, ki si danes na vse kripnje prizadevajo proti sprejetju zakona o RTVS; prikazujejo ga kot nekaj nazadnjaškega, ne da bi ga, kot to naredijo v demokratični družbi, pošteno analizirali pred slovensko javnostjo. Ko gledam abotne karikature Franca Jurija, cigar stalna subjekta sta bodisi J. Janša bodisi Cerkev, zavidam španskemu mestu Pamploni, kjer le enkrat na leto spustijo bike na ulice! Vsi, ki nočemo biti "pamplonski ali Sedmakovi biki", bomo 25. septembra glasovali za ZAKON O RTVS!

Marija Vodišek

ima spomeniško varstvo spet odločilno besedo: arhitekta poučuje, kako mora projektirati, vrsto let že vsiljuje frčade na hišah in drugih poslopjih. Frčade seveda nimajo nobene zveze s tradicijo podeželskega lesenega stavbarstva v naši pokrajini (dokaz: Ivan Sedej, 100

najlepših hiš na Slovenskem). Arhitektu spomeniško varstvo avtoritativno korigira fasade, kar sem osebno doživel in preživel. To seveda vodi stroko na stransko pot, ki ni vredna naše kulturne tradicije.

Karl Filipič, predsednik Društva za oživetje mesta Brežice

Koga moti?

Minister za pravosodje Lovro Šturm je prav gotovo eden tistih članov vlade, ki zase trdijo, da se v svoji koži dobro počutijo. Razlog je najbrž v tem, da pokriva resor, ki ga kot doktor pravnih znanosti strokovno dobro obvlada. Sicer pa nekdanji ustavni sodnik in minister za šolstvo in šport v nekdanji Bajukovi vladi čaka tudi na sprejetje zakona o verski svobodi, ki ga je pripravil skupaj s sodelavci s pravne fakultete, še preden je postal minister. Že ob pripravi zakona so mu nasprotniki očitali, da kot član malteškega viteškega reda ne deluje v korist države, ampak v korist Katoliške cerkve oz. Vatikana. Podobni očitki so se pojavili tudi pred kratkim, ko je minister Šturm obiskal gorenjske upravne enote in jih spodbudil k hitrejšemu reševanju denacionalizacijskih postopkov. Zlobneži že namigujejo, da je šel Šturm predvsem pospešit vračilo poključskih gozdov Cerkvi, da bi se ji v imenu vlade oddolžil za politično podporo na zadnjih volitvah. In kaj lahko rečemo ob tovrstnih teorijah zarote? Dolgčas in sprenevedanje.

Samaritanski direktor

Potem ko smo pretekli teden v Demokraciji razkrili, naj bi imel predsednik sveta podmladka LDS Luka Pekarlar ponarejeno diplomu beograjske pravne fakultete, so se mnogi vprašali tudi o odgovornosti nekdanjega generalnega direktorja Pošte Slovenije in znanega eldesovca Alfonza Podgorelca, ki je Pekarlarja zaposlil na pravno-kadrovskem oddelku Pošte Slovenije. Ali je Podgorelec posredoval pri Pekarlarjevi zaposlitvi in ali je vedel za Pekarlarjevo domnevno ponarejeno diplomu, je težko reči, poznavalci pa pravijo, naj Podgorelcu zaposlovanj njegovih strankarskih kolegov ne bi bilo tuje. Slednje posredno potrjujejo tudi uradni podatki o novih zaposlitvah, ki pravijo, da se je na Pošti Slovenije v času od 1. 1. 2005 do 31. 6. 2005 (ko se je Podgorelcu iztekel mandat) zaposlilo 198 ljudi več, kot se jim je v tem času izteklo delovno razmerje, medtem ko je bil pet mesecev prej (to je od 31. 7. do 31. 12. 2004) ta trend celo negativen. Iz Pošte Slovenije je namreč odšlo 137 ljudi, na novo pa se jih je zaposlilo le 127. Podgorelec je torej očitno tik pred iztekom mandata na hitro poskrbel za nenavadno veliko število ljudi; koliko med njimi jih je bilo njegovih strankarskih kolegov, lahko samo ugibamo.

“Večni” predavatelj

Čeprav na večini slovenskih fakultet kar nekaj mladih sposobnih ljudi čaka, da bi se jim ponudila možnost in bi iz asistentov napredovali v profesorje in lahko začeli predavati, mnoge fakultete vztrajajo pri starem, “komunističnem” profesorskem kadru, ki bi se lahko že zdavnaj upokojil, vendar pa mu fakultete omogočajo, da še naprej predava. Ena takšnih je Pravna fakulteta v Ljubljani, kjer že vrsto let predava profesor kazenskega prava dr. Ljubo Bavcon, ki je bil eden glavnih piscev jugoslovanskega totalitarne prava. Javnosti je znan kot podpornik Milana Kučana in druge nekdanje partijske elite. Zanimivo pa je, da kot zaslužni profesor na željo fakultete še vedno predava mednarodno kazensko pravo. Kaj je pravi razlog, da Bavcon še vztraja v predavateljskih vrstah, ne vemo, verjetno pa je vsaj delno posređi zaslužek. Bavcon stane fakulteto nekaj več kot 915 tisoč tolarjev letno ali nekaj več kot 76.000 tolarjev mesečno.

Slepa za probleme

Da v mestni občini Ljubljana vre, je zadnje dneve postalo jasno skoraj vsem. Le županja Danica Simšič se spreneveda in javnosti še naprej prodaja ljubljansko “zgodbo o uspehu”.

Težave, ki jih je Ljubljani prinesla koalicija LDS in SD, se vlečejo še iz časov prejšnje županje Vike Potočnik. A Simšičeva v tem pogledu prav nič ne zaostaja za svojo predhodnico. Potočnikova je pred meseci obupala nad razmerami v vladajoči koaliciji in izstopila iz svetniške skupine LDS. Njej je sledilo še nekaj svetnikov LDS, županja Simšičeva pa je pred časom samovoljno razrešila direktorico mestne uprave Darjo Glavaš, zaradi česar se bo priprava proračuna MOL za leto 2006 zavlekla. Da bi bila mera polna, so prišle na dan slabe novice v zvezi z nogometnim stadionom za Bežigradom. Mestni svetnik Miha Jazbinšek je ugotovil, da obstaja hipoteka nad zemljiščem, na katerem je stadion, zato vse kaže, da iz obljub Simšičeve o obnovi objekta ne bo nič. Po Jazbinškovem mnenju je vodstvo MOL ob odločanju o prenovi stadiona zavedlo svetnike, saj o hipoteki ni črhnilo niti besede. Na očitke je Simšičeva le zamahnila z roko. K reševanju kriznih razmer jo je spodbudila še frakcija svetnikov LDS s pozivom, naj pretrga dopust. Simšičeva se je res vrnila na delo in zatrjuje, da gre s pripravo osnutka proračuna kljub razrešitvi Glavaševe vse po načrtih, v zvezi z obnovo bežigrajske sramote pa je še zmeraj optimistična. Če sodimo po njenih izjavah, je županja z mislimi še na počitnicah, ko pa se bo zavedela resnosti položaja, bo verjetno prepozno.

**RADIO
ZELENI VAL**

93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA “ZELENI VAL” d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Ni statusa? Ni panike.

Sodeluj v nagradni igri in se poteguj za lepe nagrade!

Kako se imenuje Vzajemnin paket, namenjen mladim?

a) Vzajemna**Zdravje** b) Vzajemna**Mladi** c) Vzajemna**Tujina**

Sodeluješ lahko:

- preko sms pošlji črko pred odgovorom v obliki VZA CRKA na 2929 ali
- preko www.vzajemna.si/mladi.

V paketu Vzajemna**Mladi** dobiš:

- zavarovanje Vzajemna**Zdravje**
- sodelovanje v nagradni igri z bogatimi nagradami
- vrnjen denar, če si premisliš v 15-ih dneh od sklenitve zavarovanja
- darilo in ostale ugodnosti za člane Vzajemne

www.vzajemna.si/mladi

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

mladi-

dopolnilno zdravstveno
zavarovanje

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:
naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,
Mobiuporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.
www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

